

ახალგაზრდების დამოკიდებულების კვლევა გენდერული თანასწორობის საკითხების შესახებ

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

2016 წელი

ქართული ტექსტის რედაქტორები:

დიანა ანფიამიადი, სალომე ბენიძე

კვლევა ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა:

რატი მუხურაძე

ბარაკანგა გამოყენებული ფოტოპროექტის ავტორი:

ალექსანდრე გაჩეჩილაძე

GEORGIAN TEXT EDITED BY:

Diana Anfiamyadi and Salome Benidze

RESEARCH WAS TRANSLATED FROM GEORGIAN INTO ENGLISH BY:

Rati Mukhuradze

AUTHOR OF THE PHOTO PROJECT ON THE COVER:

Aleksandre Gachechiladze

პუბლიკაციაში გამოთქმული მოსაზრებები არ გამოხატავს ამერიკის შეერთებული შტატების განვითარების სააგენტოს ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის ოფიციალურ პოზიციას

The views expressed in this publication do not necessarily reflect the official position of the United State Agency for International Developments or that of the Government of the United States.

წინამდებარე პუბლიკაცია მომზადებულია სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი მიერ, ქალთა საინფორმაციო ცენტრის (WIC) და ამერიკის შეერთებული შტატების განვითარების სააგენტოს (USAID) მხარდაჭერით პროექტის „ქალები, როგორც აქტორები ცვლილებებისა და გაძლიერებისათვის“ ფარგლებში.

This Publication Was Prepared by the Institute of Social Studies and Analysis, with the support of Women’s Information Center (WIC) and the United State Agency of International Development (USAID), within the framework of the project “Women as Agents for Change and Empowerment”

სარჩევი

ძირითადი შედეგები	6
I. კვლევის მეთოდოლოგია	13
1.2. კვლევის მეთოდოლოგია	13
1.3. შერჩევა	14
1.4. საველე სამუშაოები	16
1.5. კონტროლი	16
1.6. ანალიტიკური სამუშაოები	16
II. დემოგრაფიული მონაცემები	17
2.1. აბიტურიენტებისგანაწილება რეგიონის მიხედვით	17
2.2. აბიტურიენტებისგანაწილება ტესტის ვარიანტის მიხედვით	19
2.3. აბიტურიენტებისგანაწილება სქესის მიხედვით	20
2.4. აბიტურიენტებისგანაწილება ქულის მიხედვით	21
შეჯამება	22
III. აბიტურიენტების ზოგადი პოზიცია	23
3.1. პირველი ვარიანტის არგუმენტირებული ესეი	24
3.1.1. ტესტის პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიცია რეგიონების მიხედვით	25
3.1.2. ტესტის პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიციას სქესისა და ქულის მიხედვით	27
3.2. მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეი	28
3.2.1. ტესტის მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიცია რეგიონების მიხედვით	29
3.2.2. ტესტის მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიცია სქესისა და ქულის მიხედვით	30
3.3. პირველი და მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების შედარება	31
3.4. პირველი და მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების გაერთიანება ..	34
შეჯამება	37
IV. არგუმენტები	38
4.1. დადებითი არგუმენტები	38
4.2. უარყოფითი არგუმენტები	49
შეჯამება	59
V. მაგალითები	60
5.1. მაგალითები პოზიტიურ კონტექსტში	60
5.2. მაგალითები ნეგატიურ კონტექსტში	67
5.3. პოზიტიურ და ნეგატიურ კონტექსტებში გამოყენებული მაგალითების შედარება ...	70
5.4. ავტორის მიერ მაგალითად მოყვანილი ქალები (პოზიტიურ კონტექსტში) ..	72
შეჯამება	81
VI. გენდერი და პროფესიები	83
შეჯამება	84
VII. ქალის მახასიათებლები და სტერეოტიპები	85
შეჯამება	88
VIII. ინფორმირებულობა გენდერული საკითხების შესახებ	90
შეჯამება	91

Table of Contents

General Results	94
I. Research Methodology	99
1.1. Purpose and Objectives	99
1.2. Research Methodology	99
1.3. Selection	100
1.4. Field work	101
1.5. Control	101
1.6. Analytic work	101
II. Demographic Data	102
2.1. Distribution of Applicants by Region	102
2.2. Distribution of Applicants by Test Version	104
2.3. Distribution of Applicants by Gender	104
2.4. Distribution of Applicants Score	105
Summary	106
III. Applicants' General Position	107
3.1. Version I Argumentative Essay	107
3.1.1. Approach Towards the Statement from the First Version of the Test by Region	108
3.1.2. Distribution of Attitudes Towards the First Version Statement by Gender and Score ..	110
3.2. Second Version Argument Essay	111
3.2.1. Postion Regarding the Statement from the Second Version of the Test by Region	112
3.2.2. Postion Regarding the Statement from the Second Version of the Test by Gender and Score	113
3.3. 1st and 2nd Argument Essay Comparison	113
3.4. Combination of 1st and 2nd Argument Essay Versions	115
Summary	118
IV. Arguments	120
4.1. Positive Arguments	120
4.2. Negative Arguments	131
Summary	140
V. Examples	141
5.1. Positive Context Examples	141
5.2. Negative Context Examples	146
5.3. Comparison of the Negative and Positive Context Example	146
5.4. Women Brought as Examples by Authors (Positive Context)	148
Summary	155
VI. Gender and Professions	156
Summary	157
VII. Female Characteristics and Stereotypes	158
VIII. Knowledge of Gender Issues	162
Summary	163

ძირითადი შედეგები

კვლევის მეთოდოლოგია

- ✓ პროექტის მიზანი იყო ახალგაზრდების დამოკიდებულებებისა და განწყობების შესწავლა გენდერული თანასწორობის საკითხების შესახებ. ამ მიზნის განსახორციელებლად, კვლევამ მოიცვა 2013 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ქართული ენისა და ლიტერატურის I და II ვარიანტების საგამოცდო ტესტებში გენდერული თანასწორობის თემაზე შეტანილი დავალებების პასუხები, კომბინირებული კონტენტანალიზის მეთოდის გამოყენებით (როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისებრივი კონტენტანალიზი).
- ✓ კონტენტანალიზისთვის შეიქმნა კოდირების ანკეტა. მის მიზანს წარმოადგენდა აბიტურიენტთა ნაშრომებიდან ისეთი ცვლადების გამოყოფა, რომელიც შეიძლება, თვისებრივად ან რაოდენობრივად გაანალიზდეს. რაოდენობრივი მასალის სტატისტიკური ანალიზი ცხადყოფს, რომ ის 2013 წლის აბიტურიენტთა ნაკადისთვის რეპრეზენტატულია.
- ✓ სულ გაანალიზდა 1706 ნაწერი. კვლევაში თითქმის თანაბრად იქნა გამოყენებული ვარიანტის, ქულისა და ავტორის სქესის მიხედვით განსხვავებული ნაწერები. ნაწერები რეპრეზენტატული იყო სქესის და მიღებული ქულის მიხედვით.
- ✓ თითქმის თანაბარი რაოდენობით იყო წარმოდგენილი ნაწერები 10 რეგიონიდან და თბილისიდან. ნაწერები რეპრეზენტატული იყო თითოეული რეგიონის აბიტურიენტებისთვის და აღმოსავლეთ-დასავლეთ საქართველოსთვის.

დემოგრაფიული მონაცემები

- ✓ 2013 წელს, ერთიანი ეროვნული გამოცდების ფარგლებში, აბიტურიენტებმა, სხვა გამოცდებთან ერთად, ჩააბარეს ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდა. გამოცდაში მონაწილეობა მიიღო 38 553-მა აბიტურიენტმა მთელი საქართველოს მასშტაბით, თუმცა გენდერული საკითხების შესახებ ნაშრომი მხოლოდ მათ წერეს, ვისაც პირველი და მეორე ვარიანტები შეხვდათ - სულ 19 400-მა აბიტურიენტმა. პირველი ვარიანტის ესეი სულ 9 689 აბიტურიენტმა წერა, ხოლო მეორე ვარიანტის ესეი - 9 711-მა. კვლევის ფარგლებში 1 706 ნაშრომი გაანალიზდა, რომელთაგან 857 პირველი ვარიანტის ნაშრომი იყო, ხოლო 849 - მეორე ვარიანტის. ტესტის ვარიანტის შედეგებზე ანალიზზე მუშაობისას, მეტ-ნაკლებად მოხერხდა ბალანსის დაცვა როგორც ქულის, ასევე სქესის მიხედვით.
- ✓ სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტისთვის მოწოდებული ნაშრომების ავტორების შესახებ მხოლოდ ოთხი დემოგრაფიული კრიტერიუმი იყო ცნობილი - რეგიონი, სქესი, მიღებული ქულა და ტესტის ვარიანტი. კვლევაში

გამოყენებული ნაშრომების რაოდენობა მეტ-ნაკლებად თანაბარია ოთხივე დემოგრაფიული ნიშნის მიხედვით.

- ✓ ნაშრომები შეირჩასაქართველოს 10 რეგიონიდან და თბილისიდან. თითო რეგიონიდან, საშუალოდ, 160 ნაშრომი გაანალიზდა. მუშაობის პროცესში ყველაზე ნაკლები არგუმენტირებული ესეი გამოყენებული იქნა რაჭა-ლეჩხუმი - ქვემო სვანეთიდან (129 ცალი) და მცხეთა-მთიანეთიდან (140 ცალი). თითოეულ რეგიონში ბალანსი დაცული იყო სქესის და ქულის მიხედვით, ხოლო შედარებით ნაკლებად - ტესტის ვარიანტის მიხედვით.
- ✓ 1 706 ნაშრომიდან 863 იყო მდებდრობითი სქესის (50.6%), ხოლო 843 მამრობითი სქესის (49.4%) აბიტურიენტის ნაშრომი. თითოეული სქესის აბიტურიენტებს შორის ბალანსი დაცულია როგორც ტესტის ვარიანტის, ასევე ქულის მიხედვითაც. რაც შეეხება ქულას, გაანალიზდა 866 საშუალოქულიანი (50.8%) და 840 - მაღალქულიანი (49.2%) ნაშრომი. როგორც საშუალო, ასევე მაღალქულიანებში მეტ-ნაკლებად მოხერხდა ბალანსის დაცვა სქესის და ტესტის ვარიანტის მიხედვით.

აბიტურიენტების ზოგადი პოზიცია

- ✓ კვლევას უნდა გამოერკვია ახალგაზრდების დამოკიდებულება გენდერული საკითხების მიმართ, რის საშუალებასაც 2013 წელს ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტების I და II ვარიანტებში დაწერილი არგუმენტირებული ესეების ანალიზი გვაძლევდა. როგორც უკვე აღინიშნა, პირველი ვარიანტი წერა სულ 9 689 აბიტურიენტმა, მათგან კვლევაში ჩართული იყო 857.
- ✓ I ვარიანტის ტესტის დებულება ასე ჟღერდა: „სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“, ხოლო მეორე ვარიანტის ტესტის დებულება კი ასე: „არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“.
- ✓ აბიტურიენტი უნდა დასთანხმებოდა დებულებას, ან უნდა უარეყო ის. შესაბამისად, აბიტურიენტების ნაშრომები შემდეგნაირად დახარისხდა: „პოზიტიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (რომელთა ავტორებიც ეთანხმებოდნენ დებულებას) და „ნეგატიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (რომელთა ავტორებიცარ ეთანხმებოდნენ დებულებას). თუმცა, გამომდინარე იქიდან, რომ შეიძლებოდა, ნაშრომის მიხედვით გაძნელებულიყო აბიტურიენტის პოზიციის დანახვა, გაჩნდა კიდევ ერთი ვარიანტი - „პოზიცია არ ჩანს“. პირველ დებულებასთან დაკავშირებით, ასევე, გამოიკვეთა პოზიცია „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“.

- ✓ პირველი ვარიანტის დებულებას აბიტურიენტების უმრავლესობა ეთანხმება

- (77%), ხოლო თითქმის მეთაედი (9.8%, 84 აბიტურიენტი) არ ეთანხმება. დაახლოებით ამდენივე მიიჩნევს, რომ სქესს არ აქვს მნიშვნელობა (9.9%, 85 აბიტურიენტი). 2.6%-ის ნაშრომებში პოზიცია არ ჩანს. თუ ანალიტიკური დაჯგუფებისას პოზიციას „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ ნეგატიურ დამოკიდებულებასთანგავაერთიანებთ, მივიღებთ სურათს, სადაც აბიტურიენტების მეხუთედი (19.7%) პოლიტიკაში ქალების გაზრდის მომხრე არ არის.
- ✓ მეორე ვარიანტის დებულებას არ ეთანხმება აბიტურიენტების უმრავლესობა (62.2%, 528 აბიტურიენტი), ხოლო ეთანხმება მესამედზე მეტი (35.9%, 305 აბიტურიენტი). გენდერული თანასწორობის მიმართ დადებით დამოკიდებულებას ამ დებულებასთან დაკავშირებით უფრო ნაკლები აბიტურიენტი აფიქსირებს, ვიდრე პირველ დებულებასთან დაკავშირებით.
  - ✓ იმისთვის, გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტების პროცენტული გადანაწილება გამოვლენილიყო, პირველი და მეორე ვარიანტების პასუხები გაერთიანდა. აღმოჩნდა, რომ 1 706 ნაშრომის 70%-ში ჩანდა პოზიტიური დამოკიდებულება, 27.8%-ში - ნეგატიური, ხოლო ნაშრომების 2.2%-ში პოზიცია არ იყო გამოკვეთილი.
  - ✓ გაერთიანებული მონაცემების მიხედვით, უკეთ ჩანს, თუ როგორია ტენდენცია რეგიონების მიხედვით. ყველაზე ხშირად პოზიტიურ დამოკიდებულებას აფიქსირებენ ქვემო ქართლში (80.6%). ასეთივე პასუხები ხშირად გვხვდება გურიაში (74.4%), აჭარაში (73.0%), სამცხე-ჯავახეთში (72.5%) და იმერეთში (71.3%). ნეგატიური დამოკიდებულება შედარებით მეტია მცხეთა-მთიანეთში (35.0%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (31.3%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (32.6%) და თბილისში (30.6%). პოზიცია დამოკიდებულია ქულებსა და სქესზე.
  - ✓ პოზიტიური დამოკიდებულება უფრო ხშირად აქვთ მაღალი ქულით შეფასებულ აბიტურიენტებს. ნეგატიური დამოკიდებულება იკეთება საშუალოქულიანი ნაშრომების თითქმის მესამედსა და მაღალქულიანი ნაშრომების თითქმის მეოთხედში.
  - ✓ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურ დამოკიდებულებას უფრო ხშირად მდედრობითი სქესის წარმომადგენლებიაფიქსირებენ, ვიდრე მამრობითი სქესის წარმომადგენლები. მდედრობითი სქესის წარმომადგენელთა 22.6% ამჟღავნებს ნეგატიურ დამოკიდებულებას გენდერული თანასწორობის მიმართ მაშინ, როცა მამრობითი სქესის მიერ გამოხატული უარყოფითი პოზიცია ნაშრომების თითქმის მესამედში ჩანს.
  - ✓ პოზიტიური დამოკიდებულების 70%-იანი უპირატესობა ერთგვარი პოლიტიკური განაცხადიგაა და ნიშნავს იმას, რომ ახალგაზრდების სრულ უმრავლესობას სურს პოლიტიკაში და სხვადასხვაპროფესიაში მეტი ქალი იხილოს. როგორც ჩანს, აბიტურიენტები (რომლებიც ახლა, სავარაუდოდ, მეორე-მესამე კურსის სტუდენტები იქნებიან), მზად არიან, იმსჯელონ გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, მიიღონ სათანადო ინფორმაცია და ჰქონდეთ სწორი პოზიცია. ამგვარიმზადყოფნა (ერთგვარი „მოთხოვნა“)

შესაბამის პასუხს - ინფორმაციის მიწოდებას მოითხოვს. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე, პრობლემები სწორედ ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით გამოვლინდა.

არგუმენტები

- ✓ ნაშრომებში აბიტურიენტები საკუთარ პოზიციას არგუმენტებით ამყარებდნენ. არგუმენტებიერთგვარჩარჩოებს („ფრეიმებს“) წარმოადგენენ არგუმენტირებული ესეებისთვის. არგუმენტი, თავის მხრივ, იყოფა დადებით და უარყოფით არგუმენტებად. თითო ნაშრომში, შესაძლოა, ყოფილიყო ერთზე მეტი არგუმენტი.
- ✓ დადებითი არგუმენტები გვხვდება 1 289 ნაშრომში. ყველაზე ხშირად აბიტურიენტები იყენებენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას (559 ნაშრომი, ნაშრომების 17.1%). ხშირია ადამიანის უფლებების კონცეფციის გამოყენებაც (411 ნაშრომი, ესეების 12.6%). 386 ნაშრომში არგუმენტად გამოყენებულია ქალის უნარები და მახასიათებლები (მაგ. ქალი ძლიერია და სწორედ ამიტომ უფრო მეტად უნდა იყოს წარმოდგენილი პოლიტიკაში) (ნაშრომების 11.8%). 279 აბიტურიენტი მიიჩნევს, რომ ქალების გააქტიურება მნიშვნელოვანი იქნება ქვეყნის დემოკრატიზაციისთვის, განვითარებისთვის, პროგრასისთვის და ა.შ. (8.5%). სწორედ ჩამოთვლილი არგუმენტები გამოიყენება ყველაზე ხშირად აბიტურიენტების მიერ. მხოლოდ 13 აბიტურიენტი აკეთებს აქცენტს იმაზე, რომ მნიშვნელოვანია ქალის შესაძლებლობების რეალიზაცია. ზოგადად, აბიტურიენტები ნაკლებ აქცენტს აკეთებენ თავად იმაზე, თუ რა შედეგების მომტანი იქნება ქალების გააქტიურება პოლიტიკაში ან მათი უფრო მეტად ჩართვა ნებისმიერ პროფესიაში თავად ქალებისთვის.
- ✓ ყველაზე ხშირად არგუმენტებს იყენებენ ქვემო ქართლში (მხოლოდ 6.6% არ იყენებს), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (17.8%), სამცხე-ჯავახეთსა (16.7%) და მცხეთა-მთიანეთში (15.9%). არგუმენტებს არ იყენებს პირველი ვარიანტის მქონე აბიტურიენტთა მხოლოდ 8.4% მაშინ, როცა მეორე ვარიანტის მქონე აბიტურიენტების თითქმის მეხუთედთან არგუმენტები არ გვხვდება. მნიშვნელოვანია, რომ პირველ დებულებასთან დაკავშირებით, გაცილებით მეტი არგუმენტის მოტანა შეიძლებოდა, ვიდრე მეორე ვარიანტის შემთხვევაში, ამიტომ ეს შედეგი ლოგიკურია.
- ✓ უარყოფითი არგუმენტები არ არის გამოყენებული 1 095 ნაშრომში, შესაბამისად, გამოყენებულია 611 არგუმენტირებულ ესეში. ყველაზე ხშირად არგუმენტად გამოიყენება ქალის თვისებები და მახასიათებლები, ამჯერად უარყოფითი კონოტაციით (მაგ. ქალი სუსტია და ზოგიერთი საქმიანობის შესრულება არ შეუძლია) (9.8%), ხშირია თვალსაზრისი, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.1%) და ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული ან შეუძლებელია (7.8%). მნიშვნელოვანია ისიც, რომ თითქმის არცერთ ნაშრომში არ გამოთქმულა მოსაზრება, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება მამაკაცისთვის რთული ან შეუძლებელია. 4.1% მიიჩნევს,

რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება მამაკაცისთვის შეუფერებელია, თუმცა არცერთხელ აღნიშნულა, რომ მამაკაცს არ შეუძლია თავი გაართვას რომელიმე საქმიანობას. ჩანს, აბიტურიენტები ფიქრობენ, რომ მამაკაცს ყველა ტიპის საქმიანობის განხორციელება შეუძლია, უბრალოდ, ზოგიერთი საქმიანობა მისთვის შეუფერებელია, ხოლო ქალისთვის არსებობს როგორც შეუფერებელი, ასევე შეუძლებელი პროფესიებიც. ამასთან, 7.2% მიიჩნევს, რომ უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალას მოითხოვს, ხოლო 7% ამბობს, რომ ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან.

- ✓ რეგიონების მიხედვით, მონაცემები ერთმანეთისგან განსხვავდება. ყველაზე ხშირად უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება ნაშრომებში მცხეთა-მთიანეთიდან (ნაშრომების 65.2%-ში) და თბილისიდან (ნაშრომების 64.7%-ში), ხოლო ყველაზე იშვიათად - ნაშრომებში ქვემო ქართლიდან (არ იყო ნაშრომების 56.5%-ში), აჭარიდან (არ იყო ნაშრომების 53.0%-ში) და იმერეთიდან (არ იყო ნაშრომების 50.5%-ში).
- ✓ მდებარეობითი სქესის 45.6% და მამრობითი სქესის აბიტურიენტების 38.4% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, რაც ნიშნავს, რომ კაცები უფრო ხშირად იყენებენ უარყოფით არგუმენტებს, ვიდრე ქალები. საშუალოქულიანთა 37.4% და მაღალქულიანთა 47.1% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, რაც ნიშნავს, რომ საშუალოქულიანები უფრო ხშირად იყენებენ უარყოფით არგუმენტებს, ვიდრე მაღალქულიანი აბიტურიენტები.
- ✓ ყველაზე დიდი განსხვავება გვხვდება ვარიანტების მიხედვით. უარყოფით არგუმენტებს არ იყენებს პირველი ვარიანტის მქონე აბიტურიენტთა 63.6% და მეორე ვარიანტის მხოლოდ 27.6%. ეს ნიშნავს, რომ მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებით დაახლოებით ორჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ უარყოფით არგუმენტებს.

მაგალითები

- ✓ აბიტურიენტები საკუთარ თვალსაზრისს მაგალითებით ამყარებდნენ. მაგალითებიც, თავის მხრივ, იყოფა დადებითი ან უარყოფითიკონტექსტის მიხედვით. პოზიტიური დამოკიდებულების გასამყარებლად, ყველაზე ხშირად გამოიყენებოდა მაგალითები საქართველოსა და მსოფლიო ისტორიიდან, ასევე უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან. კვლევის მნიშვნელოვანი შედეგია ის, რომ, როგორც აღმოჩნდა, აბიტურიენტებს მწირი ინფორმაცია აქვთ როგორც საერთაშორისო დოკუმენტების, ასევე საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის, ასევე სამეცნიერო ლიტერატურის შესახებ.
- ✓ პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომების 17.5%-სა და მეორე ვარიანტის ტესტის 35.8%-ში საერთოდ არ გვხვდება მაგალითები. ეს ნიშნავს, რომ პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირად არის გამოყენებული მაგალითები, ვიდრე მეორე ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში. ამის გარდა, პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირადაა გამოყენებული მაგალითები

საქართველოს ისტორიიდან, მაგალითები მსოფლიო ისტორიიდან, მაგალითები უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან და ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან, ვიდრე მეორე ვარიანტის ნაშრომებში. ნაწილობრივ, ეს შეიძლება გამოწვეული იყოს იმით, რომ პირველი ვარიანტის დებულება უფრო მეტად იძლეოდა როგორც არგუმენტების, ასევე მაგალითების დასახელების საშუალებას.

- ✓ ნეგატიურ კონტექსტში, შემთხვევათა 86.7%-ში, აბიტურიენტებს მაგალითები არ გამოუყენებიათ. დანარჩენ შემთხვევებში, შედარებით უფრო ხშირად საკუთარ თვალსაზრისს ამყარებდნენ მაგალითებით, რომლებიც უკავშირდებოდა სამეცნიერო კვლევებს, ექსპერიმენტებს და სტატისტიკას. მათ მიერ გამოყენებული სტატისტიკის უდიდესი ნაწილი არ ეფუძნებოდა რეალურად არსებულ კვლევებს. ეს კიდევ ერთხელ მიუთითებს იმაზე, რომ ნეგატიური პოზიციის მქონე აბიტურიენტებს უჭირდათ საკუთარი თვალსაზრისი განემტკიცებინათ არგუმენტებითა და მაგალითებით.
- ✓ აბიტურიენტები ხშირად ასახელებდნენ ქალებს, რომლებიც მათთვის სამაგალითონი იყვნენ და რომელთა მიღწევებზეც ნაშრომში საუბრობდნენ. ასეთი ქალებს საერთოდ არ დაუსახელებია აბიტურიენტების ნახევარს (50.4%). ყველაზე ხშირად გვხვდება ცნობილი ქალების სახელები საქართველოს ისტორიიდან (თამარ მეფე, მათა წყნეთელი და ა.შ.), რომლებიც აბიტურიენტების მესამედმა დაასახელა (33.2%). ამ კატეგორიის ქალებიდან ყველაზე ხშირად მოხსენიებულია თამარ მეფე. აბიტურიენტები ასევე ასახელებენ ქალებს მსოფლიო ისტორიიდან (21.5%) და უცხოელ პოლიტიკოს ქალებს (13.6%). როგორც ჩანს, აბიტურიენტები არ იცნობენ ხელოვან, ფემინისტ და მეცნიერ ქალებს. ასეთი ქალები მხოლოდ რამდენიმე აბიტურიენტმა დაასახელა.
- ✓ ქულის მიხედვით განსხვავება საკმაოდ მნიშვნელოვანია: მაღალქულიან ნაშრომებში თითქმის ორჯერ უფრო ხშირად მოჰყავთ მაგალითად კონკრეტული ქალები, ვიდრე საშუალოქულიან ნაშრომებში.
- ✓ მაგალითად მოყვანილი ქალების პროცენტული მაჩვენებლები ასევე მნიშვნელოვნად განსხვავდება ტესტის ვარიანტის მიხედვით. ასეთი ქალების დასახელება თითქმის ორჯერ უფრო ხშირია პირველი ვარიანტის ნაშრომებში. ზოგადად, მაგალითების გამოყენება პირდაპირ კავშირშია არგუმენტირებული ესეის ვარიანტთან.
- ✓ ყველაზე ხშირად დასახელებული სამაგალითო ქალები არიან თამარ მეფე (552 ნაშრომი), მარგარეტ ტეტჩერი (313 ნაშრომი), ანგელა მერკელი (185 ნაშრომი), ელისაბედ მეორე (59 ნაშრომი), ინდირა განდი (54 ნაშრომი) და ჟანა დ'არკი (54 ნაშრომი).

გენდერი და პროფესიები

- ✓ აბიტურიენტები ამბობენ, რომ ქალები არ უნდა დაეუფლონ ისეთ პროფესიებს, როგორებიცაა მუშა, ხელოსანი, მექანიკოსი (166 ნაშრომშია ნახსენები), ჯარისკაცი,

მეხანძრე, მძღოლი და ა.შ. ხოლო კაცი არ უნდა დაეუფლოს ისეთ პროფესიებს, როგორცაა ძიძა, სტილისტი, დიზაინერი, დამლაგებელი/მრეცხავი და არ უნდა იყოს დაკავებული საოჯახო საქმეებით, შვილების მოვლით.

- ✓ აბიტურიენტები ხშირად აღნიშნავენ, რომ კაცისთვის ზოგიერთი პროფესია შეუფერებელია, ხოლო ქალებთან დაკავშირებით იმასაც ამბობენ, რომ ზოგიერთ პროფესიას ქალი ვერ დაეუფლება გონებრივი ან ფიზიკური შესაძლებლობების გამო. მამაკაცის შესახებ ასეთი თვალსაზრისი არცერთ ნაშრომში არ დაფიქსირებულა.
- ✓ პროფესიებთან დაკავშირებით ყველაზე მნიშვნელოვანი მონაცემია ის, რომ ქალებისთვის „აკრძალულია“ მასკულინური, ხოლო კაცებისთვის - ფემინური პროფესიები. საინტერესოა, რომ მასკულინურ პროფესიებად მიიჩნევა ფიზიკურ ძალასთან, დისციპლინასთან, რისკთან, გადაწყვეტილებების სწრაფად მიღებასთან დაკავშირებული პროფესიები. სწორედ მათ დაუფლებას მიიჩნევენ აბიტურიენტთა ნაწილი ქალებისთვის შეუფერებლად. ფემინურ პროფესიებად კი ნაშრომების ავტორები თვლიან ბავშვებთან და სილამაზის ინდუსტრიასთან, წესრიგთან დაკავშირებულ პროფესიებს, რომელთა დაუფლებაც „კაცისთვის შეუფერებელია“.

ქალის მახასიათებლები და სტერეოტიპები

- ✓ ნაშრომების 18.3%-ში ქალს მოიხსენიებენ, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელს, 8.9%-ში - როგორც მანდილოსანს, 6%-ში - როგორც ქალბატონს. აღნიშნული მონაცემები, როგორც აღმოჩნდა, დამოკიდებულია ქულაზე - ქალი მოხსენიებულია, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელი, მაღალქულიანი ნაშრომების 22.6%-სა და საშუალოქულიანი ნაშრომების 14%-ში. მნიშვნელოვანი ფაქტია, რომ ტერმინს - „სუსტი სქესის წარმომადგენელი“ დაახლოებით მსგავსი სიხშირით იყენებენ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად და ნეგატიურად განწყობილი აბიტურიენტები.
- ✓ აბიტურიენტები ქალს ძირითადად ახასიათებენ, როგორც სუსტს (170 ნაშრომი), ნახს, ფაქიზს ან სათუთს (104 ნაშრომი), დიპლომატიურს (86 ნაშრომი), ძლიერს (57 ნაშრომი), მშვიდს, წყნარს ან დინჯს (54 ნაშრომი).
- ✓ ბევრ ნაშრომში გვხვდება სტერეოტიპები. ერთ-ერთი ყველაზე ხშირი სტერეოტიპი გახლდათ ის, რომ ქალის მთავარი მოვალეობა შვილის აღზრდა ან ოჯახში საქმიანობაა, რაც ნიშნავს, რომ პერსპექტივის შეცვლის მიუხედავად, ქალი მაინც რჩება ოჯახთან მიბმული და თუ მისთვის ზოგიერთი საქმიანობით დაკავება „მიღებულია“, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის პარალელურად „ოჯახს მოუვლის“.

ინფორმირებულობა გენდერული საკითხების შესახებ

- ✓ რაც შეეხება ინფორმირებულობას გენდერული საკითხების მიმართ, ის ძალიან

დაბალია. მიუხედავად იმისა, რომ აბიტურიენტების უმრავლესობას სწორი დამოკიდებულება აქვს ზოგიერთი თემის მიმართ, მათ არ აქვთ ინფორმაცია და შესაბამისად, უჭირთ სხვადასხვა საკითხზე ადეკვატურად მსჯელობა. მაგალითად, გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებული ტერმინებიდან, ნაშრომების 32.7%-ში გამოყენებულია ტერმინი „გენდერული თანასწორობა“ ან „გენდერული ბალანსი“. ნაშრომების მხოლოდ 2.2%-შია გამოყენებული „ფემინიზმი“ ან „ფემინისტი“. დანარჩენი ტერმინები კი მხოლოდ რამდენიმე ნაშრომში გვხვდება. აბიტურიენტები იშვიათად ახსენებენ ისეთ ტერმინებს, როგორცაა სექსიზმი, გენდერული პოლიტიკა, მასკულიზმი/ფემინური, გენდერული როლები და ა.შ. გენდერის თეორიების ან კვლევების შესახებ ინფორმირებულობა მხოლოდ 38 ნაშრომში ჩანს, ხოლო გენდერული დისკურსის ისტორიული საფუძვლების შესახებ - 135 ნაშრომში. ეს ადასტურებს, რომ სწორი პოზიციის მიუხედავად, აბიტურიენტებს არ აქვთ შესაბამისი ცოდნა, რაც, ხშირ შემთხვევაში, იწვევს არაკონსტრუქციულ მსჯელობას ან ურთიერთგამომრიცხავ დებულებებს ერთსა და იმავე ნაშრომში.

I. კვლევის მეთოდოლოგია

1.1. მიზნები და ამოცანები

პროექტის მიზანია ახალგაზრდების დამოკიდებულებებისა და მიდგომების შესწავლა გენდერული თანასწორობის საკითხების შესახებ. ამ მიზნის განსახორციელებლად კვლევა შეისწავლის 2013 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ქართული ენისა და ლიტერატურის I და II ვარიანტების საგამოცდო ტესტებში გენდერული თანასწორობის კუთხით შეტანილი დავალებების პასუხებს კონტენტანალიზის მეთოდის გამოყენებით.

კვლევის ამოცანებია:

1. საზოგადოებრივ ცხოვრებაში გენდერული როლების შესახებ მოსწავლეთა ზოგადი ცოდნისა და დამოკიდებულების შეფასება;
2. სტერეოტიპული მიდგომების გამოვლენა და გაანალიზება;
3. გენდერული თანასწორობის სწავლების კუთხით ზოგადი ტენდენციებისა და განწყობების გამოკვეთა;
4. ანალიზის საფუძველზე რეკომენდაციების შემუშავება.

1.2. კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევის გასაანალიზებლად გამოყენებული იყო რაოდენობრივი და თვისებრივი კონტენტანალიზის მეთოდი. კვლევა მოიცავდა აბიტურიენტების ნაშრომების ანალიზს სქესობრივ და გეოგრაფიულ ჭრილშიც. როგორც უკვე აღინიშნა, კვლევას უნდა გამოერკვია ახალგაზრდების დამოკიდებულება გენდერული საკითხებისადმი,

რის საშუალებასაც 2013 წელს ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტების I და II ვარიანტებში დაწერილი არგუმენტირებული ესეების ანალიზი გვაძლევდა. I ვარიანტის ტესტის დებულება ასე ჟღერდა: „სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“, ხოლო II ვარიანტის ტესტის დებულება ასეთი იყო: „არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“. აბიტურიენტებს უნდა დაეფიქსირებინათ საკუთარი პოზიცია ამ დებულებებთან დაკავშირებით.

კონტენტანალიზისთვის შეიქმნა კოდირების ანკეტა. მისმიზანსწარმოადგენდა აბიტურიენტთა ნაშრომებიდან ისეთი ცვლადების გამოყოფა, რომელთა თვისებრივად ან რაოდენობრივად გაანალიზებაც შესაძლებელია. რაოდენობრივი მასალის სტატისტიკური ანალიზი ცხადყოფს, რომ ის რეპრეზენტატულია 2013 წელს აბიტურიენტთათვის. კოდირების ანკეტა შედგებოდა, პირველ რიგში, დემოგრაფიული ინფორმაციისგან ნაშრომის ავტორის შესახებ: მისი რეგიონი, სქესი, მიღებული ქულა (საშუალო ან მაღალი) და მის მიერ დაწერილი ტესტის ვარიანტი.

ამის გარდა, კოდირების ანკეტის ძირითადი ნაწილი ეხებოდა არგუმენტებს, რომელთა საშუალებითაც ავტორი საკუთარ პოზიციას ამყარებდა. არგუმენტები შესაძლოა ყოფილიყო, როგორც დადებით კონტექსტში განხილული (მაგალითად: „პოლიტიკაში ქალების რაოდენობის გაზრდა, შესაძლოა, სხვა ქალებისთვის მაგალითი გახდეს.“), ასევე უარყოფითი (მაგალითად: „პოლიტიკაში ქალების რაოდენობის გაზრდამ, შესაძლოა, ქალებს ზედმეტი პრეტენზიები გაუჩინოს“).

არგუმენტების გარდა, კოდირების ანკეტის მიხედვით, ნაშრომში ყურადღება უნდა მიქცეოდა თუ რა სიტყვითმოიხსენიებდა ავტორი ქალს (მაგ. დედაკაცი, ქალბატონი, სუსტი სქესი და ა.შ), რა მაგალითებს მოიშველიებდა საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად, ვინ მიაჩნდა წარმატებული ქალის მაგალითად, გამოიყენებდა თუ არა გენდერის საკითხებთან დაკავშირებულ სპეციფიკურ ტერმინებს, გამოიყენებდა ნაშრომში თუ არა სტერეოტიპულ მიდგომებს და ა.შ.

1.3. შერჩევა

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტს აბიტურიენტთა ნაწერები მიაწოდა ქალთა საინფორმაციო ცენტრმა. სულ გაანალიზდა 1706 საშუალო და მაღალქულიანი ნაწერი. დაბალქულიან ნაწერებს წინამდებარე კვლევა არ მოიცავს. აქედან:

- ✓ პირველი ვარიანტის ნაშრომი 857 ცალია, მეორე ვარიანტის - 849;
- ✓ 863 ნაშრომის ავტორი მდედრობითი სქესისაა (50.6%), ხოლო 843 - მამრობითი სქესის (49.4%);
- ✓ 866 ნაშრომი საშუალოქულიანია (50.8%) და 840 - მაღალქულიანი (49.2%);

1706 ნაშრომისთვის ცდომილება შეადგენს 2.3%-ს, რაც ნიშნავს, რომ მონაცემები რეპრეზენტატულია აბიტურიენტებისთვის და მისი განზოგადება შესაძლებელია.

თითოეულ რეგიონში ცდომილება შეადგენს, საშუალოდ, 7.5%-ს 95%-იანი საიმედოობით, რაც ასევე იმას ნიშნავს, რომ მონაცემები შეიძლება განზოგადდეს თითოეული რეგიონის აბიტურიენტებზე. თითოეული რეგიონიდან, დაახლოებით, 160 ნაშრომი გაანალიზდა, აქედან ყველაზე ნაკლები - მცხეთა-მთიანეთიდან (140 ცალი) და რაჭა-ლეჩხუმი - ქვემო-სვანეთიდან (129 ცალი) (იხ. ცხრილი N1.1).

ცხრილი N1.1

რეგიონი	კვლევაში ესეების რაოდენობა	სულ ესეების რაოდენობა	ცდომილება (95%-იანი საიმედოობით)
თბილისი	160	14492	7.7%
აჭარა	159	4342	7.6%
იმერეთი	160	6109	7.6%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	160	3063	7.6%
მცხეთა-მთიანეთი	140	822	7.7%
სამცხე-ჯავახეთი	160	1041	7.2%
შიდა ქართლი	159	2427	7.5%
კახეთი	159	2456	7.5%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	129	315	7.3%
გურია	160	867	7.1%
ქვემო ქართლი	160	2619	7.5%
სულ	1706	38553	2.3%

მონაცემები რეპრეზენტატულია ასევე აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოსთვის (აღმოსავლეთ საქართველოსთვის თბილისის გარეშე არის 3.4%, ხოლო თბილისის ჩათვლით - 3.1%). მონაცემები რეპრეზენტატულია სქესის და ნაშრომში მიღებული ქულის მიხედვითაც (იხ. ცხრილები N1.2, N1.3 და N1.4).

ცხრილი N1.2

გეორგაფიული მდებარეობა	კვლევაში ესეების რაოდენობა	სულ ესეების რაოდენობა	ცდომილება (95%-იანი საიმედოობით)
აღმოსავლეთ საქართველო (თბილისის გარდა)	778	9365	3.4%
დასავლეთ საქართველო	768	14696	3.4%
თბილისი	160	14492	7.7%
სულ	1706	38553	2.3%

ცხრილი N1.3

სქესი	კვლევაში ესეების რაოდენობა	სულ ესეების რაოდენობა	ცდომილება (95%-იანი საიმედოობით)
მდედრობითი	863	19911	3.3%
მამრობითი	843	18642	3.3%
სულ	1706	38553	2.3%

ცხრილი N1.4

ქულა	კვლევაში ესეების რაოდენობა	სულ ესეების რაოდენობა	ცდომილება (95%-იანი საიმედოობით)
საშუალო ქულა	866	13018	3.2%
მაღალი ქულა	840	5173	3.1%
სულ	1706	38553	2.3%

1.4. საველე სამუშაოები

საველე სამუშაოები მოიცავდა ნაშრომების წაკითხვას და კოდირების ანკეტის შევსებას ნაშრომის მიხედვით. აღნიშნული სამუშაო ჩაატარეს სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტის თანამშრომლებმა. საველე სამუშაოებამდე განხორციელდა პილოტაჟიც.

1.5. კონტროლი

ველის დასრულების შემდეგ, განხორციელდა ველის კონტროლი. თითოეული თანამშრომლის გაკეთებული ანკეტების 10% შემოწმდა. სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტის ანალიტიკოსმა წინასწარ შემთხვევითად შერჩეულ ესეები დაამუშავა და შეადარა მონაცემთა ბაზას.

1.6. ანალიტიკური სამუშაოები

ანალიტიკური სამუშაოებისას, დამუშავდა როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისებრივი მონაცემები.

II. დემოგრაფიული მონაცემები

2013 წელს, ერთიანი ეროვნული გამოცდების ფარგლებში, აბიტურიენტებმა, სხვა გამოცდებთან ერთად, ჩააბარეს ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდა. გამოცდაში მონაწილეობა მიიღო 38 553-მა აბიტურიენტმა მთელი საქართველოს მასშტაბით, თუმცა გენდერული საკითხების შესახებ ნაშრომი მხოლოდ მათ წერეს, ვისაც პირველი და მეორე ვარიანტები შეხვდათ. ასეთი სულ 19 400 აბიტურიენტი იყო¹. სულ გაანალიზდა 1706 არგუმენტირებული ესეი.

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტისთვის მოწოდებული ნაშრომების ავტორების შესახებ მხოლოდ ოთხი დემოგრაფიული კრიტერიუმი იყო ცნობილი - რეგიონი, სქესი, მიღებული ქულა და ტესტის ვარიანტი. კვლევაში გამოყენებული ნაშრომების რაოდენობა მეტ-ნაკლებად თანაბარია ოთხივე დემოგრაფიული ნიშნის მიხედვით.

როგორც უკვე აღინიშნა, გაანალიზდა ნაშრომები 10 რეგიონიდან და თბილისიდან. რაც შეეხება ტესტის ვარიანტს, აბიტურიენტებმა არგუმენტირებული ესეის 4 ვარიანტი წერეს, თუმცა აქედან მხოლოდ 2 მათგანი ეხებოდა გენდერულ საკითხებს - ერთი პოლიტიკაში ჩართულობას, ხოლო მეორე - პროფესიების არჩევას. შესაბამისად, კვლევისთვის სწორედ ეს ორი ვარიანტი იქნა გამოყენებული. შეფასების მიხედვით, ნაშრომები დაიყო სამ კატეგორიად - დაბალი (0 - 12 ქულა), საშუალო (13 - 16 ქულა) და მაღალი (17 - 20 ქულა). თუმცა იმის გამო, რომ დაბალქულიანი ნაშრომები მცირე ინფორმაციას შეიცავდა, კვლევამხოლოდ საშუალო და მაღალქულიანი ნაშრომებს ფარავს.

2.1. აბიტურიენტების განაწილება რეგიონის მიხედვით

სულ გაანალიზდა 1706 არგუმენტირებული ესე საქართველოს 10 რეგიონიდან და თბილისიდან: აღმოსავლეთ საქართველოდან -778 ნაშრომი, დასავლეთ საქართველოდან - 768, ხოლო თბილისიდან 160. თითოეული რეგიონიდან, დაახლოებით, 160 ესე იქნა გამოყენებული. ყველაზე ნაკლები ნაშრომი წარმოდგენილია რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთიდან (129 ცალი) და მცხეთა-მთიანეთიდან (140 ცალი). გაანალიზებულია ზუსტად 160 ნაშრომი თბილისიდან, იმერეთიდან, სამეგრელო-ზემო სვანეთიდან, სამცხე-ჯავახეთიდან, გურიიდან და ქვემო ქართლიდან, ხოლო 159 ნაშრომი აჭარიდან, შიდა ქართლიდან და კახეთიდან (იხ. ცხრილი N2.1).

¹ წყარო: გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებ-გვერდზე განთავსებული ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდის პირველადი სტატისტიკური ანალიზი

ცხრილი N2.1

რეგიონი	კვლევაში ესეების რაოდენობა	%
თბილისი	160	9.4%
აჭარა	159	9.3%
იმერეთი	160	9.4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	160	9.4%
მცხეთა-მთიანეთი	140	8.2%
სამცხე-ჯავახეთი	160	9.4%
შიდა ქართლი	159	9.3%
კახეთი	159	9.3%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	129	7.6%
გურია	160	9.4%
ქვემო ქართლი	160	9.4%
სულ	1 706	100%

აღსანიშნავია, რომ სქესის მიხედვით, აბიტურიენტთა რაოდენობა თითქმის თანაბარია თითოეულ რეგიონში (იხ. ცხრილი N2.2). შედარებით მნიშვნელოვანი სხვაობაა მცხეთა-მთიანეთში, სადაც მდებარეობითი სქესის წარმომადგენლები (N=79) აჭარბებენ მამრობითი სქესის წარმომადგენლებს (N=61).

თანაბარია თითოეულ რეგიონში განაწილება ქულების მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N2.2). გამონაკლისებია: კახეთი, სადაც საშუალოქულიანთა რაოდენობა (97 აბიტურიენტი) მნიშვნელოვნად აღემატება მაღალქულიანთა რაოდენობას (62 აბიტურიენტი); აჭარა, სადაც საშუალოქულიანთა რაოდენობა (83 აბიტურიენტი) აღემატება მაღალქულიანთა რაოდენობას (76 აბიტურიენტი); მცხეთა-მთიანეთი, სადაც მაღალქულიანთა რაოდენობა (80 აბიტურიენტი) აღემატება საშუალოქულიანთა რაოდენობას (60 აბიტურიენტი). დანარჩენ რეგიონებში ქულების მიხედვით განაწილება თანაბარია ან 1-3 ნაშრომით განსხვავდება ერთმანეთისგან.

რაც შეეხება ტესტის ვარიანტების განაწილებას თითოეულ რეგიონს შიგნით (იხ. ცხრილი N2.2), აქ რაოდენობა მხოლოდ რამდენიმე რეგიონშია თითქმის თანაბარი (ე.ი. განსხვავება მხოლოდ 1-3 ნაშრომს შეადგენს) - აჭარაში, შიდა ქართლსა და რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში. მეორე ვარიანტის ნაშრომების რაოდენობა აღემატება პირველი ვარიანტის ნაშრომების რაოდენობას თბილისში (მეორე ვარიანტი - 91, პირველი - 69), კახეთში (მეორე ვარიანტი - 86, პირველი - 73), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (მეორე ვარიანტი - 85, პირველი - 75) და სამცხე-ჯავახეთში (მეორე ვარიანტი - 83, პირველი - 77). პირველი ვარიანტის ნაშრომების რაოდენობა კი მეორე ვარიანტის ნაშრომების რაოდენობას აღემატება მცხეთა მთიანეთში (პირველი ვარიანტი - 81, მეორე - 59), გურიაში (პირველი ვარიანტი - 90, მეორე - 70), იმერეთში (პირველი ვარიანტი - 85, მეორე - 75) და ქვემო ქართლში (პირველი ვარიანტი - 83, მეორე - 77).

ცხრილი N2.2*

რეგიონი	სულ	ვარიანტი		ქულა		სქესი	
		I ვარიანტი	II ვარიანტი	საშუალო ქულა	მაღალი ქულა	მდედრობითი	მამრობითი
თბილისი	160	69	91	80	80	80	80
აჭარა	159	80	79	83	76	79	80
იმერეთი	160	85	75	80	80	80	80
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	160	75	85	80	80	80	80
მცხეთა-მთიანეთი	140	81	59	60	80	79	61
სამცხე-ჯავახეთი	160	77	83	80	80	80	80
შიდა ქართლი	159	78	81	80	79	80	79
კახეთი	159	73	86	97	62	79	80
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	129	66	63	66	63	66	63
გურია	160	90	70	80	80	80	80
ქვემო ქართლი	160	83	77	80	80	80	80
სულ	1 706	857	849	866	840	863	843

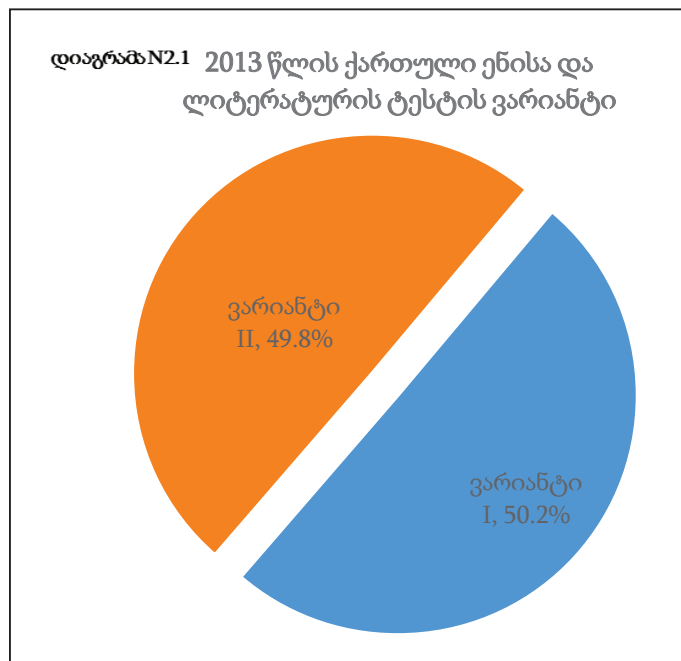
* გაფერადებულია მხოლოდ ის განსხვავებები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

აღმოჩნდა, რომ თითოეულ რეგიონში ბალანსი დაცულია სქესის და ქულის მიხედვით, ხოლო შედარებით ნაკლებად - ტესტის ვარიანტის მიხედვით.

2.2. აბიტურიენტების განაწილება ტესტის ვარიანტის მიხედვით

როგორც უკვე აღინიშნა, პირველი და მეორე ვარიანტის ესეები სულ 19 400-მა აბიტურიენტმა წერა. აქედან, პირველი ვარიანტის ესეი სულ 9 689-მა, ხოლო მეორე ვარიანტის ესე - 9 711-მა. კვლევის ფარგლებში სულ 1 706 ნაშრომი გაანალიზდა, რომელთაგან 857 პირველი ვარიანტის ნაშრომი, ხოლო 849 - მეორე ვარიანტის ნაშრომი იყო (იხ. დიაგრამა N2.1)².

შესაბამისად, გაანალიზებულ ნაშრომთაგან, პირველი ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების რაოდენობა ოდნავ აჭარბებდა

² წყარო: გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებ-გვერდზე განთავსებული ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდის პირველადი სტატისტიკური ანალიზი

მეორე ვარიანტის არგუმენტირებულ ესეების რაოდენობას. თუმცა თითოეული ვარიანტის შემთხვევაში, მოხერხდა ბალანსის დაცვა ქულისა და სქესის მიხედვით (იხ. ცხრილი N2.3).

პირველი ვარიანტის ნაშრომებს შორის საშუალოქულიანების რაოდენობამ მაღალქულიანების რაოდენობას გადააჭარბა. მეორე ვარიანტის ნაშრომებს შორის კი მდედრობითი სქესის აბიტურიენტების რაოდენობა მამრობითი სქესის აბიტურიენტების რაოდენობაზე მეტი იყო.

ცხრილი N2.3

ტესტის ვარიანტი	სულ	ქულა		სქესი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
I ვარიანტი	857	439	418	430	427
II ვარიანტი	849	427	422	433	416
სულ	1 706	866	840	863	843

საბოლოო ჯამში, ტესტის ვარიანტის მიხედვით ბალანსი მეტ-ნაკლებად დაცულია როგორც ქულის, ასევე სქესის მიხედვით.

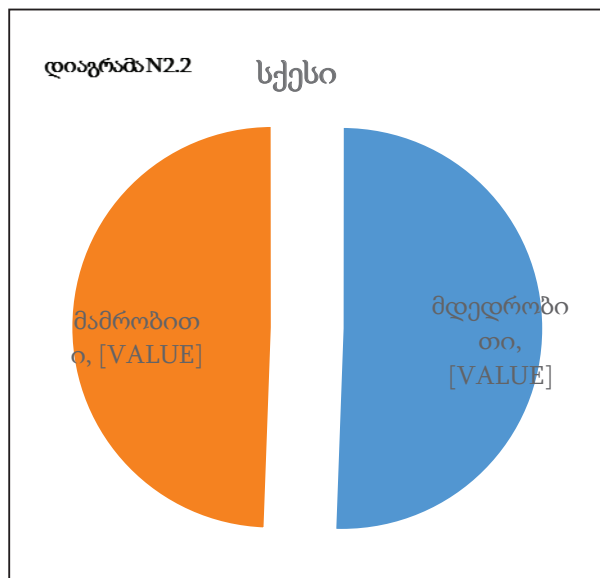
2.3. აბიტურიენტების განაწილება სქესის მიხედვით

როგორც კვლევის მეთოდოლოგიის განხილვისას აღინიშნა, კვლევა რეპრეზენტატიულია სქესის მიხედვითაც. სულ გაანალიზდა 863 მდედრობითი (50.6%) და 843 მამრობითი სქესის აბიტურიენტის (49.4%) ნაშრომი (იხ. დიაგრამა N2.2).

თითოეული სქესის აბიტურიენტებს შორის ბალანსი დაცულია როგორც ტესტის ვარიანტის, ასევე ქულის მიხედვით (იხ. ცხრილი N2.4).

აღსანიშნავია, რომ მამრობითი სქესის აბიტურიენტებს შორის, თანაბარია საშუალო და მაღალქულიანთა რაოდენობა, ხოლო მდედრობითი სქესის შემთხვევაში, საშუალო ქულიანთა რაოდენობა (445 აბიტურიენტი) აღემატება მაღალქულიანთა რაოდენობას (418 აბიტურიენტი).

მდედრობითი სქესის აბიტურიენტებს შორის თითქმის თანაბარია განაწილება

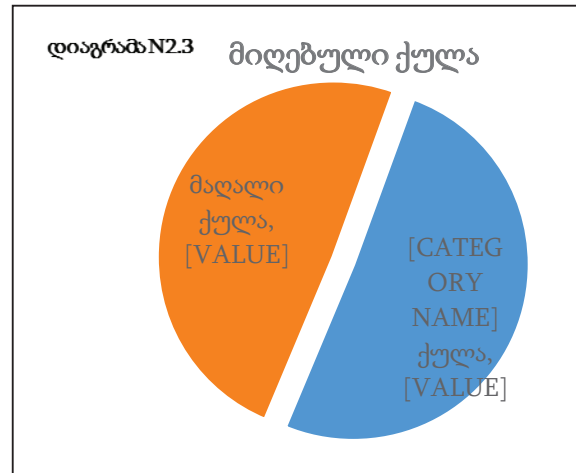
ტესტის ვარიანტის მიხედვით, ხოლო მამრობითი სქესის აბიტურიენტების შორის პირველი ვარიანტის ტესტის მქონეთა რაოდენობა (427 აბიტურიენტი) ოდნავ აღემატება მეორე ვარიანტის მქონეთა რაოდენობას (416 აბიტურიენტი).

ცხრილი N2.4

სქესი	სულ	ვარიანტი		ქულა	
		I ვარიანტი	II ვარიანტი	საშუალო	მაღალი
მდედრობითი	863	430	433	445	418
მამრობითი	843	427	416	421	422
სულ	1 706	857	849	866	840

2.4. აბიტურიენტების განაწილება ქულის მიხედვით

რაც შეეხება ქულების მიხედვით განაწილებას, სულ გაანალიზდა 866 საშუალოქულიანი (50.8%) და 840 - მაღალქულიანი (49.2%) ნაშრომი (იხ. დიაგრამა N2.3).

როგორც უკვე აღინიშნა, კვლევა ნაშრომებს განასხვავებდა არგუმენტირებულ ესეში მიღებული ქულის მიხედვით. საშუალოქულიანი (13-16 ქულა) ნაშრომების რაოდენობა მცირედ აღემატებოდა მაღალქულიანი (17-20 ქულა) ნაშრომების რაოდენობას.

ამ ორი კატეგორიის ნაშრომებში დაცული იყო ბალანსი ტესტის ვარიანტის და სქესის მიხედვით (იხ. ცხრილი N2.5).

საშუალო ქულიან ნაშრომებში მდედრობითი სქესის აბიტურიენტების რაოდენობა ჭარბობდა მამრობითი სქესის რაოდენობას. რაც შეეხება ტესტის ვარიანტებს, საშუალოქულიან ნაშრომებში პირველი ვარიანტი ამეტებდა.

ცხრილი N2.5

მიღებული ქულა	სულ	ვარიანტი		სქესი	
		I ვარიანტი	II ვარიანტი	მდედრობითი	მამრობითი
საშუალო	866	439	427	445	421
მაღალი	840	418	422	418	422
სულ	1 706	857	849	863	843

შეჯამება

2013 წელს, ერთიანი ეროვნული გამოცდების ფარგლებში, აბიტურიენტებმა, სხვა გამოცდებთან ერთად, ჩააბარეს ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდა. სულ ამ გამოცდაში მონაწილეობა მიიღო 38 553-მა აბიტურიენტმა მთელი საქართველოს მასშტაბით, თუმცა გენდერული საკითხების შესახებ ნაშრომი მხოლოდ მათ წერეს, ვისაც პირველი და მეორე ვარიანტები შეხვდათ, სულ 19 400-მა აბიტურიენტმა. პირველი ვარიანტის ესეი სულ 9 689 აბიტურიენტმა წერა, ხოლო მეორე ვარიანტის ესეი - 9 711-მა. კვლევის ფარგლებში სულ 1 706 ნაშრომი გაანალიზდა, რომელთაგან 857 პირველი ვარიანტი იყო, ხოლო 849 - მეორე ვარიანტი. ტესტის ვარიანტის მიხედვით ბალანსი მეტ-ნაკლებად დაცული იყო როგორც ქულის, ასევე სქესის მიხედვით.

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტისთვის მოწოდებული ნაშრომების ავტორების შესახებ მხოლოდ ოთხი დემოგრაფიული კრიტერიუმი იყო ცნობილი - რეგიონი, სქესი, მიღებული ქულა და ტესტის ვარიანტი. კვლევაში გამოყენებული ნაშრომების რაოდენობა მეტ-ნაკლებად თანაბარია ოთხივე დემოგრაფიული ნიშნის მიხედვით.

კვლევა მოიცავს ნაშრომების ანალიზს 10 რეგიონიდან და თბილისიდან. თითო რეგიონიდან გაანალიზდა, საშუალოდ, 160 ნაშრომი. ყველაზე ნაკლები არგუმენტირებული ესეი იყო რაჭა-ლეჩხუმი - ქვემო სვანეთიდან (129 ცალი) და მცხეთა-მთიანეთიდან (140 ცალი). თითოეულ რეგიონში მოხერხდა ბალანსის დაცვა სქესის და ქულის მიხედვით, ხოლო შედარებით ნაკლებად - ტესტის ვარიანტის მიხედვით.

1 706 ნაშრომიდან 863-ის ავტორი იყო მდედრობითი სქესის (50.6%), ხოლო 843 მამრობითი სქესის (49.4%) აბიტურიენტი. თითოეული სქესის აბიტურიენტებს შორის ბალანსი დაცულია როგორც ტესტის ვარიანტის, ასევე ქულის მიხედვითაც. რაც შეეხება ქულას, კვლევამ მოიცვა 866 საშუალოქულიანი (50.8%) და 840 - მაღალქულიანი (49.2%) ნაშრომი. როგორც საშუალო, ასევე მაღალქულიანებში მეტ-ნაკლებად დაცულია ბალანსი სქესის და ტესტის ვარიანტის მიხედვით.

III. აბიტურიენტების ზოგადი პოზიცია

კვლევას უნდა გამოერკვია ახალგაზრდების დამოკიდებულება გენდერული საკითხებისადმი, რის საშუალებასაც 2013 წელს ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტების I და II ვარიანტებში დაწერილი არგუმენტირებული ესეების ანალიზი გვაძლევდა. როგორც უკვე აღინიშნა, პირველი ვარიანტი წერა სულ 9 689-მა აბიტურიენტმა, ხოლო კვლევამ მოიცვა 857 მათგანის ნაშრომი.

I ვარიანტის ტესტის დებულება ჟღერდა ასე:

„სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის.“

ქართული ენისა და ლიტერატურის ეროვნული გამოცდის ტესტის I ვარიანტი

აბიტურიენტი უნდა დასთანხმებოდა დებულებას, ან უნდა უარეყო ის. შესაბამისად, გამოიყო აბიტურიენტების ნაშრომების დახარისხების პირველი კრიტერიუმი: „პოზიტიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც ეთანხმებოდნენ დებულებას) და „ნეგატიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც არ ეთანხმებოდნენ დებულებას). თუმცა გარკვეული ნაშრომებიდან აბიტურიენტის პოზიციის დანახვა, შესაძლოა, გართულებულიყო, ამიტომ დაემატა ვარიანტი „პოზიცია არ ჩანს“.

ნეგატიურ დამოკიდებულებას, თავის მხრივ, ორი სავარაუდო მიზეზი უნდა ჰქონოდა: ერთი მხრივ, დაშვება, რომ ქალისთვის, შედარებით, შეუფერებელია ეს სფერო, ხოლო მეორე მხრივ, ხაზგასმა, რომ სქესს არ აქვს და არ უნდა ჰქონდეს მნიშვნელობა პოლიტიკოსებზე საუბრისას. ეს უკანასკნელი, თავისი შინაარსით, არც პოზიტიურ დამოკიდებულებას მიეკუთვნება და არც ნეგატიურს, ამიტომ, ზოგიერთი ცვლადის განხილვისას, აღნიშნული პოზიცია ცალკე პასუხად გვევლინება. ზოგიერთ ცვლადთან დაკავშირებით კი იგი გაერთიანდა „ნეგატიურ დამოკიდებულებასთან“. ამის მიზეზი ისაა, რომ გარკვეული აზრით, ორივე პოზიცია დებულების ნეგაციას გულისხმობს.

პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებით მოსაზრებები დაიყო ოთხ ძირითად პოზიციად: „პოზიტიური დამოკიდებულება“, „ნეგატიური დამოკიდებულება“, „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ და „პოზიცია არ ჩანს“, ხოლო გარკვეულ შემთხვევებში - სამ პოზიციად: „პოზიტიური დამოკიდებულება“, „ნეგატიური დამოკიდებულება + სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ და „პოზიცია არ ჩანს“.

II ვარიანტის ტესტის დებულება კი ასეთი იყო:

„არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი.“

ქართული ენისა და ლიტერატურის ეროვნული გამოცდის ტესტის II ვარიანტი

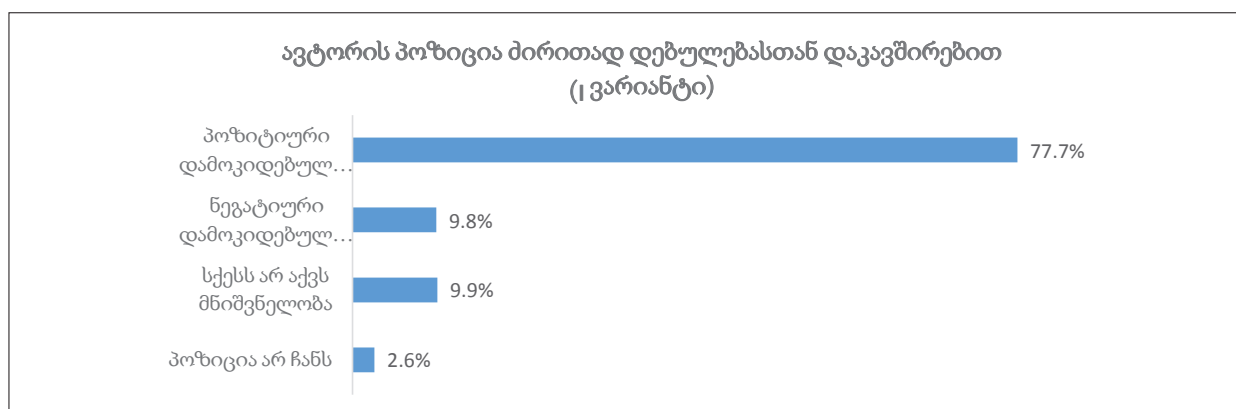
აბიტურიენტი უნდა დათანხმებოდა დებულებას, ან უნდა უარეყო ის და საკუთარი თვალსაზრისი არგუმენტებით გაემყარებინა. შესაბამისად, გამოიყო აბიტურიენტების ნაშრომების დახარისხების კრიტერიუმი: „პროფესიების მიხედვით გენდერული დიფერენციაციის მოწინააღმდეგე“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც არ ეთანხმებოდნენ აღნიშნულ დებულებას) და „პროფესიების მიხედვით გენდერული დიფერენციაციის მომხრე“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც ეთანხმებოდნენ დებულებას). თუმცა, ასევე, შესაძლებელია, ნაშრომიდან რთული ყოფილიყო აბიტურიენტის პოზიციის დანახვა, ამიტომ დაემატა ვარიანტი „პოზიცია არ ჩანს“.

როგორც მონაცემები ცხადყოფს, აბიტურიენტების დეკლარირებული პოზიცია, ძირითადად, პოზიტიურ დამოკიდებულებას ამჟღავნებს გენდერულ თანასწორობასთან დაკავშირებით.

3.1. პირველი ვარიანტის არგუმენტირებული ესეი

პირველი ვარიანტის დებულებას („სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“) ეთანხმება აბიტურიენტების უმრავლესობა (77%), ხოლო არ ეთანხმება თითქმის მეთედი (9.8%, 84 აბიტურიენტი) (არ ეთანხმება, ანუ მიიჩნევს, რომ მამაკაცები უკეთ ასრულებენ ამ საქმიანობას). დაახლოებით ამდენივე მიიჩნევს, რომ სქესს არ აქვს მნიშვნელობა (9.9%, 85 აბიტურიენტი), შესაბამისად, ქალების რაოდენობის ზრდა მათთვის მნიშვნელოვან საკითხს არ წარმოადგენს. პირველი ვარიანტის ესეების 2.6%-ის შემთხვევაში ავტორის პოზიცია ბუნდოვანი ან გაურკვეველია (იხ. დიაგრამა N3.1).

დიაგრამა N3.1

თუ ანალიტიკური დაჯგუფებისას პოზიციას „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ ნეგატიურ დამოკიდებულებას გავუერთიანებთ, მივიღებთ სურათს, სადაც აბიტურიენტების მეხუთედი (19.7%) პოლიტიკაში ქალების გაზრდის მომხრე არ არის.

ასეთი მაღალი პროცენტული მონაცემი რამდენიმე სავარაუდო მიზეზით ან მიზეზთა კომბინაციით შეიძლება იყოს გამოწვეული:

- ✓ აბიტურიენტების გულწრფელი პოზიცია პოლიტიკაში ქალები ჩართვასთან დაკავშირებით;
- ✓ აბიტურიენტების ვარაუდი, რომ ამ პოზიციის დამტკიცება უფრო მარტივია არგუმენტებითა და მაგალითებით, ვიდრე საპირისპირო პოზიციისა;
- ✓ სოციალური სასურველობის ფაქტორი.

წარმოდგენილი მიზეზებიდან ნებისმიერ შემთხვევაში, 77.7%-იანი უპირატესობა, რასაკვირველია, მნიშვნელოვანი წინსვლაა, რაც მიგვანიშნებს, რომ აბიტურიენტებს (რომლებიც ახლა, სავარაუდოდ, მეორე-მესამე კურსის სტუდენტები არიან) აქვთ მზაობა, იმსჯელონ გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, მიიღონ ინფორმაცია ამის შესახებ და ჰქონდეთ სწორი პოზიცია.

ამგვარ მზაობას (ერთგვარ „მოთხოვნას“) სჭირდება შესაბამისი ინფორმირებულობის ხარისხი. სწორედ ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით გამოვლინდა პრობლემები, კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე, თუმცა ამას მოგვიანებით განვიხილავთ.

3.1.1. ტესტის პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიციარეგიონების მიხედვით

რეგიონების მიხედვით, ძირითადი ტენდენციები ერთმანეთისგან არ განსხვავდება (იხ. ცხრილი N3.1). უნდა აღინიშნოს, რომ დებულებასთან დაკავშირებით პოზიტიური დამოკიდებულება შედარებით ხშირია ქვემო ქართლში (88.0%), სამცხე-ჯავახეთში (83.1%), აჭარაში (81.3%), შიდა ქართლში (80.8%) და სამეგრელო-ზემო სვანეთში (80.0%).

ყველაზე იშვიათად პოზიტიური დამოკიდებულება გვხვდება მცხეთა-მთიანეთში (66.7%) და რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (69.7%).

შესაბამისად, ნეგატიური დამოკიდებულება ყველაზე ხშირად გვხვდება მცხეთა-მთიანეთში (21%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (15.2%), კახეთში (11%) და თბილისში (10.1%). სამცხე-ჯავახეთს, სადაც ნეგატიური დამოკიდებულების ხვედრითი წილი 13%-ს შეადგენს, საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი აქვს პოზიტიურ დამოკიდებულებაშიც (ქვემო ქართლის შემდეგ ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი). ეს ნიშნავს, რომ სამცხე-ჯავახეთში შედარებით იშვიათად გვხვდება გაურკვეველი პოზიცია ან დაფიქსირდა პოზიცია „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“ და ამ პასუხების ხარჯზე გაიხარდა ნეგატიური დამოკიდებულების ხვედრითი წილი.

ყველაზე ხშირად პოზიცია „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“ დაფიქსირდა კახეთში

(15.1%), იმერეთში (14.1%), შიდა ქართლში (12.8%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო-სვანეთში (12.1%), თბილისში (11.6%) და გურიაში (10%).

ცხრილი N3.1*

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი I)	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება	სქესს არ აქვს მნიშვნელობა	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	72.5%	10.1%	11.6%	5.8%
აჭარა	81.3%	6.3%	8.8%	3.8%
იმერეთი	78.8%	4.7%	14.1%	2.4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	80.0%	8.0%	9.3%	2.7%
მცხეთა-მთიანეთი	66.7%	21.0%	7.4%	4.9%
სამცხე-ჯავახეთი	83.1%	13.0%	3.9%	-
შიდა ქართლი	80.8%	6.4%	12.8%	-
კახეთი	72.6%	11.0%	15.1%	1.4%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	69.7%	15.2%	12.1%	3.0%
გურია	78.9%	7.8%	10.0%	3.3%
ქვემო ქართლი	88.0%	6.0%	4.8%	1.2%
სულ	666 (77.7%)	84 (9.8%)	85 (9.9%)	22 (2.6%)

* გაფურადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

თუ ანალიტიკურად გავაერთიანებთ პოზიციებს „ნეგატიური დამოკიდებულება“ და „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“, ასეთ სურათს მივიღებთ: ყველაზე ხშირად ნეგატიურ დამოკიდებულებას ვხვდებით მცხეთა-მთიანეთში (28.4%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (27.3%) და კახეთში (26%). ამ სამ რეგიონში აბიტურიენტების მეოთხედზე მეტი დებულებას არ ეთანხმება. თბილისში ასეთი აბიტურიენტების რაოდენობა 21.7%-ი, მეხუთედზე მეტია (იხ. ცხრილი N3.2). საგულისხმოა, რომ ცვლადების გაერთიანებამდე ნეგატიურ დამოკიდებულებაში გამოვლენილი ტენდენცია ზუსტად იგივე რჩება 2 ცვლადის გაერთიანების შედეგადაც (გამონაკლისია მხოლოდ სამცხე-ჯავახეთი), ანუ ყველაზე ნეგატიურ დამოკიდებულებას იგივე რეგიონები ავლენენ, რომელთა უარყოფითი მოსაზრებებიც წინა ცხრილში ვიხილეთ.

ცხრილი N3.2*

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი I)	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება + სქესს არ აქვს მნიშვნელობა	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	72.5%	21.7%	5.8%
აჭარა	81.3%	15.0%	3.8%
იმერეთი	78.8%	18.8%	2.4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	80.0%	17.3%	2.7%
მცხეთა-მთიანეთი	66.7%	28.4%	4.9%
სამცხე-ჯავახეთი	83.1%	16.9%	-
შიდა ქართლი	80.8%	19.2%	-
კახეთი	72.6%	26.0%	1.4%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	69.7%	27.3%	3.0%
გურია	78.9%	17.8%	3.3%
ქვემო ქართლი	88.0%	10.8%	1.2%
სულ	666 (77.7%)	169 (19.7%)	22 (2.6%)

* გაფერადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

საგულისხმოა, რომ ცვლადების გაერთიანებამდე ნეგატიურ დამოკიდებულებაში გამოვლენილი ტენდენცია ზუსტად იგივე რჩება 2 ცვლადის გაერთიანების შედეგადაც. საბოლოო ჯამში, ერთი და იმავე ცვლადის ორგვარი ანალიტიკური დამუშავებისას, ერთსა და იმავე ტენდენციას ვიღებთ:

- ✓ პირველი ვარიანტის ტექსტის დებულებას ყველაზე ხშირად ეთანხმებიან (ანუ, ამბობენ, რომ სასურველია, პოლიტიკაში ქალის რაოდენობა გაიზარდოს) ქვემო ქართლში (88%), აჭარაში (81.3%), სამცხე-ჯავახეთში (83.1%), შიდა ქართლსა (80.8%) და სამეგრელო-ზემო სვანეთში (80%);
- ✓ პოზიტიური დამოკიდებულების ყველაზე მაღალი პროცენტული მაჩვენებელი ქვემო ქართლში გამოვლინდა;
- ✓ ყველაზე იშვიათად პოზიტიური დამოკიდებულება გვხვდება 4 რეგიონში: მცხეთა-მთიანეთში (28.4%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (27.3%), კახეთში (26%) და თბილისში (21.7%);
- ✓ დაახლოებით მსგავსი პროცენტული გადანაწილებებია თბილისსა და კახეთში; აჭარაში, სამეგრელოსა და შიდა ქართლში; იმერეთსა და გურიაში.

3.1.2. ტექსტის პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიციასქესისა და ქულისმიხედვით

სქესისა და ქულის მიხედვით, ძირითადი ტენდენციები ერთმანეთისგან არ განსხვავდება, თუმცა სახეზეა მცირე განსხვავებები.

მაღალქულიანი აბიტურიენტები შედარებით ხშირად ეთანხმებიან დებულებას, ხოლო საშუალო ქულიანები შედარებით ხშირად არ ეთანხმებიან მას. განსხვავება

უფრო მნიშვნელოვანია სქესის მიხედვით, სადაც ნათლად ჩანს, რომ მდედრობითი სქესის აბიტურიენტები უფრო ხშირად ეთანხმებიან დებულებას, ვიდრე მამრობითი სქესისანი (განსხვავება 10%-ია). ამასთანავე, მაღალქულიანები უფრო ხშირად ამბობენ, რომ „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“, ვიდრე საშუალო ქულიანები (იხ. ცხრილი N3.3).

ცხრილი N3.3

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი I)	სულ	ქულა		სქესი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
პოზიტიური დამოკიდებულება	666	75.9%	79.7%	82.6%	72.8%
ნეგატიური დამოკიდებულება	84	11.8%	7.7%	7.7%	11.9%
სქესს არ აქვს მნიშვნელობა	85	8.4%	11.5%	6.7%	13.1%
პოზიცია არ ჩანს	22	3.9%	1.2%	3.0%	2.1%

თუ ანალიტიკურად გავაერთიანებთ პასუხებს „ნეგატიური დამოკიდებულება“ და „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“, განსხვავება უფრო თვალსაჩინო გახდება: კერძოდ, საშუალო და მაღალქულიანების პოზიციებს შორის განსხვავება მცირეა, მნიშვნელოვანია მდედრობითი და მამრობითი სქესის აბიტურიენტების პოზიციებს შორის განსხვავება. როგორც ჩანს, პოზიცია დიდწილადაა სქესზე დამოკიდებული. მამრობითი სქესის წარმომადგენელთა მეოთხედი არ ეთანხმება პირველი ვარიანტის დებულებას მაშინ, როდესაც გოგონებში არ ეთანხმება მხოლოდ 14.4%. სქესის მიხედვით პოზიციებს შორის განსხვავება 10%-მდეა(იხ. ცხრილი N3.4).

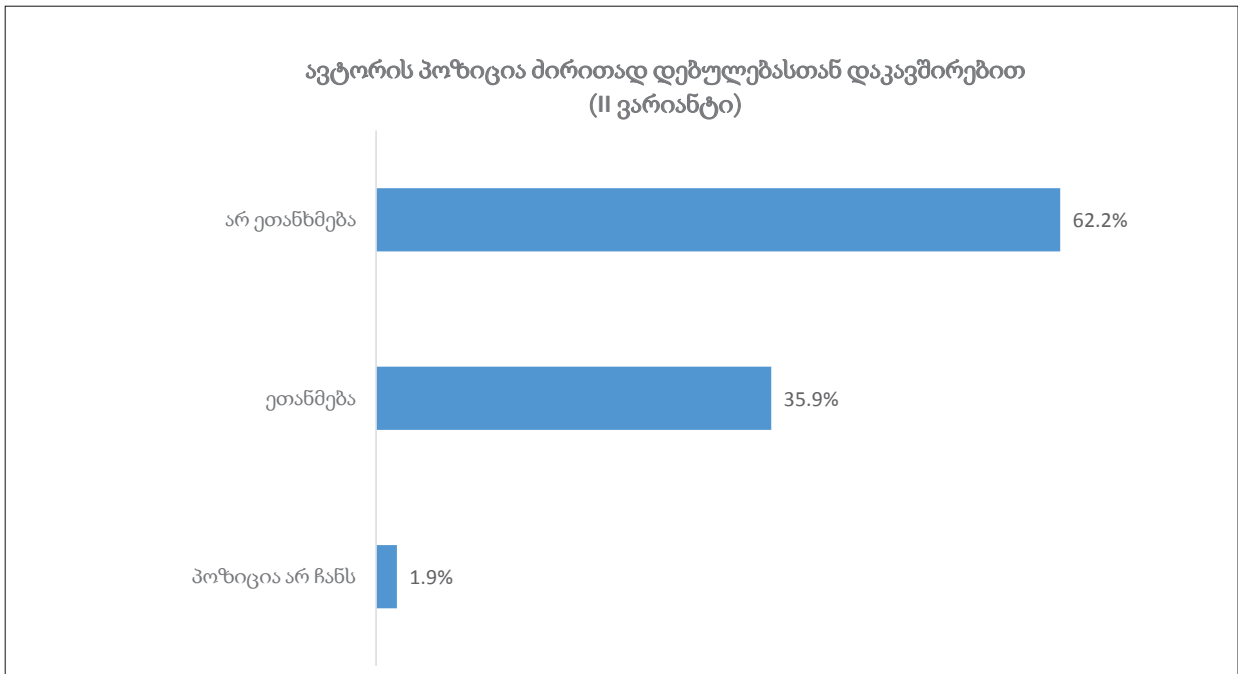
ცხრილი N3.4

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი I)	სულ	ქულა		სქესი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
ეთანხმება დებულებას	666	75.9%	79.7%	82.6%	72.8%
არ ეთანხმება დებულებას	169	20.3%	19.1%	14.4%	25.1%
პოზიცია არ ჩანს	22	3.9%	1.2%	3.0%	2.1%

3.2. მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესე

მეორე ვარიანტის დებულებას („არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“) არ ეთანხმება აბიტურიენტების უმრავლესობა (62.2%, 528 აბიტურიენტი), ხოლო ეთანხმება მესამედზე მეტი (35.9%, 305 აბიტურიენტი). მეორე ვარიანტის ესეების 1.9% შემთხვევაში, ავტორის პოზიცია ბუნდოვანი ან გაურკვეველია (იხ. დიაგრამა N3.2).

დიაგრამა N3.2

ცალსახაა, რომ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურ დამოკიდებულებას ამ დებულებასთან დაკავშირებით უფრო ნაკლები აბიტურიენტი აფიქსირებს, ვიდრე პირველ დებულებასთან დაკავშირებით. მეორე დებულებასთან დაკავშირებულ პოზიციაზე მსჯელობა გაცილებით მარტივია - პირველ რიგში, აქ შედარებით ნაკლები შეიძლება ყოფილიყო სოციალური სასურველობის ფაქტორის გავლენა, გარდა ამისა, ბევრი არგუმენტის მოყვანის შესაძლებლობა ნაკლები იყო როგორც დათანხმების, ასევე არდათანხმების შემთხვევაშიც.

3.2.1. ტესტის მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიციარეგიონების მიხედვით

რეგიონების მიხედვით, ძირითადი ტენდენციები ერთმანეთისგან არ განსხვავდება (იხ. ცხრილი N3.5). უნდა აღინიშნოს, რომ დებულებას არ ეთანხმება (ანუ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულება აქვთ) 528 რესპონდენტი. მათი პროცენტული გადანაწილება მსგავსია რეგიონების მიხედვით, თუმცა მცირე განსხვავებები მაინც შეინიშნება. მაგალითად, ყველაზე ხშირად დებულებას არ ეთანხმებიან ქვემო ქართლში (72.7%), გურიასა (68.6%) და აჭარაში (64.6%), ხოლო ყველაზე ხშირად ეთანხმებიან (ანუ ნეგატიური დამოკიდებულება აქვთ გენდერული თანასწორობის მიმართ) მცხეთა-მთიანეთში (44.1%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (43.5%), შიდა ქართლში (38.3%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (38.1%) და თბილისში (37.4%).

ცხრილი N3.5*

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი II)	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	62.6%	37.4%	-
აჭარა	64.6%	35.4%	-
იმერეთი	62.7%	33.3%	4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	56.5%	43.5%	-
მცხეთა-მთიანეთი	55.9%	44.1%	-
სამცხე-ჯავახეთი	62.7%	36.1%	1.2%
შიდა ქართლი	58.0%	38.3%	3.7%
კახეთი	61.6%	34.9%	3.5%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	57.1%	38.1%	4.8%
გურია	68.6%	31.4%	-
ქვემო ქართლი	72.7%	23.4%	3.9%
სულ	528 (62.2%)	305 (35.9%)	16 (1.9%)

*გაფურადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

საბოლოო ჯამში, გამოვლინდა, რომ:

- ✓ დებულებას ყველაზე ხშირად არ ეთანხმებიან ქვემო ქართლში (72.7%), გურიასა (68.6%) და აჭარაში (64.6%);
- ✓ გენდერული თანასწორობასთან დაკავშირებულ მეორე ვარიანტის დებულებას ყველაზე ხშირად ეთანხმებიან მცხეთა-მთიანეთში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთსა და შიდა ქართლში.

3.2.2. ტესტის მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებული პოზიციასქესისა და ქულისმიხედვით

პირველი ვარიანტის დებულებისგან განსხვავებით, მეორე ვარიანტის დებულებაზე გაცილებით დიდი გავლენა აქვს ქულას. მაღალქულიანი აბიტურიენტები გაცილებით ხშირად აფიქსირებენ გარკვეული გაგებით, ფემინისტურ პოზიციას (69.7% არ ეთანხმება დებულებას), ვიდრე საშუალოქულიანები. ეს უკანასკნელნი, ძირითადად, საწინააღმდეგო პოზიციაზე დგანან (42.9% ეთანხმება დებულებას). პოზიციებს შორის პროცენტულ გადანაწილებაში სხვაობა, დაახლოებით, 15 პროცენტია.

პოზიციაზე გავლენა აქვს სქესსაც. ცხრილში N3.6 ჩანს, რომ მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები გაცილებით ხშირად აფიქსირებენ პოზიტიურ დამოკიდებულებას გენდერული თანასწორობის მიმართ, ვიდრე მამრობითი სქესის წარმომადგენლები. პროცენტულ გადანაწილებაში სხვაობა, დაახლოებით, 10%-ია.

ცხრილი N3.6

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (ვარიანტი II)	სულ	ქულა		სქესი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
პოზიტიური დამოკიდებულება	528	54.8%	69.7%	67.7%	56.5%
ნეგატიური დამოკიდებულება	305	42.9%	28.9%	30.7%	41.3%
პოზიცია არ ჩანს	16	2.3%	1.4%	1.6%	2.2%
სულ	849	100%	100%	100%	100%

3.3. პირველი და მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების შედარება

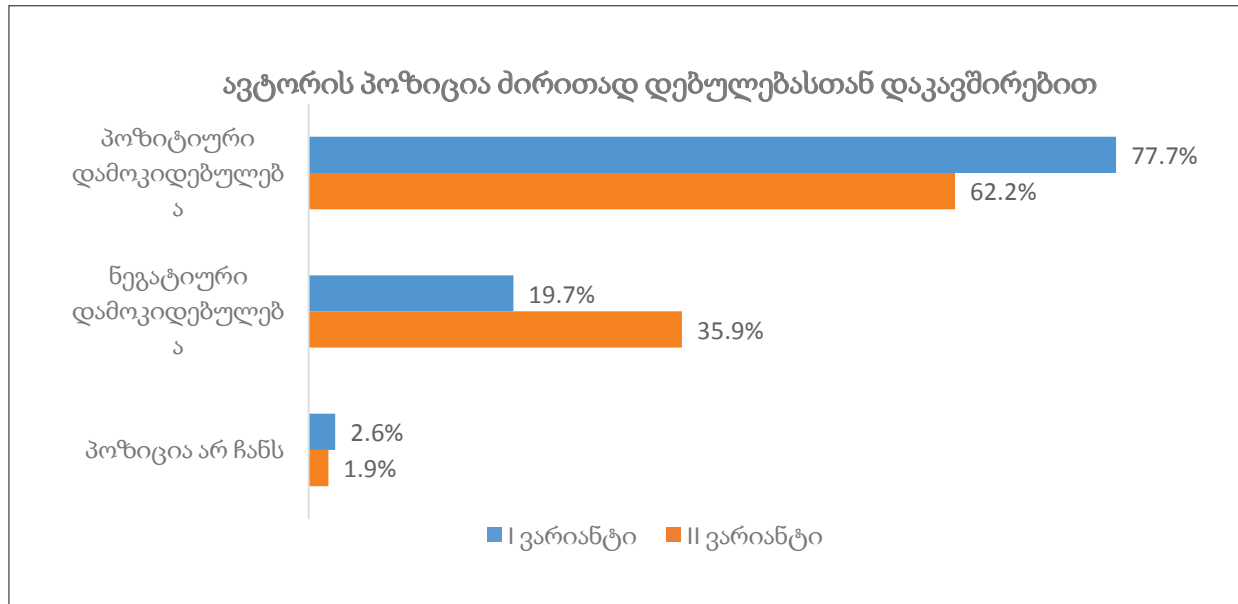
საინტერესოა პირველი და მეორე ვარიანტების ნაშრომებში დაფიქსირებული პოზიციების ერთმანეთთან შედარება.

პირველი ვარიანტის ნაშრომისთვის პოზიტიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ ნიშნავს დებულებისადმი დათანხმებას ანუ მიჩნევას, რომ „სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“. პირველი ვარიანტის ნაშრომისთვის ნეგატიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ ნიშნავს დებულების უარყოფას, ანუ პოზიციას, რომ „სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელი არ არის ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“. პირველ დებულებასთან დაკავშირებით „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ ისეთ ნაშრომებთან დაკავშირებით გვხვდებოდა, სადაც ნათქვამი იყო, რომ პოლიტიკაში ჩართვის სურვილს სქესი არ უნდა განსაზღვრავდეს. მიუხედავად ამისა, აღნიშნული პოზიცია მაინც ახდენს დებულების საპირისპირო პოზიციის პერიფრაზს: გულისხმობს, რომ ქალების ჩართვა არ არის აუცილებელი პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის, ამიტომ, შედარებისას ეს ორი პოზიცია (ნეგატიური დამოკიდებულება და სქესს მნიშვნელობა არ აქვს) გაერთიანდა.

მეორე დებულების შემთხვევაში, პოზიტიური დამოკიდებულება ნიშნავს პოზიციას „არ არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“, ხოლო ნეგატიური დამოკიდებულება ნიშნავს პოზიციას „არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“.

როგორც დიაგრამაზე N3.3 ჩანს, აბიტურიენტები პირველ დებულებასთან დაკავშირებით უფრო ხშირად აფიქსირებენ პოზიტიურ დამოკიდებულებას, ვიდრე მეორე დებულებასთან დაკავშირებით. ეს შესაძლოა, გამოწვეული იყოს იმით, რომ ქალისთვის პოლიტიკოსობა მეტ-ნაკლებად დასაშვები გახდა, განსხვავებით ისეთი პროფესიებისგან, როგორცაა მძღოლობა, ძალოსნობა და ა.შ. შესაბამისად, შესაძლებელია, ადამიანს სურდეს პოლიტიკაში მეტი ქალის ნახვა, თუმცა მაინც არ აფიქსირებდეს გენდერული თანასწორობის მიმართ დადებით დამოკიდებულებას ან არ გამოირჩეოდეს გენდერული სენსიტიურობით.

დიაგრამა N3.3

საინტერესოა მონაცემების შედარება რეგიონის მიხედვითაც (ივ. ცხრილი N3.7). პირველი ვარიანტის დებულების მიმართ ყველაზე დადებითი პოზიცია ფიქსირდება ქვემო ქართლში, სამცხე-ჯავახეთში, აჭარაში, შიდა ქართლსა და სამეგრელო-ზემო სვანეთში, ხოლო მეორე ვარიანტის დებულების მიმართ კი - ქვემო ქართლში, გურიასა და აჭარაში. შესაბამისად, ორივე ვარიანტთან დაკავშირებით დადებითი პოზიციის მაღალი მაჩვენებელი მეორდება მხოლოდ ქვემო ქართლსა და აჭარაში. იმ რეგიონების ნაწილი, რომლებიც პირველ ვარიანტთან დაკავშირებით ყველაზე დადებით პოზიციას ავლენდნენ, მეორე ვარიანტის ნაშრომებს შორის - მცხეთა-მთიანეთში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში, თბილისსა და შიდა ქართლში. როგორც აღმოჩნდა, აბიტურიენტები მცხეთა-მთიანეთში, თბილისსა და რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში ორივე ვარიანტთან დაკავშირებით, შედარებით დაბალ გენდერულ მგრძობელობას ამჟღავნებენ. საერთო სურათი კარგად გამოჩნდება მხოლოდ ამ ორი ვარიანტის გაერთიანებისას.

პირველ ვარიანტთან დაკავშირებით, პოზიცია შედარებით ხშირად არ ჩანს ნაშრომებში თბილისიდან და მცხეთა-მთიანეთიდან, ხოლო მეორე ვარიანტთან დაკავშირებით - რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთიდან.

ცხრილი N3.7

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით	ვარიანტი I			ვარიანტი II		
	დადებითი	უარყოფითი	პოზიცია არ ჩანს	დადებითი	უარყოფითი	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	72.5%	21.7%	5.8%	62.6%	37.4%	-
აჭარა	81.3%	15.0%	3.8%	64.6%	35.4%	-
იმერეთი	78.8%	18.8%	2.4%	62.7%	33.3%	4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	80.0%	17.3%	2.7%	56.5%	43.5%	-
მცხეთა-მთიანეთი	66.7%	28.4%	4.9%	55.9%	44.1%	-
სამცხე-ჯავახეთი	83.1%	16.9%	-	62.7%	36.1%	1.2%
შიდა ქართლი	80.8%	19.2%	-	58.0%	38.3%	3.7%
კახეთი	72.6%	26.0%	1.4%	61.6%	34.9%	3.5%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	69.7%	27.3%	3.0%	57.1%	38.1%	4.8%
გურია	78.9%	17.8%	3.3%	68.6%	31.4%	-
ქვემო ქართლი	88.0%	10.8%	1.2%	72.7%	23.4%	3.9%
სულ	666 (77.7%)	169 (19.7%)	22 (2.6%)	528 (62.2%)	305 (35.9%)	16 (1.9%)

*გაფურადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

რაც შეეხება პოზიციისა და ქულების ურთიერთდამოკიდებულებას, ქულები უფრო მეტად ახდენენ გავლენას მეორე ვარიანტის დებულების მიმართ პოზიციაზე, ვიდრე პირველი ვარიანტის დებულების მიმართ. მეორე ვარიანტის დებულებასთან მაღალქულიანები უფრო დადებითად აფასებენ, ვიდრე საშუალოქულიანები (იხ. ცხრილი N3.8).

ცხრილი N3.8

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით	ვარიანტი I		ვარიანტი II	
	საშუალო ქულა	მაღალი ქულა	საშუალო ქულა	მაღალი ქულა
ეთანხმება	75.9%	79.7%	54.8%	69.7%
არ ეთანხმება	20.3%	19.1%	42.9%	28.9%
პოზიცია არ ჩანს	3.9%	1.2%	2.3%	1.4%

რაც შეეხება პოზიციისა და სქესის ურთიერთმიმართებას, სქესი ორივე ვარიანტის შემთხვევაში ახდენს გავლენას პოზიციაზე. ორივე შემთხვევაში, მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები უფრო ხშირად აფიქსირებენ პოზიტიურ დამოკიდებულებას გენდერული თანასწორობის მიმართ, ვიდრე მამრობითი სქესის წარმომადგენლები (იხ. ცხრილი N3.9).

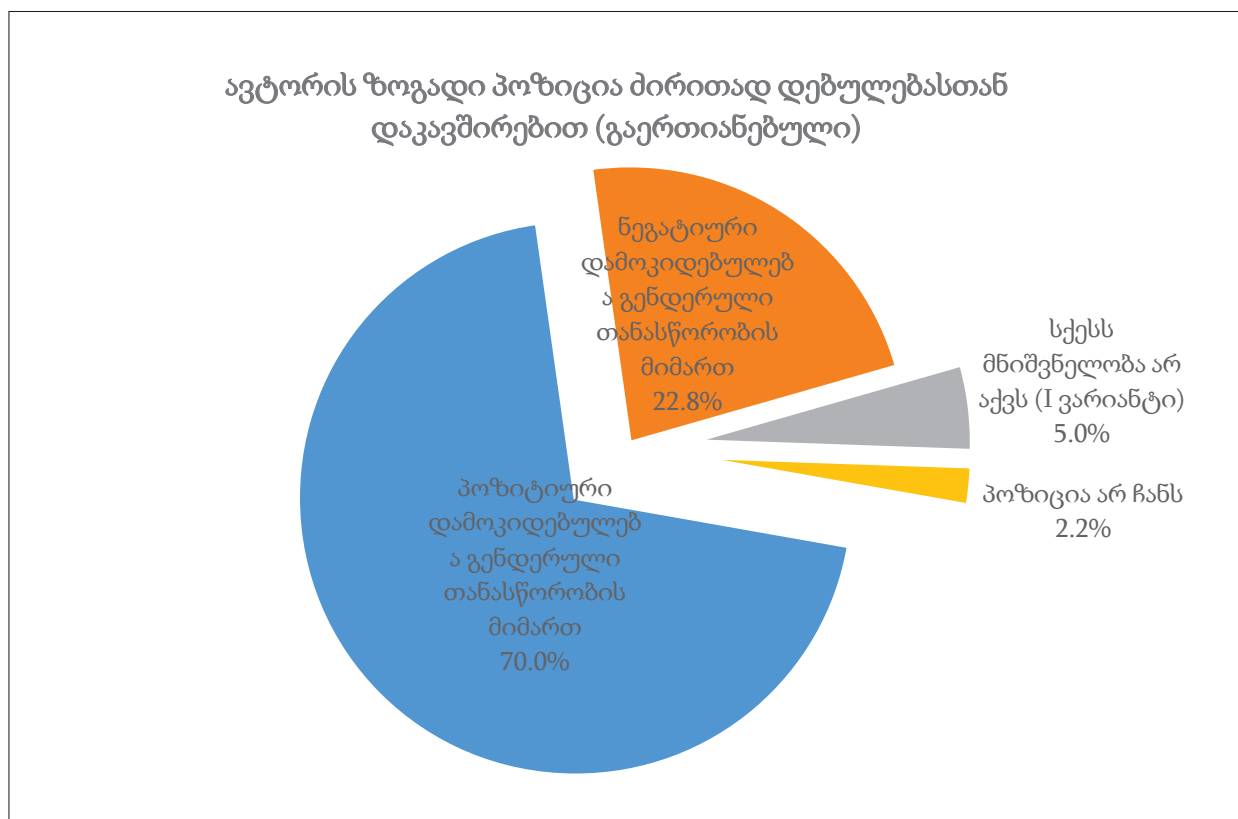
ცხრილი N3.9

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით	ვარიანტი I		ვარიანტი II	
	მდედრობითი	მამრობითი	მდედრობითი	მამრობითი
ეთანხმება	82.6%	72.8%	67.7%	56.5%
არ ეთანხმება	14.4%	25.1%	30.7%	41.3%
პოზიცია არ ჩანს	3.0%	2.1%	1.6%	2.2%

3.4. პირველი და მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების გაერთიანება

იმისთვის, რომ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტების პროცენტული გადანაწილება გამოვლენილიყო, პირველი და მეორე ვარიანტების პასუხები გაერთიანდა. საერთო ჯამში, აღმოჩნდა, რომ 1 706 ნაშრომის 70%-ში დაფიქსირებული იყო პოზიტიური დამოკიდებულება, 22.8%-ში - ნეგატიური, 5% ამბობდა, რომ სქესს არ აქვს მნიშვნელობა (ეს პოზიცია რელევანტურია მხოლოდ პირველი ვარიანტის ნაშრომისთვის), ხოლო ნაშრომების 2.2%-ში პოზიცია არ იყო გამოკვეთილი. თუ ანალიტიკურად დავაჯგუფებთ და გავაერთიანებთ ორ პასუხს - ნეგატიურ დამოკიდებულებასა და პოზიციას „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“, მივიღებთ მათ რაოდენობას, ვისაც გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულება არ აქვს - 27.8%-ს. გამოდის, რომ აბიტურიენტების მეოთხედზე მეტი ამგვარ პოზიციას აფიქსირებს (იხ. დიაგრამა N3.4)

დიაგრამა N3.4

საერთო ჯამში, აბიტურიენტების 70% მეტ-ნაკლებად იზიარებს გენდერული თანასწორობის ძირითად პრინციპებს. პოზიტიური დამოკიდებულების 70%-იანი უპირატესობა ერთგვარი პოლიტიკური განაცხადიდან და ნიშნავს იმას, რომ ახალგაზრდების სრულ უმრავლესობას სურს პოლიტიკაში, საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვა სფეროებში ან სხვადასხვა პროფესიაში მეტი ქალი იხილოს.

მონაცემების გაერთიანების შედეგად, უკეთ ჩანს ტენდენცია რეგიონების მიხედვით (იხ. ცხრილი N3.10). ყველაზე ხშირად პოზიტიურ დამოკიდებულებას აფიქსირებენ ქვემო ქართლში (80.6%). ხშირია ასეთი პასუხები გურიაში (74.4%), აჭარაში (73.0%), სამცხე-ჯავახეთში (72.5%) და იმერეთში (71.3%). ნეგატიური დამოკიდებულება შედარებით ხშირია მცხეთა-მთიანეთში (30.7%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (26.9%), რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი (26.4%) და თბილისში (25.6%).

ცხრილი N3.10

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (გაერთიანებული)	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება	სქესს არ აქვს მნიშვნელობა	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	66.9%	25.6%	5.0%	2.5%
აჭარა	73.0%	20.8%	4.4%	1.9%
იმერეთი	71.3%	18.1%	7.5%	3.1%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	67.5%	26.9%	4.4%	1.3%
მცხეთა-მთიანეთი	62.1%	30.7%	4.3%	2.9%
სამცხე-ჯავახეთი	72.5%	25.0%	1.9%	0.6%
შიდა ქართლი	69.2%	22.6%	6.3%	1.9%
კახეთი	66.7%	23.9%	6.9%	2.5%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	63.6%	26.4%	6.2%	3.9%
გურია	74.4%	18.1%	5.6%	1.9%
ქვემო ქართლი	80.6%	14.4%	2.5%	2.5%
სულ	1 194 (70%)	389 (22.8%)	85 (5%)	38 (2.2%)

*გაფრადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

თუ გავაერთიანებთ პოზიციებს „ნეგატიური დამოკიდებულება“ და „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“, უფრო მეტად გამოიკვეთება განსხვავებები რეგიონებს შორის (იხ. ცხრილი N3.11):

- ✓ ყველაზე პოზიტიური დამოკიდებულება დაფიქსირდა ქვემო ქართლში (80.6%);
- ✓ პოზიტიური დამოკიდებულების შედარებით მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა ასევე გურიაში (74.4%), აჭარაში (73%), სამცხე-ჯავახეთში (72.5%), იმერეთში (71.3%);
- ✓ ყველაზე ხშირად ნეგატიური პოზიცია დაფიქსირდა მცხეთა-მთიანეთში, სადაც აბიტურიენტების 35%, მესამედზე მეტი არ მიიჩნევს საჭიროდ ქალების რაოდენობის ზრდას პოლიტიკაში ან ფიქრობს, რომ ქალის დაკაცის საქმიანობები ერთმანეთისგან უნდა განსხვავდებოდეს;
- ✓ ნეგატიური პოზიცია შედარებით ხშირად დაფიქსირდა რაჭა-ლეჩხუმსა და

ქვემო სვანეთში (32.6%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (31.3%), კახეთში (30.8%) და თბილისში (30.6%).

ცხრილი N3.11

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (გაერთიანებული)	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება + სქესს არ აქვს მნიშვნელობა	პოზიცია არ ჩანს
თბილისი	66.9%	30.6%	2.5%
აჭარა	73.0%	25.2%	1.9%
იმერეთი	71.3%	25.6%	3.1%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	67.5%	31.3%	1.3%
მცხეთა-მთიანეთი	62.1%	35.0%	2.9%
სამცხე-ჯავახეთი	72.5%	26.9%	0.6%
შიდა ქართლი	69.2%	28.9%	1.9%
კახეთი	66.7%	30.8%	2.5%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	63.6%	32.6%	3.9%
გურია	74.4%	23.8%	1.9%
ქვემო ქართლი	80.6%	16.9%	2.5%
სულ	1 194 (70%)	474 (27.8%)	38 (2.2%)

*გაფრადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

როგორც აღმოჩნდა, პოზიცია დამოკიდებულია ქულებზე და სქესზე (იხ. ცხრილი N3.12). როგორც მოსალოდნელი იყო, პოზიტიური დამოკიდებულება უფრო ხშირად აქვთ მაღალი ქულით შეფასებულ აბიტურიენტებს. ნეგატიური დამოკიდებულება იკვეთება საშუალოქულიანი ნაშრომების თითქმის მესამედში, ხოლო მაღალქულიანი ნაშრომების - თითქმის მეოთხედში.

კვლევის მნიშვნელოვანი შედეგია იმის გამოვლენა, რომ მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები უფრო ხშირად აფიქსირებენ პოზიციურ დამოკიდებულებას, როგორც მამრობითი სქესის წარმომადგენლები. მდედრობითი სქესის წარმომადგენელთა 22.6% ამჟღავნებს ნეგატიურ დამოკიდებულებას გენდერული თანასწორობის მიმართ მაშინ, როცა აღნიშნული პოზიცია მამრობითი სქესის მესამედის ნაშრომში ჩანს.

ცხრილი N3.11

ავტორის ზოგადი პოზიცია დებულებასთან დაკავშირებით (გაერთიანებული)	სულ	ქულა		სქესი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
პოზიტიური დამოკიდებულება	1 194	65.5%	74.6%	75.1%	64.8%
ნეგატიური დამოკიდებულება	474	31.4%	24.0%	22.6%	33.1%
პოზიცია არ ჩანს	38	3.1%	1.3%	2.3%	2.1%

შეჯამება

კვლევას უნდა გამოერკვია ახალგაზრდების დამოკიდებულება გენდერული საკითხებისადმი, რის საშუალებასაც 2013 წელს ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტების I და II ვარიანტებში დაწერილი არგუმენტირებული ესეების ანალიზი გვაძლევდა. როგორც უკვე აღინიშნა, პირველი ვარიანტი წერა სულ 9 689-მა აბიტურიენტმა, აქედან კვლევაში ჩართული იყო 857 მათგანის ნაშრომი.

I ვარიანტის ტესტის დებულება ჟღერდა ასე: „სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში ქალების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა აუცილებელია ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების უკეთ წარმართვისთვის“, ხოლო მეორე ვარიანტის ტესტის დებულება კი ასე: „არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისთვის ან მხოლოდ ქალებისთვის არის მიზანშეწონილი“.

აბიტურიენტი უნდა დათანხმებოდა დებულებას, ან უნდა უარეყო ის. შესაბამისად, აბიტურიენტების ნაშრომები შემდეგნაირად დახარისხდა: „პოზიტიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც ეთანხმებოდნენ დებულებას) და „ნეგატიური დამოკიდებულება გენდერული თანასწორობის მიმართ“ (ნაშრომები, რომელთა ავტორებიც არ ეთანხმებოდნენ დებულებას). თუმცა, ასევე, შესაძლებელია, ნაშრომიდან რთული ყოფილიყო აბიტურიენტის პოზიციის დანახვა, ამიტომ დაემატა ვარიანტი „პოზიცია არ ჩანს“. პირველ დებულებასთან დაკავშირებით, ასევე გამოიკვეთა პოზიცია „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“.

პირველი ვარიანტის დებულებას ეთანხმება აბიტურიენტების უმრავლესობა (77%), ხოლო არ ეთანხმება თითქმის მეთაედი (9.8%, 84 აბიტურიენტი). დაახლოებით ამდენივე მიიჩნევს, რომ სქესს მნიშვნელობა არა აქვს (9.9%, 85 აბიტურიენტი). 2.6%-ის ნაშრომებში პოზიცია არ ჩანს. თუ ანალიტიკური დაჯგუფებისას პოზიციას „სქესს მნიშვნელობა არ აქვს“ ნეგატიურ დამოკიდებულებას გავუერთიანებთ, მივიღებთ სურათს, სადაც აბიტურიენტების მეხუთედი (19.7%) პოლიტიკაში ქალების გაზრდის მომხრე არ არის.

მეორე ვარიანტის დებულებას არ ეთანხმება აბიტურიენტების უმრავლესობა (62.2%, 528 აბიტურიენტი), ხოლო ეთანხმება მესამედზე მეტი (35.9%, 305 აბიტურიენტი). გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურ დამოკიდებულებას მეორე დებულებასთან დაკავშირებით უფრო ნაკლები აბიტურიენტი აფიქსირებს, ვიდრე პირველ დებულებასთან დაკავშირებით.

გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტების პროცენტული გადანაწილების გამოსამქლავნებლად, პირველი და მეორე ვარიანტების პასუხები გაერთიანდა. საერთო ჯამში, აღმოჩნდა, რომ 1 706 ნაშრომის 70%-ში დაფიქსირებული იყო პოზიტიური დამოკიდებულება, 27.8%-ში - ნეგატიური, ხოლო ნაშრომების 2.2%-ში პოზიცია არ გამოიკვეთა.

გაერთიანებული მონაცემების მიხედვით უკეთ ჩანს ტენდენციარეგიონების მიხედვით.

ყველაზე ხშირად პოზიტიურ დამოკიდებულებას აფიქსირებენ ქვემო ქართლში (80.6%). ხშირია ასეთი პასუხები გურიაში (74.4%), აჭარაში (73.0%), სამცხე-ჯავახეთსა (72.5%) და იმერეთში (71.3%). ნეგატიური დამოკიდებულება შედარებით ხშირია მცხეთა-მთიანეთში (35.0%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (31.3%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (32.6%) და თბილისში (30.6%). პოზიცია დამოკიდებულია ქულებზე და სქესზე.

პოზიტიური დამოკიდებულება უფრო ხშირად აქვთ მაღალი ქულით შეფასებულ აბიტურიენტებს. საშუალოქულიანი ნაშრომების თითქმის მესამედში იკვეთება ნეგატიური დამოკიდებულება, ხოლო მაღალქულიანი ნაშრომების - თითქმის მეოთხედში.

მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები უფრო ხშირად აფიქსირებენ პოზიტიურ დამოკიდებულებას, ვიდრე მამრობითი სქესის წარმომადგენლები. მდედრობითი სქესის წარმომადგენელთა 22.6% ამჟღავნებს ნეგატიურ დამოკიდებულებას გენდერული თანასწორობის მიმართ მაშინ, როცა აღნიშნული პოზიცია მამრობითი სქესის მესამედის ნაშრომში ჩანს.

პოზიტიური დამოკიდებულების 70%-იანი უპირატესობა ერთგვარი პოლიტიკური განაცხადიგაა და ნიშნავს იმას, რომ ახალგაზრდების სრულ უმრავლესობას სურს პოლიტიკაში ან სხვა პროფესიებში მეტი ქალი იხილოს. როგორც ჩანს, აბიტურიენტები (რომლებიც ახლა, სავარაუდოდ, მეორე-მესამე კურსის სტუდენტები უნდა იყვნენ), მზად არიან, იმსჯელონ გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, მიიღონ სათანადო ინფორმაცია და ჰქონდეთ სწორი პოზიცია. ამგვარ მზადყოფნას (ერთგვარ მოთხოვნას) შესაბამისი პასუხი, ანუ ინფორმირებულობის ხარისხის გაზრდა სჭირდება. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე, პრობლემები სწორედ ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით გამოვლინდა.

IV. არგუმენტები

საკუთარი პოზიციას აბიტურიენტები არგუმენტებით ამყარებდნენ. არგუმენტები ერთგვარ ჩარჩოებს („ფრეიმებად“) წარმოადგენენ არგუმენტირებული ესეებისთვის. არგუმენტი, თავის მხრივ, იყოფა დადებით და უარყოფით არგუმენტებად.

4.1. დადებითი არგუმენტები

დადებითი არგუმენტები ნიშნავს ისეთ არგუმენტებს, რომლებიც გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურ დამოკიდებულებას გამოხატავს. თუ მაგალითად, აბიტურიენტები ამბობდნენ, რომ ქალების რაოდენობის ზრდა პოლიტიკაში აუცილებელია გენდერული თანასწორობის აღდგენისთვის, ეს ნიშნავს, რომ იყენებდნენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას. ხოლო თუ აბიტურიენტები ამბობდნენ, რომ პროფესიები არ იყოფა სქესის მიხედვით, რადგან ნებისმიერი

პროფესიის არჩევა ადამიანის უნივერსალური უფლებაა, ეს ნიშნავს, რომ იყენებდნენ ადამიანის უფლებების კონცეფციას.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ პოზიტიური პოზიციის გამომხატველ ნაშრომში შესაძლებელია იყოს როგორც დადებითი, ასევე უარყოფითი არგუმენტები. მაგალითად, შესაძლებელია, აბიტურიენტს გამოყენებული ჰქონდეს გენდერული თანასწორობის კონცეფცია და ამავდროულად, მიიჩნევდეს, რომ ქალის მთავარი მოვალეობა მაინც ოჯახია.

შესაძლოა, ნაშრომში გამოყენებული ყოფილიყო ერთზე მეტი არგუმენტი. ნაშრომების თითქმის მეოთხედში (24.4%, 417 ნაშრომი) არცერთი არგუმენტი იყო გამოყენებული, 25.3%-ში მხოლოდ ერთი არგუმენტი იყო (431 ნაშრომი), 24.4%-ში - ორი (417 ნაშრომი), 25.8%-ში - 3 და მეტი (441 ნაშრომი). სულ არცერთი არგუმენტი დადასტურებულა 417 ნაშრომში, ხოლო 1289 ნაშრომში იყო გამოყენებული პოზიტიური არგუმენტი. საშუალოდ, თითო ნაშრომში გამოყენებული იყო 1.67 არგუმენტი (იხ. ცხრილი N4.1).

ცხრილი N4.1

არგუმენტების რაოდენობა	N	%
0	417	24.4%
1	431	25.3%
2	417	24.4%
3 და მეტი	441	25.8%
საშუალო მაჩვენებელი	1.67	

არგუმენტების გამოყენების სიხშირე განსხვავდება რეგიონების მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N4.2):

- ✓ ყველაზე მეტი არგუმენტი (საშუალო მაჩვენებლის მიხედვით) გვხვდება ნაშრომებში ქვემო ქართლიდან (საშუალო მაჩვენებელი - 2.11), ხოლო ყველაზე ნაკლები - ნაშრომებში სამცხე-ჯავახეთიდან (საშუალო მაჩვენებელი - 1.38);
- ✓ არცერთი არგუმენტი ხშირად გვხვდება ნაშრომების 31.8%-ში რაჭა-ლეჩხუმიდან და ქვემო სვანეთიდან, 27.9%-ში მცხეთა-მთიანეთიდან, 27.7%-ში - აჭარიდან და 27.5%-ში - სამცხე-ჯავახეთიდან;
- ✓ 0 არგუმენტი შედარებით იშვიათად გვხვდება ქვემო ქართლში (15%), თბილისში (20.6%) და გურიაში (21.3%);
- ✓ შედარებით ხშირია ნაშრომში მხოლოდ 1 არგუმენტი სამცხე-ჯავახეთში (30.6%), გურიაში (30%), მცხეთა-მთიანეთში (29.3%), სამეგრელო-ზემო სვანეთში (28.1%);
- ✓ შედარებით ხშირია ნაშრომში 2 არგუმენტი თბილისში (28.8%), სამცხე-ჯავახეთსა (27.5%) და აჭარაში (27.0%);
- ✓ ხშირად გვხვდება 3 და მეტი არგუმენტი ქვემო ქართლში (35.6%), იმერეთში (30%), შიდა ქართლსა (29.6%) და თბილისში (28.8%);

ცხრილი N4.2

რეგიონი	არგუმენტების რაოდენობა				საშუალო მაჩვენებელი
	0	1	2	3 და მეტი	
თბილისი	20.6%	21.9%	28.8%	28.8%	1.80
აჭარა	27.7%	18.9%	27.0%	26.4%	1.70
იმერეთი	22.5%	24.4%	23.1%	30.0%	1.73
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	25.6%	28.1%	22.5%	23.8%	1.53
მცხეთა-მთიანეთი	27.9%	29.3%	21.4%	21.4%	1.48
სამცხე-ჯავახეთი	27.5%	30.6%	27.5%	14.4%	1.38
შიდა ქართლი	25.8%	26.4%	18.2%	29.6%	1.74
კახეთი	25.2%	22.6%	25.2%	27.0%	1.74
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	31.8%	22.5%	24.8%	20.9%	1.47
გურია	21.3%	30.0%	23.8%	25.0%	1.63
ქვემო ქართლი	15.0%	23.1%	26.3%	35.6%	2.11
სულ	24.4%	25.3%	24.4%	25.8%	1.67

*გაფერადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში

არგუმენტების რაოდენობა განსხვავებულია ქულის, სქესის და ვარიანტის მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N4.3). მოსალოდნელი იყო ის, რომ საშუალო ქულიან ნაშრომებში უფრო ხშირად არ არის გამოყენებული არგუმენტი (27.5%), ვიდრე მაღალ ქულიანებში (21.3 %). სადაც უფრო ხშირად არის გამოყენებული ერთი ან სამი დამატარებელი არგუმენტი, ვიდრე საშუალო ქულიან ნაშრომებში.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ მამრობითი სქესის წარმომადგენელთა ნაშრომებში არგუმენტის გამოყენება უფრო იშვიათია, ვიდრე მდედრობითი სქესის წარმომადგენელთა ნაშრომებში.

პირველი და მეორე ვარიანტის არგუმენტირებული ესეების დებულებები ერთმანეთისგან განსხვავდებოდა. პირველი ვარიანტის ესეებში (ქალი პოლიტიკოსების შესახებ) აბიტურიენტებს მეტი საშუალება ჰქონდათ საკუთარი აზრის გასამტკიცებლად არგუმენტები და მაგალითები მოეყვანათ, ვიდრე მეორე ვარიანტისაში. ეს კარგად ჩანს არგუმენტების რაოდენობის განაწილების ცხრილში ვარიანტების მიხედვითაც: მათგან, ვისაც პირველი ვარიანტის ტესტი შეხვდა, მხოლოდ 17.9% ვერ ახერხებს არგუმენტების მოყვანას ნაშრომში, ხოლო, მეორე ვარიანტის ტესტის დამწერთაგან თითქმის მესამედი - 31.1%.

ერთი არგუმენტის დასახელებას ახერხებს აბიტურიენტების დაახლოებით მეოთხედი (პირველი ვარიანტის შემთხვევაში - 23.3%, ხოლო მეორე ვარიანტის შემთხვევაში - 27.2%), ორ არგუმენტს ასახელებს დაახლოებით მეოთხედი (პირველი ვარიანტის შემთხვევაში 25.8%), ხოლო მეორე ვარიანტის შემთხვევაში - 23.1%). სამ და მეტი არგუმენტს მეორე ვარიანტის ტესტის დამწერთა მხოლოდ 18.6% იყენებს, მაშინ, როდესაც პირველი ვარიანტის დავალების შემსრულებელთა მესამედს 3 ან მეტი არგუმენტი მოჰყავს საკუთარ ნაშრომში (33%).

ცხრილი N4.3

არგუმენტების რაოდენობა	სულ	ქულა		სქესი		ვარიანტი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი	I	II
0	24.4%	27.5%	21.3%	21.3%	27.6%	17.9%	31.1%
1	25.3%	22.9%	27.7%	25.6%	24.9%	23.3%	27.2%
2	24.4%	26.4%	22.4%	26.3%	22.5%	25.8%	23.1%
3 და მეტი	25.8%	23.2%	28.6%	26.8%	24.9%	33.0%	18.6%

რაც შეეხება პოზიციისა და არგუმენტების რაოდენობის ურთიერთმიმართებას, მათგან, ვინც პოზიტიური დამოკიდებულება დააფიქსირა გენდერული თანასწორობის მიმართ, მხოლოდ 7% არ ასახელებს პოზიტიურ არგუმენტს, ხოლო უარყოფითი დამოკიდებულების მქონეთაგან - 70.7%.

ერთ ან ორ არგუმენტს იყენებს პოზიტიური მიმართების აბიტურიენტთაგან უფრო მეტი, ვიდრე ნეგატიური დამოკიდებულების მქონე. 3 და მეტ დადებით არგუმენტს აფიქსირებს პოზიტიური დამოკიდებულების მქონეთა მესამედზე მეტი, ხოლო ნეგატიური დამოკიდებულების მქონეთაგან - 2.1% (იხ. ცხრილი N4.4).

ცხრილი N4.4

ავტორის მიერ დასახელებული არგუმენტების რაოდენობა	სულ	პოზიცია			
		პოზიტიური პოზიცია	ნეგატიური პოზიცია	სქესს მნიშვნელობა არ აქვს	პოზიცია არ ჩანს
0	24.4%	7.0%	70.7%	55.3%	28.9%
1	25.3%	26.8%	18.5%	28.2%	39.5%
2	24.4%	30.4%	8.7%	11.8%	26.3%
3 და მეტი	25.8%	35.8%	2.1%	4.7%	5.3%

როგორც აღმოჩნდა, დადებითი არგუმენტების გამოყენების სიხშირე კავშირშია რეგიონთან, პოზიციასა და ტესტის ვარიანტთან.

დადებითი არგუმენტები დასახელებულია 1 289 ნაშრომში. თითო ნაშრომში, შესაძლოა, ყოფილიყო ერთზე მეტი არგუმენტი. ყველაზე ხშირად აბიტურიენტები იყენებენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას (559 ნაშრომი, ნაშრომების 17.1%). ხშირია ადამიანის უფლებების კონცეფციის გამოყენებაც (411 ნაშრომი, ესეების 12.6%). 386 ნაშრომში არგუმენტად გამოყენებულია ქალის უნარები და მახასიათებლები (მაგ. ქალი ძლიერია და სწორედ ამიტომ მეტად უნდა იყოს წარმოდგენილი პოლიტიკაში) (ნაშრომების 11.8%). 279 აბიტურიენტი მიიჩნევს, რომ ქალების გააქტიურება მნიშვნელოვანი იქნება ქვეყნის დემოკრატიზაციისთვის, განვითარებისთვის, პროგრასისთვის და ა.შ. (8.5%). სწორედ ჩამოთვლილ არგუმენტებს იყენებენ ყველაზე ხშირად აბიტურიენტები.

126 აბიტურიენტი ამბობს, რომ ქალები პოლიტიკაში ახალ, ალტერნატიულ

იდევს შემოიტანენ. 114 აბიტურიენტი მიიჩნევს, რომ ქართული მენტალიტეტი ან ტრადიციები ხშირად ხელშემშლელ ფაქტორს წარმოადგენს ქალისთვის. მხოლოდ 68 ნაშრომში არის გაკეთებული აქცენტიგადაწყვეტილების მიღების პროცესში ქალების ჩართულობის შესახებ. აბიტურიენტების აზრობენ ქალების არსებობაზე პოლიტიკაში, დიპლომატიის სფეროში, თუმცა იშვიათად გამოყოფენ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათ მონაწილეობას. 69 ნაშრომში გვხვდება რელიგიური არგუმენტი, მაგ. სადაც აბიტურიენტები ამბობენ, რომ ქალი და კაცი თანასწორად უფალმა შექმნა. მხოლოდ 36 აბიტურიენტი მიიჩნევს, რომ ქალების რაოდენობის გაზრდა პოლიტიკაში ეკონომიკის განვითარების ერთ-ერთი წინაპირობაა. მხოლოდ 13 აბიტურიენტი აკეთებს აქცენტს იმაზე, რომ მნიშვნელოვანია ქალის შესაძლებლობების რეალიზაცია, რაც დღეს არ ხდება (იხ. ცხრილი N4.5). ზოგადად, აბიტურიენტები ნაკლებ აქცენტს აკეთებენ თავად იმაზე, თუ რა შედეგების მომტანი იქნება ქალების გააქტიურება პოლიტიკაში ან მათი ჩართვა ნებისმიერ პროფესიაში თავად ქალებისთვის.

ცხრილი N4.5³

პოზიტიური დამოკიდებულების ჩარჩო (არგუმენტები)	N	%
გენდერული თანასწორობის კონცეფცია	559	17.1%
ადამიანის უფლებების კონცეფცია	411	12.6%
ქალის უნარები და მახასიათებლები	386	11.8%
ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება	279	8.5%
ქალისთვის ყველა ტიპის საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობა	161	4.9%
ქალების და კაცების შეთანხმებული მუშაობა	157	4.8%
ქალების დამოუკიდებლობა	145	4.4%
ახალი/ალტერნატიული იდეები და ღირებულებები	126	3.9%
მენტალიტეტი/ტრადიციები, როგორც ხელშემშლელი ფაქტორი	114	3.5%
ქალების გააქტიურება ქვეყნის სოციალურ და პოლიტიკურ პროცესებში	103	3.2%
პოლიტიკურ სივრცეში/ველში დამაბულობის განეიტრალება, მისი გაჯანსაღება	73	2.2%
რელიგიური არგუმენტები	69	2.1%
ქალების ჩართულობა გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში	68	2.1%
მიუღებელია ქალების დისკრიმინაცია/ჩაგვრა	49	1.5%
ქალების ინტერესების წარმოჩენა	42	1.3%
ეკონომიკის განვითარება	36	1.1%
სამართლიანობის კონცეფცია	33	1.0%
კორუფციას, კანონდარღვევების ან სხვა პრობლემების აღმოფხვრა	15	0.5%
ქალთა შესაძლებლობების რეალიზაცია	13	0.4%
სხვა ქალების წახალისება	8	0.2%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	417	12.8%

არგუმენტებს შესაძლებელია სხვადასხვა დემოგრაფიული მონაცემი განასხვავებდეს. რეგიონების მიხედვით განსხვავება იხ. ცხრილში N4.6. გენდერული თანასწორობის კონცეფცია შედარებით ხშირადაა გამოყენებული თბილისსა (23.4%) და იმერეთში (18.8%), ხოლო შედარებით იშვიათად - სამეგრელო-ზემო სვანეთში (12.6%), რაც ნიშნავს, რომ თბილისსა და იმერეთში უფრო პოპულარულია კონცეფცია, რომ ქალი და კაცი თანასწორია. ადამიანის უფლებების კონცეფციას კი შედარებით ხშირად იყენებენ

³=100%

სამეგრელო-ზემო სვანეთში (17.5%), თბილისში (15%), აჭარასა (15%) და გურიაში (15%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - მცხეთა-მთიანეთსა (9.8%) და ქვემო ქართლში (8%). პოზიციის გასამტკიცებლად არგუმენტად შედარებით ხშირად მოჰყავთ ქალის თვისებები და მახასიათებლები მცხეთა-მთიანეთში (14.6%) და გურიაში (14.3%), ხოლო შედარებით იშვიათად - თბილისში (5.9%). ქვეყნის დემოკრატიზაციაზე, განვითარებასა და პროგრესზე შედარებით ხშირად საუბრობენ ქვემო ქართლში (11.9%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (4.8%). თითოეული რეგიონის მიხედვით მონაცემები ასეთია:

- ✓ თბილისში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 10.3%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (23.4%);
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (15%);
  - ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება (10.3%).
- ✓ აჭარაში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 14%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (17.5%);
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (15%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (10.5%).
- ✓ იმერეთში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 11.5%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (18.8%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (13.1%);
  - ქვეყნის დემოკრატიზაცია/განვითარება (11.2%);
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (10.5%).
- ✓ სამეგრელო-ზემო სვანეთში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 14.4%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (17.5%);
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (12.6%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (12.6%).
- ✓ მცხეთა-მთიანეთში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 15.9%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (15.0%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (14.6%).
- ✓ სამცხე-ჯავახეთში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 16.7%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (16.3%);
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (12.1%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (11.4%).
- ✓ შიდა ქართლში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 12.9%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:
  - გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (17.6%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (13.5%);
  - ადამიანის უფლებების კონცეფცია (11.6%).
- ✓ კახეთში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 12.6%-

ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:

- გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (16.1%);
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (12.3%);
- ადამიანის უფლებების კონცეფცია (10.7%);
- ქვეყნის დემოკრატიზაცია/განვითარება (10.1%).

✓ რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში დადებითი არგუმენტები არ სახელდება ნაშრომების 17.8%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:

- გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (16.5%);
- ადამიანის უფლებების კონცეფცია (14.3%);
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (10.9%).

✓ გურიაში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების 17.8%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:

- გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (17.3%);
- ადამიანის უფლებების კონცეფცია (15.0%);
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (14.3%).

✓ ქვემო ქართლში დადებითი არგუმენტები საერთოდ არ სახელდება ნაშრომების მხოლოდ 6.6%-ში. ყველაზე ხშირად გამოიყენება შემდეგი არგუმენტები:

- გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (16.0%);
- ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება (11.8%);
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (11.6%).

პოზიტიური დამოკიდებულებების არგუმენტები ნაკლებად განსხვავდება სქესისა და ქულის მიხედვით (იხ. ცხრილი N4.7). ქულის მიხედვით განსხვავება არგუმენტებს შორის ძალიან მცირეა. რაც შეეხება სქესს, ქალები უფრო ხშირად იყენებენ ქალის უნარებს და მახასიათებლებს საკუთარი პოზიტიური დამოკიდებულების განსამტკიცებლად, ვიდრე მამაკაცები.

რაც შეეხება ვარიანტებს, ვარიანტების მიხედვით განსხვავება მნიშვნელოვანია. პირველ რიგში, აღსანიშნავია ის, რომ პირველი ვარიანტის მქონე აბიტურიენტთა მხოლოდ 8.4% არ იყენებს არგუმენტებს მაშინ, როდესაც მეორე ვარიანტის შემთხვევაში ასეთი აბიტურიენტების რიცხვი თითქმის მეხუთედს შეადგენს.

მნიშვნელოვანია, რომ პირველ დებულებასთან დაკავშირებით გაცილებით მეტი არგუმენტის მოყვანა შეიძლებოდა, ვიდრე მეორე ვარიანტთან, ამიტომ ეს შედეგი ლოგიკურია.

პირველი ვარიანტის ნაწერებში ყველაზე ხშირად გამოიყენება არგუმენტები ქალის უნარებისა და მახასიათებლების შესახებ (18.2%). მრავალჯერგვხვდება გენდერული თანასწორობის კონცეფცია (15.2%) და ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება (12.8%), ასევე არგუმენტები ქალებისა და კაცების შეთანხმებულ მუშაობასთან (7.3%), ადამიანის უფლებების კონცეფციასა (6.8%) და ახალ/ალტერნატიულ იდეებთან დაკავშირებით. (6.6%).

მეორე ვარიანტის ნაშრომებში ხშირადაა გამოყენებული არგუმენტები ადამიანის უფლებების კონცეფციის (19.9%), გენდერული თანასწორობის (19.6%) და

ქალისთვის ყველა საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობის (10.6%), ქალების დამოუკიდებლობის (8.6%) შესახებ და 5.4% ამბობს, რომ მენტალიტეტი ხელშემშლელ ფაქტორს წარმოადგენს ქალებისთვის.

მეორე ვარიანტთან შედარებით, პირველი ვარიანტის ნაშრომებში იშვიათად გამოიყენება არგუმენტები გენდერული თანასწორობის, ადამიანის უფლებების, ქალების დამოუკიდებლობის და ქალებისთვის ყველა საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობის შესახებ, ხოლო შედარებით ხშირად - ქალის უნარები და მახასიათებლები, ქალების და კაცების შეთანხმებული მუშაობა, ქვეყნის დემოკრატიზაცია და განვითარება და ახალი/ალტერნატიული იდეები.

ეს განსხვავებები ლოგიკურია, რადგან პირველი ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებით, გაცილებით უფრო ადეკვატურია არგუმენტების მოყვანა ქალის უნარების და მახასიათებლების (მაგ. ქალი ძლიერია და ამიტომ, ის პოლიტიკაში უნდა იყოს ჩართული), ქალების და კაცების შეთანხმებული მუშაობის (მაგ. პოლიტიკაში ქალი და კაცი თანაბრად უნდა იყოს წარმოდგენილი, რადგან ისინი უფრო კარგად მართავენ ერთად), ქვეყნის დემოკრატიზაციისა და განვითარების (მაგ. ქალების ჩართულობა პოლიტიკაში ხელს შეუწყობს ქვეყნის დემოკრატიზაციის პროცესს) და ახალი/ალტერნატიული იდეების (მაგ. ქალები პოლიტიკაში შემოიტანენ ალტერნატიულ ხედვას) შესახებ. ეს არგუმენტები შინაარსობრივად უკეთ შეესაბამება პირველი ვარიანტის დებულებას.

შესაბამისად, მეორე ვარიანტის დებულებასთან აზრობრივ თანხვედრაშია არგუმენტები ადამიანის უფლებების (მაგ. ქალის უფლებაა დაეუფლოს იმ პროფესიას, რომელიც მისთვის შესაფერისად მიაჩნია), ქალების დამოუკიდებლობის (მაგ. ქალი დამოუკიდებელია და მის გადაწყვეტილებაში არავინ უნდა ჩაერიოს) და ქალებისთვის ყველა საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობის (მაგ. ქალს შეუძლია ნებისმიერ საქმეს მოკიდოს ხელი) შესახებ. ეს არგუმენტები შინაარსობრივად უკეთ შეესაბამება მეორე ვარიანტის დებულებას.

რასაკვირველია, გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად განწყობილი აბიტურიენტები უფრო ხშირად იყენებენ დადებით არგუმენტებს (იხ. ცხრილი N4.8), რომლებიც ასეთი ნაშრომების მხოლოდ 3.2%-ში არ გვხვდება. ნეგატიური დამოკიდებულების მქონეთა 59.1% არ იყენებს დადებით არგუმენტებს. ეს ნიშნავს, რომ 59.1% ვერაფერს პოზიტიურს ხედავს ქალების გააქტიურებაში. ნეგატიური დამოკიდებულების აბიტურიენტები ყველაზე ხშირად იყენებენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას (12.8%) და ადამიანის უფლებების კონცეფციას (8.6%). ეს ნიშნავს, რომ მიუხედავად ნეგატიური დამოკიდებულებისა და ასეთივე პოზიციისა, აბიტურიენტების 21.4% პატივს სცემს გენდერულ ბალანსს და ადამიანს უფლებებს. რაც შეეხება დადებითად განწყობილ აბიტურიენტებს, ისინი ყველაზე ხშირად იყენებენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას (18.0%), ქალის უნარებსა და მახასიათებლებს (13.7%), ადამიანის უფლებების კონცეფციას (13.4%), ქვეყნის დემოკრატიზაციასა და განვითარებას (10.1%), ქალისთვის ყველა ტიპის საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობას (5.6%) და ქალების და კაცების შეთანხმებულ მუშაობას (5.1%).

ცხრილი N4.6⁴

პოზიტიური დამოკიდებულების ჩარჩო (არგუმენტები)	მსკ	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი	ოქრატობა	დაჯი
გენდერული თანასწორობის კონცეფცია	17.1%	23.4%	17.5%	18.8%	12.6%	15.0%	16.3%	16.3%	17.6%	16.1%	16.5%	17.3%	16.0%								
ადამიანის უფლებების კონცეფცია	12.6%	15.0%	10.5%	10.5%	17.5%	9.8%	12.1%	11.6%	11.6%	10.7%	14.3%	15.0%	8.0%								
ქალის უნარები და მახასიათებლები	11.8%	5.9%	10.5%	13.1%	12.6%	14.6%	11.4%	13.5%	12.3%	10.9%	10.9%	14.3%	11.6%								
ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება	8.5%	10.3%	8.3%	11.2%	6.0%	6.5%	6.8%	7.9%	10.1%	4.8%	4.8%	7.8%	11.9%								
ქალისთვის ყველა ტიპის სქემის განხორციელების შესაძლებლობა	4.9%	4.4%	2.2%	3.8%	2.1%	4.5%	8.3%	4.4%	4.1%	7.4%	7.4%	6.8%	6.9%								
ქალის დაკავების შეთანხმებული მუშაობა	4.8%	3.1%	4.5%	4.8%	4.9%	7.7%	3.4%	3.8%	6.0%	4.8%	4.8%	3.7%	6.4%								
ქალის სიხარული და სიამოვნება	4.4%	5.9%	4.8%	3.5%	8.1%	2.8%	3.4%	1.6%	8.2%	4.3%	4.3%	3.4%	2.8%								
ახალი ალტერნატიული დევიდოები და ირებულები	3.9%	5.0%	5.7%	4.2%	1.8%	4.1%	3.4%	4.7%	1.6%	3.9%	3.9%	1.7%	5.8%								
მენტალიტეტი/ტრადიციები, როგორც ელემენტები	3.5%	4.4%	1.9%	3.2%	4.9%	2.4%	1.9%	3.8%	2.2%	3.5%	3.5%	5.4%	4.4%								
ქალის სიგაქტიურობა, ქვეყნის სოციალურ და პოლიტიკურ პარტიკიპაციაში	3.2%	1.6%	4.1%	3.2%	1.8%	2.8%	1.9%	5.7%	5.0%	3.0%	3.0%	1.7%	3.3%								
პოლიტიკურ სივრცეში დამატებულობის განხორციელება, პოლიტიკური კვლევის განხორციელება	2.2%	1.9%	1.6%	2.6%	1.8%	2.4%	3.8%	3.1%	1.6%	1.7%	1.7%	2.4%	1.9%								
ქალის სიხარული და სიამოვნება და წევრების მიღების პროცესში	2.1%	0.9%	1.6%	1.3%	1.8%	1.6%	3.8%	2.2%	2.2%	2.2%	2.2%	2.0%	3.3%								
რელიგიური არგუმენტები	2.1%	1.6%	2.9%	2.2%	5.6%	1.2%	1.5%	1.9%	1.6%	1.6%	-	2.0%	2.2%								
მიუღებელი აქტების დისკრიმინაცია/ჩაგვრა	1.5%	2.2%	1.0%	1.6%	0.7%	1.6%	0.8%	1.6%	1.9%	1.3%	1.3%	1.4%	2.2%								
ქალის სინტერესების წარმოჩენა	1.3%	1.2%	1.0%	1.6%	0.4%	1.6%	0.8%	0.3%	1.3%	1.7%	1.7%	0.3%	3.6%								
ეკონომიკის განვითარება	1.1%	0.6%	1.6%	1.3%	0.4%	3.3%	1.1%	1.3%	0.3%	0.4%	0.4%	1.0%	1.1%								
სამართლიანობის კონცეფცია	1.0%	1.6%	0.6%	0.6%	1.8%	-	0.8%	0.9%	1.9%	0.9%	0.9%	1.0%	0.8%								
სხვა	1.1%	0.9%	1.3%	1.0%	1.1%	2.0%	1.9%	1.3%	0.3%	0.4%	0.4%	1.0%	1.1%								
ჩამოთვლილი თანაგანაცხედი	12.8%	10.3%	14.0%	11.5%	14.4%	15.9%	16.7%	12.9%	12.6%	17.8%	17.8%	11.6%	6.6%								

⁴=100%

ცხრილი N4.7⁵

პოზიტიური დამოკიდებულების ფრეიმი (არგუმენტები)	სულ	სქესი		ვარიანტი		ქულა	
		მდედრობითი	მამრობითი	I	II	საშუალო	მაღალი
გენდერული თანასწორობის კონცეფცია	17.1%	16.5%	17.8%	15.2%	19.6%	16.8%	17.4%
ადამიანის უფლებების კონცეფცია	12.6%	12.7%	12.5%	6.8%	19.9%	12.9%	12.3%
ქალის უნარები და მამაკაცისათვის უფლებები	11.8%	13.6%	9.9%	18.2%	3.7%	12.7%	10.9%
ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება	8.5%	7.5%	9.7%	12.8%	3.1%	7.9%	9.2%
ქალისთვის ყველა საკმარისი განხორციელების შესაძლებლობა	4.9%	5.1%	4.7%	0.5%	10.6%	4.8%	5.0%
ქალის და მამაკაცების შუამდგომლობა	4.8%	5.4%	4.2%	7.3%	1.6%	5.7%	3.9%
ქალის და მამაკაცების უფლებების დაცვა	4.4%	4.8%	4.1%	1.1%	8.6%	3.8%	5.1%
ახალი/ალტერნატიული იდეები და ირებულებები	3.9%	3.7%	4.0%	6.6%	0.3%	4.3%	3.5%
მენტალიტეტი/ტრადიციები, როგორც ხელმძღვანელი ფაქტორი	3.5%	4.2%	2.7%	2.0%	5.4%	2.5%	4.4%
ქალის გეგმითი უფლებების დაცვა/პოლიტიკურ პროცესებში	3.2%	3.2%	3.1%	4.8%	1.1%	2.9%	3.4%
პოლიტიკურ სფეროში დამატებითი ინფორმაცია, პოლიტიკური ველების გაანალიზება	2.2%	1.9%	2.6%	3.8%	0.3%	2.5%	1.9%
ქალის ჩართულობა და წევრების მიღების პროცესში	2.1%	2.1%	2.1%	1.6%	2.7%	1.9%	2.4%
რეგიონალური არგუმენტები	2.1%	2.3%	1.9%	3.4%	0.4%	1.4%	2.7%
მიუღებელი ქალების დისკრიმინაცია/ჩაგვრა	1.5%	1.4%	1.6%	1.8%	1.2%	1.0%	2.0%
ქალის ინტერესების წარმოჩენა	1.3%	1.5%	1.0%	2.1%	0.2%	1.2%	1.4%
ეკონომიკური განვითარება	1.1%	0.8%	1.5%	1.1%	1.0%	1.1%	1.2%
სამართლიანობის კონცეფცია	1.0%	1.4%	0.6%	0.7%	1.4%	0.6%	1.4%
სხვა	1.1%	1.1%	1.1%	1.7%	0.3%	1.3%	0.9%
ჩამოთვლილთა განსაზღვრითი	12.8%	10.8%	14.9%	8.4%	18.4%	14.7%	10.9%

⁵=100%

ცხრილი N4.8⁶

პოზიტიური დამოკიდებულების ჩარჩო (არგუმენტები)	სულ	პოზიტიურობა		
		პოზიტიური	ნეგატიური	არ ჩანს
გენდერული თანასწორობის კონცეფცია	17.1%	18.0%	12.8%	15.1%
ადამიანის უფლებების კონცეფცია	12.6%	13.4%	8.6%	11.3%
ქალს უნარებზე და მამასათრებლებზე	11.8%	13.7%	2.9%	7.5%
ქვეყნის დემოკრატიზაცია, განვითარება	8.5%	10.1%	0.9%	9.4%
ქალისთვის ყველატიპის საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობა	4.9%	5.6%	1.1%	9.4%
ქალის დასაქმების შემთხვევაში უფრო მაღალი ხელშეწყობა	4.8%	5.1%	2.9%	7.5%
ქალების დამოუკიდებლობა	4.4%	4.7%	3.1%	5.7%
ახალი/ალტერნატიული იდეები და იდეოლოგიები	3.9%	4.5%	0.7%	1.9%
მენტალიტეტი/ტრადიციები, როგორც ელემენტარული ფაქტორი	3.5%	3.8%	1.7%	5.7%
ქალების გააქტიურება ქვეყნის სოციალურ და პოლიტიკურ პროცესებში	3.2%	3.5%	1.5%	1.9%
პოლიტიკურ სივრცეში დამატებითი სივრცის გახსნა, პოლიტიკური ექსპანსია	2.2%	2.5%	1.3%	-
ქალების ჩართულობა და წევრების მიღების პროცესში	2.1%	2.4%	0.7%	1.9%
რელიგიური არგუმენტები	2.1%	2.4%	0.4%	-
მიუღებელი აქტების დისკრიმინაცია/ჩაგვრა	1.5%	1.7%	0.7%	1.9%
ქალების ინტერესების წარმოჩენა	1.3%	1.5%	0.4%	-
ეკონომიკის განვითარება	1.1%	1.2%	0.6%	-
სამართლიანობის კონცეფცია	1.0%	1.2%	-	-
სხვა	1.1%	1.2%	0.6%	-
ჩამოთვლილთა განსაზღვრული	12.8%	3.2%	59.1%	20.8%

⁶ = 100%

4.2. უარყოფითი არგუმენტები

როგორც უკვე აღინიშნა, აბიტურიენტები, შესაძლოა, იყენებდნენ უარყოფით არგუმენტებსაც. ასეთი არგუმენტები არ არის დაფიქსირებული 1 095 ნაშრომში, შესაბამისად, გვხვდება 611 არგუმენტირებულ ესეში.

უარყოფითი ნიშნავს ისეთ არგუმენტებს, რომლებიც გენდერული თანასწორობის მიმართ ნეგატიურ დამოკიდებულებას გამოხატავს. თუ, მაგალითად, აბიტურიენტები ამბობდნენ, რომ ქალის ძირითადი საქმიანობა ოჯახის მოვლაა, ეს ნიშნავს, რომ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას უგულვებელყოფენ.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ნეგატიური პოზიციის გამოხატველ ნაშრომში შესაძლებელია იყოს როგორც დადებითი, ასე უარყოფითი არგუმენტები. მაგალითად, შესაძლებელია, აბიტურიენტი იყენებდეს გენდერული თანასწორობის კონცეფციას და, ამავდროულად, მიიჩნევდეს, რომ ქალის მთავარი მოვალეობა ოჯახში საქმიანობაა. შესაძლებელი იყო ნაშრომში გამოეყენებინათ ერთზე მეტი არგუმენტი.

ნაშრომების უმრავლესობაში (64.2%, 1 095 ნაშრომი) არცერთი არგუმენტი იყო გამოყენებული, 12.1%-ში მხოლოდ ერთი არგუმენტი (207 ნაშრომი), 8.6%-ში - ორი (146 ნაშრომი), 15.1%-ში - 3 და მეტი (258 ნაშრომი). სულ - 611 ნაშრომში გვხვდება უარყოფითი არგუმენტი (იხ. ცხრილი N4.9).

ცხრილი N4.9

უარყოფითი არგუმენტების რაოდენობა	N	%
0	1,095	64.2
1	207	12.1
2	146	8.6
3 და მეტი	258	15.1

არგუმენტების გამოყენების სიხშირე განსხვავდება რეგიონების მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N4.10):

- ✓ უარყოფითი არგუმენტები ყველაზე იშვიათად გვხვდება ქვემო ქართლში (ნაშრომების 75.6%-ში არ გვხვდება), აჭარაში (ნაშრომების 71.7%-ში არ გვხვდება), იმერეთში (ნაშრომების 68.1%-ში არ გვხვდება) და სამცხე-ჯავახეთში (ნაშრომების 66.9%-ში არ გვხვდება);
- ✓ ყველაზე ხშირად უარყოფითი არგუმენტები თბილისსა (ნაშრომების 56.3%-ში არ გვხვდება) და მცხეთა-მთიანეთში (ნაშრომების 57.9%-ში არ გვხვდება) გამოიყენება;
- ✓ ნაშრომში ერთი უარყოფითი არგუმენტი ყველაზე ხშირია თბილისში (15.6%);

- ✓ ნაშრომში ორი უარყოფითი არგუმენტი ყველაზე ხშირია კახეთსა (11.9%) და რაჭა-ლეჩხუმში (11.9%), ხოლო ყველაზე იშვიათი - აჭარასა (5.7%) და სამცხე-ჯავახეთში (6.3%);
- ✓ 3 და მეტი არგუმენტი ყველაზე ხშირია მცხეთა-მთიანეთში (20.7%), თბილისში (18.8%), რაჭა-ლეჩხუმში, ქვემო სვანეთსა (18.6%) და სამეგრელო-ზემო სვანეთში (18.1%), ხოლო ყველაზე იშვიათი - ქვემო ქართლში (9.4%), იმერეთსა (10%) და აჭარაში (11.3%).

ცხრილი N4.10

რეგიონი	არგუმენტების რაოდენობა			
	0	1	2	3 და მეტი
თბილისი	56.3%	15.6%	9.4%	18.8%
აჭარა	71.7%	11.3%	5.7%	11.3%
იმერეთი	68.1%	12.5%	9.4%	10.0%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	60.0%	13.1%	8.8%	18.1%
მცხეთა-მთიანეთი	57.9%	11.4%	10.0%	20.7%
სამცხე-ჯავახეთი	66.9%	13.1%	6.3%	13.8%
შიდა ქართლი	62.9%	12.6%	8.8%	15.7%
კახეთი	62.3%	10.7%	11.9%	15.1%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	63.6%	10.9%	7.0%	18.6%
გურია	60.0%	11.9%	11.9%	16.3%
ქვემო ქართლი	75.6%	10.0%	5.0%	9.4%
სულ	64.2%	12.1%	8.6%	15.1%

*გაფურადებულია მხოლოდ ის მაღალი მაჩვენებლები, რომლებიც განხილულია ტექსტში.

უარყოფითი არგუმენტების რაოდენობა სხვადასხვაგვარია ქულის, სქესის და ვარიანტის მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N4.11). მცირეა განსხვავება ქულის მიხედვით - უარყოფითი არგუმენტი შედარებით ხშირად არის გამოყენებული საშუალოქულიან ნაშრომებში, ვიდრე მაღალქულიანში. მცირე სხვაობაა სქესის მიხედვითაც - უარყოფითს არგუმენტი შედარებით ხშირად იყენებენ მამრობითი სქესის აბიტურიენტები, ვიდრე მდედრობითი.

განსხვავება ყველაზე თვალშისაცემია ვარიანტის მიხედვით - მეორე ვარიანტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირად არის გამოყენებული უარყოფითი არგუმენტები, ვიდრე პირველი ვარიანტისაში.

ცხრილი N4.11

არგუმენტების რაოდენობა	სულ	ქულა		სქესი		ვარიანტი	
		საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი	I	II
0	64.2%	60.4%	68.1%	67.4%	60.9%	77.0%	51.2%
1	12.1%	11.9%	12.4%	12.2%	12.1%	12.1%	12.1%
2	8.6%	10.5%	6.5%	6.5%	10.7%	4.9%	12.2%
3 და მეტი	15.1%	17.2%	13.0%	13.9%	16.4%	6.0%	24.4%

რაც შეეხება პოზიციისა და არგუმენტების რაოდენობის ურთიერთმიმართებას (იხ. ცხრილი 4.12), პოზიტიური დამოკიდებულების 84.2%-ის ნაშრომებში უარყოფითი არგუმენტები არ გვხვდება, ხოლო უარყოფითი დამოკიდებულების მქონეთა 4.9%-ში არ გვხვდება უარყოფითი არგუმენტები. ეს ნიშნავს, რომ დადებითი დამოკიდებულების მქონეთა 15.8% მაინც იყენებს უარყოფით არგუმენტებს. რაც შეეხება პოზიციას - „სქესს არ აქვს მნიშვნელობა“, ცხრილიდან კარგად ჩანს, რომ ამგვარ პოზიციას მყოფთა 69.4% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, ეს ნიშნავს, რომ ეს თვალსაზრისი არ გულისხმობს და არ ემთხვევა გენდერული თანასწორობის მიმართ ნეგატიური დამოკიდებულების მქონეთა პოზიციას.

ცხრილი N4.12

ავტორის მიერ დასახელებული არგუმენტების რაოდენობა	სულ	პოზიცია			
		პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება	სქესს მნიშვნელობა არ აქვს	პოზიცია არ ჩანს
0	64.2%	84.2%	4.9%	69.4%	31.6%
1	12.1%	10.1%	14.9%	18.8%	34.2%
2	8.6%	3.2%	23.7%	7.1%	26.3%
3 და მეტი	15.1%	2.6%	56.6%	4.7%	7.9%

როგორც აღმოჩნდა, უარყოფითი არგუმენტების გამოყენების სიხშირე კავშირშია რეგიონთან, პოზიციასა და ტექსტის ვარიანტთან.

ყველაზე ხშირად არგუმენტად გამოიყენება ქალის თვისებები და მახასიათებლები, ამჯერად უარყოფითი კონოტაციით (მაგ. ქალი სუსტია და ზოგიერთი საქმიანობის შესრულება არ შეუძლია) (9.8%), ხშირია თვალსაზრისი, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.1%) ან რთული ან შეუძლებელია (7.8%). მნიშვნელოვანია ისიც, რომ თითქმის არცერთ ნაშრომში დაფიქსირებულა თვალსაზრისი, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება მამაკაცისთვის რთული ან შეუძლებელია. 4.1% მიიჩნევს, რომ არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლება მამაკაცისთვის შეუფერებელია, თუმცა არც ერთხელ ყოფილა საუბარი იმაზე, რომ მამაკაცს არ შეუძლია თავი გაართვას რაიმე საქმიანობას. ეს ნიშნავს, რომ აბიტურიენტები ფიქრობენ, რომ მამაკაცს ყველა ტიპის საქმიანობის განხორციელება შეუძლია, უბრალოდ, ზოგიერთი საქმიანობა მათთვის შეუფერებელია, ხოლო ქალისთვის არსებობს როგორც შეუფერებელი, ასევე, შეუძლებელი პროფესიებიც. ამასთან, 7.2% მიიჩნევს, რომ უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/ საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული, ხოლო 7% ამბობს, რომ ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (რეალურად, თითოეულ ჩამოთვლილ არგუმენტში იგულისხმება ქალის და კაცის უთანასწორობა, თუმცა ამ დებულების იდენტიფიცირება მხოლოდ მაშინ მოხდა არგუმენტად, როდესაც პირდაპირ იყო ნაშრომში აქცენტირებული ქალისა და კაცის უთანასწორობა).

77 აბიტურიენტი ფიქრობს, რომ უმჯობესია, ქალი დაკავდეს ოჯახის საქმეებით და შვილების აღზრდით. 58 აბიტურიენტი რელიგიაზე დაფუძნებით ამბობს, რომ ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან. 49 ნაშრომში გვხვდება თვალსაზრისი, რომ სჯობს,

მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები კაცმა მიიღოს. პასუხში „სხვა“ შევიდა ისეთი დებულებები, როგორებიცაა: საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორი საუბრობს ქართულმენტალიტეტზე/ტრადიციებზე(23ნაშრომი); „პოლიტიკაში ქალების რაოდენობის ზრდამ, შესაძლოა, გამოიწვიოს კაცების რაოდენობის შემცირება“ (18 ნაშრომი); „ქალების ჩართულობა პოლიტიკაში გამოიწვევს ქაოსს“ (11 ნაშრომი) და ა.შ. (იხ. ცხრილი N4.13).

ცხრილი N4.13⁷

ნეგატიური დამოკიდებულების ჩარჩო (არგუმენტები)	N	%
ქალის უნარები და მახასიათებლები	256	9.8%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია	237	9.1%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული ან შეუძლებელია	204	7.8%
სჯობს, ქალი არ დაკავდეს ისეთი საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული	187	7.2%
ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან	182	7.0%
ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია	108	4.1%
უმჯობესია, ქალი დაკავებული იყოს ოჯახის საქმეებით, შვილების აღზრდით	77	2.9%
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად, ავტორი არგუმენტად იყენებს რელიგიას	58	2.2%
უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც რისკს მოითხოვს	50	1.9%
უმჯობესია, მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები კაცმა მიიღოს	49	1.8%
ქალი მხოლოდ მაშინ შეიძლება დაკავდეს მამაკაცის პროფესიით, თუ მას ფინანსური პრობლემები აქვს	44	1.7%
სხვა	67	2.6%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	1,095	41.9%

რეგიონების მიხედვით, მონაცემები ერთმანეთისგან განსხვავდება. ყველაზე ხშირად უარყოფითი არგუმენტები იყო ნაშრომებში მცხეთა-მთიანეთიდან (65.2%-ში) და თბილისიდან (64.7%-ში), ხოლო ყველაზე იშვიათად - ნაშრომებში ქვემო ქართლიდან (არ იყო ნაშრომების 56.5%-ში), აჭარიდან (არ იყო ნაშრომების 53.0%-ში) და იმერეთიდან (არ იყო ნაშრომების 50.5%-ში) (იხ. ცხრილში N4.14).

✓ თბილისში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების მხოლოდ მესამედზე მეტში, კერძოდ, 35.3%-ში.

ხშირად გამოყენებული უარყოფითი არგუმენტებია:

- ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (11%);
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (9.8%);
- ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (9.4%);
- უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (7.8%);
- ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია (7.1%);
- ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (6.7%).

✓ აჭარაში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების ნახევარზე

⁷=100%

- მეტში, 53%-ში. ყველაზე ხშირად გვხვდება შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (11.2%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (7.4%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (6.0%).
- ✓ იმერეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების ნახევარში - 50.5%-ში. ყველაზე ხშირად კი შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (8.8%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (7.9%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (7.4%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (6.0%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (6.0%).
- ✓ სამეგრელო-ზემო სვანეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 37.5%-ში. ყველაზე ხშირად კი შემდეგ უარყოფით არგუმენტებს ვხვდებით:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (11.7%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.4%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (9.4%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (9.0%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (8.2%).
- ✓ მცხეთა-მთიანეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 34.8%-ში. ყველაზე ხშირად გვხვდება შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (9.9%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (8.6%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (7.7%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (7.3%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (6.9%);
  - სჯობს, ქალი დაკავდეს ოჯახის საქმეებით, შვილების აღზრდით (6.4%).
- ✓ სამცხე-ჯავახეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 44.6%-ში. ყველაზე ხშირად კი შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (10.0%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (10.0%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთულია (8.8%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (7.5%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (6.3%);
  - ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია (5.4%).
- ✓ შიდა ქართლში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 39.5%-ში. ყველაზე ხშირად შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:

- ქალის უნარები და მახასიათებლები (10.7%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.1%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (9.1%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (7.1%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (5.5%);
  - ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია (5.5%).
- ✓ კახეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 39.4%-ში. ყველაზე ხშირად შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (12.0%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (10.0%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (7.2%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (7.2%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (5.6%).
- ✓ რაჭა-ლეჩხუმი - ქვემო სვანეთში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 37.3%-ში. ყველაზე ხშირად შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (12.3%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (9.1%);
  - ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია (7.7%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (7.3%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (6.8%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (6.4%).
- ✓ გურიაში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 37.1%-ში. ყველაზე ხშირად შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- ქალის უნარები და მახასიათებლები (10.0%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (9.7%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.3%);
  - ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (9.3%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (6.2%).
- ✓ ქვემო ქართლში უარყოფითი არგუმენტები არ გამოიყენება ნაშრომების 56.5%-ში. ყველაზე ხშირად შემდეგი უარყოფითი არგუმენტები გვხვდება:
- ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან (7.5%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია (7.0%);
  - ქალის უნარები და მახასიათებლები (6.5%);
  - უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული (6.1%);
  - ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (5.6%).

უარყოფითი არგუმენტების გამოყენება განსხვავდება სქესის და ქულის მიხედვითაც (იხ. ცხრილი N4.15). მდებრობითი სქესის 45.6% და მამრობითი სქესის აბიტურიენტების 38.4% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, ისევე, როგორც საშუალოქულიან აბიტურიენტთა 37.4% და მაღალქულიანთა 47.1%.

ყველაზე დიდი განსხვავებაა ვარიანტების მიხედვით (იხ. ცხრილი N4.15). თუ პირველი ვარიანტის 63.6% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, მეორე ვარიანტის შემთხვევაში ასეთი რიცხვი მხოლოდ 27.6%-ია. ეს ნიშნავს, რომ მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებით დაახლოებით ორჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ უარყოფით არგუმენტებს.

ლოგიკურია, რომ გენდერული თანასწორობის მიმართ ნეგატიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტების მხოლოდ 1.7% არ ჩამოთვლის უარყოფით არგუმენტებს, ხოლო პოზიტიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტების - 76.8%. ეს ნიშნავს, რომ 287 პოზიტიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტი იყენებს უარყოფით არგუმენტებსაც (იხ. ცხრილი N4.16).

ცხრილი N4.14⁸

ნეტოტური დამოკიდებულების ფრეიმი (არგუმენტები)	წარს	იტიდატი	ადაჩ	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	ადაწაწა	
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორს არგუმენტად მოჰყავს ქალის უნარები და მახასიათებლები	9.8%	9.8%	11.2%	7.9%	11.7%	9.9%	10.0%	10.7%	12.0%	7.3%	10.0%	6.5%								
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია	9.1%	11.0%	7.4%	7.4%	9.4%	7.7%	10.0%	9.1%	10.0%	12.3%	9.3%	5.6%								
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული/შეუძლებელია	7.8%	9.4%	6.0%	6.0%	8.2%	6.9%	8.8%	7.1%	7.2%	9.1%	9.7%	7.0%								
უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული	7.2%	7.8%	2.8%	8.8%	9.0%	8.6%	6.3%	9.1%	7.2%	6.4%	6.2%	6.1%								
ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან	7.0%	6.7%	4.7%	6.0%	9.4%	7.3%	7.5%	5.5%	5.6%	6.8%	9.3%	7.5%								
ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია	4.1%	7.1%	3.3%	2.3%	1.2%	2.6%	5.4%	5.5%	4.0%	7.7%	3.5%	2.8%								
სჯობს, ქალი დაკავებული იყოს ოჯახის საქმეებით, შვილების აღზრდით	2.9%	2.4%	1.4%	4.2%	3.1%	6.4%	0.8%	4.0%	2.8%	1.4%	4.2%	1.4%								
პოზიციის გასამყარებლად ავტორს არგუმენტად მოჰყავს რელიგია	2.2%	2.7%	2.8%	1.4%	3.9%	3.9%	2.1%	1.6%	1.2%	1.4%	1.9%	1.4%								
უმჯობესია, მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები კაცმა მიიღოს	1.9%	1.6%	1.9%	0.9%	1.2%	3.4%	2.5%	1.6%	2.8%	3.2%	1.2%	0.5%								
სჯობს, ქალი არ დაკავდეს ისეთი საქმიანობით, რომელიც რისკს მოითხოვს	1.9%	3.1%	3.3%	0.5%	2.7%	1.3%	0.8%	2.0%	1.2%	1.8%	1.9%	2.3%								
ქალი მხოლოდ მაშინ შეიძლება დაკავდეს მამაკაცის პროფესიით, თუ მას ფინანსური პრობლემები აქვს	1.7%	2.4%	0.5%	0.5%	0.8%	3.0%	-	2.4%	2.8%	2.3%	2.7%	0.9%								
სხვა	2.6%	0.8%	1.9%	3.7%	2.0%	4.3%	1.3%	2.4%	4.4%	3.2%	3.1%	1.4%								
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	41.9%	35.3%	53.0%	50.5%	37.5%	34.8%	44.6%	39.5%	39.4%	37.3%	37.1%	56.5%								

⁸-100%

ცხრილი N4.15⁹

ნებართვითი დამოკიდებულების ფრეიმი (არგუმენტები)	სულ	სქესი		ვარიანტი		ქულა	
		მდედრობითი	მამრობითი	I	II	საშუალო	მაღალი
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორს არგუმენტად მოჰყავს ქალის უნარები და მახასიათებლები	9.8%	9.2%	10.3%	9.7%	9.8%	10.3%	9.2%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია	9.1%	7.9%	10.2%	1.5%	14.0%	10.6%	7.3%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული ან შეუძლებელია	7.8%	7.3%	8.3%	2.6%	11.2%	9.4%	5.9%
უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ მალაზია დამოკიდებული	7.2%	6.5%	7.8%	0.7%	11.4%	6.4%	8.1%
ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან	7.0%	7.3%	6.7%	7.4%	6.7%	8.1%	5.7%
ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია	4.1%	3.4%	4.8%	0.1%	6.8%	4.4%	3.8%
უმჯობესია, ქალი დაკავებული იყოს ოჯახის საქმეებით, შვილების აღზრდით	2.9%	2.9%	3.0%	3.1%	2.9%	2.8%	3.1%
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორი არგუმენტად იყენებს რელიგიას	2.2%	2.5%	1.9%	1.4%	2.7%	1.8%	2.7%
უმჯობესია, მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები კაცმა მიიღოს	1.9%	1.5%	2.2%	4.3%	0.3%	2.1%	1.6%
სჯობს, ქალი არ დაკავდეს ისეთი საქმიანობით, რომელიც რისკს მოითხოვს	1.9%	2.0%	1.8%	1.3%	2.3%	2.1%	1.7%
ქალი მხოლოდ მაშინ შეიძლება დაკავდეს მამაკაცის პროფესიით, თუ მას ფინანსური პრობლემები აქვს	1.7%	2.2%	1.2%	0.1%	2.7%	1.9%	1.4%
სხვა	2.6%	1.8%	3.3%	4.2%	1.5%	2.6%	2.5%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	41.9%	45.6%	38.4%	63.6%	27.6%	37.4%	47.1%

⁹ =100%

ცხრილი N4.16¹⁰

ნეგატიური დამოკიდებულების ფრეიმი (არგუმენტები)	სულ	პოზიციაცია		არ ჩანს
		პოზიტიური	ნეგატიური	
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორს არგუმენტად მოჰყავს ქალის უნარები და მახასიათებლები	9.8%	5.3%	14.6%	16.7%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია	9.1%	2.3%	17.6%	5.6%
ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის რთული ან შეუძლებელია	7.8%	2.8%	14.1%	7.4%
უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ მალაზზეა დამოკიდებული	7.2%	2.8%	12.1%	22.2%
ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან	7.0%	2.5%	12.4%	3.7%
ზოგიერთი პროფესია კაცისთვის შეუფერებელია	4.1%	0.8%	8.4%	1.9%
უმჯობესია, ქალი დაკავებული იყოს ოჯახის საქმეებით, შვილების აღზრდით	2.9%	2.3%	4.0%	-
საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად ავტორი არგუმენტად იყენებს რელიგიას	2.2%	1.0%	3.5%	3.7%
უმჯობესია, მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები კაცმა მიიღოს	1.9%	0.6%	2.6%	3.7%
უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც რისკს მოითხოვს	1.9%	0.8%	3.1%	5.6%
ქალი მხოლოდ მაშინ შეიძლება დაკავდეს მამაკაცის პროფესიით, თუ მას ფინანსური პრობლემები აქვს	1.7%	1.0%	2.7%	-
სხვა	2.6%	1.3%	3.7%	7.4%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	41.9%	76.8%	1.7%	22.2%

¹⁰=100%

შეჯამება

საკუთარ პოზიციას აბიტურიენტები არგუმენტებით ამყარებდნენ. არგუმენტები ერთგვარ ჩარჩოებს („ფრეიმებს“) წარმოადგენენ არგუმენტირებული ესეებისთვის. არგუმენტები, თავის მხრივ, იყოფა დადებით და უარყოფით არგუმენტად. თითო ნაშრომში, შესაძლოა, ყოფილიყო ერთზე მეტი არგუმენტი.

დადებითი არგუმენტები დასახელებულია 1 289 ნაშრომში. ყველაზე ხშირად აბიტურიენტები იყენებენ გენდერული თანასწორობის კონცეფციას (559 ნაშრომი, ნაშრომების 17.1%). ასევე ადამიანის უფლებების კონცეფციასაც (411 ნაშრომი, ესეების 12.6%). 386 ნაშრომში არგუმენტად გამოყენებულია ქალის უნარები და მახასიათებლები (მაგ. ქალი ძლიერია და სწორედ ამიტომ, უფრო მეტად უნდა იყოს წარმოდგენილი პოლიტიკაში) (ნაშრომების 11.8%). 279 აბიტურიენტი მიიჩნევს, რომ ქალების გააქტიურება მნიშვნელოვანი იქნება ქვეყნის დემოკრატიზაციის, განვითარების, პროგრესისთვის და ა.შ. (8.5%). სწორედ ჩამოთვლილ არგუმენტებს იყენებენ ყველაზე ხშირად აბიტურიენტები. მხოლოდ 13 აბიტურიენტი უსვამს ხაზს აზრს, რომ მნიშვნელოვანია ქალის შესაძლებლობების რეალიზაცია. ზოგადად, აბიტურიენტები ნაკლებ აქცენტს აკეთებენ თავად იმ შედეგებზე, რასაც მოიტანს თავად ქალებისთვის მათ გააქტიურება პოლიტიკაში ან ჩართვა ნებისმიერ პროფესიაში.

ყველაზე ხშირად არგუმენტებს იყენებენ ქვემო ქართლში (მხოლოდ 6.6% არ იყენებს), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (17.8%), სამცხე-ჯავახეთსა (16.7%) და მცხეთა-მთიანეთში (15.9%). პირველი ვარიანტის მქონე აბიტურიენტთა მხოლოდ 8.4% არ იყენებს არგუმენტებს მაშინ, როდესაც მეორე ვარიანტის შემთხვევაში ასეთი აბიტურიენტების რაოდენობა თითქმისმეხუთედს შეადგენს. მნიშვნელოვანია, რომ პირველ დებულებასთან დაკავშირებით გაცილებით მეტი არგუმენტის მოყვანა შეიძლებოდა, ვიდრე მეორე ვარიანტთან დაკავშირებით, ამიტომ ეს შედეგი ლოგიკურია.

უარყოფითი არგუმენტები არ გვხვდება 1 095 ნაშრომში, შესაბამისად, გამოყენებულია 611 არგუმენტირებულ ესეში. ყველაზე ხშირ არგუმენტად გამოიყენება ქალის თვისებები და მახასიათებლები, ამჯერად უარყოფითი კონოტაციით (მაგ. ქალი სუსტია და ზოგიერთი საქმიანობის შესრულება არ შეუძლია) (9.8%), ხშირია თვალსაზრისი, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება ქალისთვის შეუფერებელია (9.1%) ანდა რთული და შეუძლებელია (7.8%). მნიშვნელოვანია ისიც, რომ თითქმის არცერთ ნაშრომში არ დაფიქსირებულა თვალსაზრისი, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება მამაკაცისთვის რთული ან შეუძლებელია.

4.1% მიიჩნევს, რომ ზოგიერთი პროფესიის დაუფლება მამაკაცისთვის შეუფერებელია, თუმცა საუბარი იმაზე, რომ მამაკაცი ვერ გაართმევს თავს რაიმე საქმიანობას, არც ერთხელ ყოფილა.

ეს ნიშნავს, რომ აბიტურიენტები ფიქრობენ, რომ მამაკაცს ყველა ტიპის საქმიანობა შეუძლია, უბრალოდ, ზოგიერთი მათთვის შეუფერებელია, ხოლო ქალისთვის არსებობს როგორც შეუფერებელი, ასევე შეუძლებელი პროფესიებიც. ამასთან, 7.2% მიიჩნევს, რომ

უმჯობესია, ქალი არ დაკავდეს ისეთი პროფესიით/საქმიანობით, რომელიც ფიზიკურ ძალაზეა დამოკიდებული, ხოლო 7% ამბობს, რომ ქალი და კაცი თანასწორები არ არიან რეგიონების მიხედვით, მონაცემები ერთმანეთისგან განსხვავდება. ყველაზე ხშირად უარყოფითი არგუმენტები იყო ნაშრომებში მცხეთა-მთიანეთიდან (იყო ნაშრომების 65.2%-ში) და თბილისიდან (იყო ნაშრომების 64.7%-ში), ხოლო ყველაზე იშვიათად - ქვემო ქართლიდან (არ იყო ნაშრომების 56.5%-ში), აჭარიდან (არ იყო ნაშრომების 53.0%-ში) და იმერეთიდან (არ იყო ნაშრომების 50.5%-ში).

აბიტურიენტთაგან მდებრობითი სქესის 45.6% და მამრობითი სქესის 38.4% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს. ეს ნიშნავს, რომ კაცებთან უფრო ხშირად გვხვდება უარყოფითი არგუმენტები, ვიდრე ქალებთან. საშუალოქულიანთა 37.4% და მაღალქულიანთა 47.1% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს. ეს ნიშნავს, რომ საშუალოქულიანები უფრო ხშირად აფიქსირებენ უარყოფით არგუმენტებს, ვიდრე მაღალქულიანი აბიტურიენტები.

ყველაზე დიდი განსხვავებაა ვარიანტების მიხედვით. თუ პირველი ვარიანტის 63.6% არ იყენებს უარყოფით არგუმენტებს, მეორე ვარიანტის შემთხვევაში ასეთი რიცხვი მხოლოდ 27.6%-ა. ეს ნიშნავს, რომ მეორე ვარიანტის დებულებასთან დაკავშირებით, დაახლოებით ორჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ უარყოფით არგუმენტებს.

V. მაგალითები

აბიტურიენტები საკუთარ თვალსაზრისს მაგალითებით ამყარებენ. მაგალითებიც, თავის მხრივ, დადებითი ან უარყოფითი კონტექსტის მიხედვით იყოფა. თუ აბიტურიენტის ნაშრომში გვხვდება თვალსაზრისი, რომ, მაგალითად, თამარ მეფე იყო ძლიერი მმართველი, ეს დადებითი მაგალითია, ხოლო თუ გვაქვს თვალსაზრისი, რომ თამარ მეფე იყო სუსტი მმართველი, ეს ნეგატიურ მაგალითს წარმოადგენს.

5.1. მაგალითები პოზიტიურ კონტექსტში

პოზიტიური მაგალითებიდან ყველაზე ხშირი იყო მაგალითები საქართველოსა და მსოფლიო ისტორიიდან და უცხო ქვეყნის პოლიტიკიდან (იხ. დიაგრამა N5.1).

კვლევის მნიშვნელოვანი შედეგია ის, რომ, როგორც აღმოჩნდა, აბიტურიენტებს ნაკლები ინფორმაცია აქვთ საერთაშორისო დოკუმენტების, საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო დოკუმენტების, სამეცნიერო ლიტერატურის შესახებ.

მაგალითების განაწილება სხვადასხვაგვარია რეგიონების მიხედვით (იხ. ცხრილი N5.1). პოზიტიური კონტექსტის მაგალითები ყველაზე იშვიათად გამოიყენება რაჭა-ლეჩხუმში, ქვემო სვანეთსა (ნაშრომების 46.5%-ში არ გამოიყენება) და თბილისში (ნაშრომების 46.3%-ში არ გამოიყენება). ასეთი მაგალითები ყველაზე ხშირად გვხვდება ქვემო ქართლში (ნაშრომების მხოლოდ 31.9%-ში არ გამოიყენება), აჭარასა (ნაშრომების მხოლოდ 32.1%-ში არ გამოიყენება) და გურიაში (ნაშრომების მხოლოდ 33.8%-ში არ გამოიყენება).

ცხრილი N5.1

ყველაზე ხშირად გამოყენებული მაგალითების სიხშირე რეგიონების მიხედვით ამგვარად ვარირებს:

- ✓ საქართველოს ისტორიიდან მაგალითები ყველაზე ხშირად მოჰყავთ აბიტურიენტებს იმერეთიდან (42.8%) და აჭარიდან (42.8%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - თბილისიდან (26.3%), სამეგრელო-ზემო სვანეთიდან (28.8%) და მცხეთა-მთიანეთიდან (29.3%);
- ✓ მსოფლიო ისტორიიდან მაგალითებს ყველაზე ხშირად იყენებენ აბიტურიენტები იმერეთიდან (27.7%) და აჭარიდან (25.8%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - მცხეთა-მთიანეთიდან (18.6%), რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთიდან (15.5%);

- ✓ უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან მაგალითებს ყველაზე ხშირად ვხვდებით აბიტურიენტებთან ქვემო ქართლიდან (28.1%) და თბილისიდან (24.4%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმიდან და ქვემო სვანეთიდან (10.1%);
- ✓ მაგალითები ლიტერატურიდან, მხატვრული ფილმებიდან და ა.შ. ხშირად მოჰყავთ აბიტურიენტებს იმერეთიდან (13.2%) და სამეგრელო - ზემო სვანეთიდან (13.1%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - კახეთიდან (6.9%).
- ✓ სხვა დანარჩენი მაგალითები (სხვა მაგალითების ჯამი) ყველაზე ხშირად სახელდება ნაშრომებში გურიიდან (30.6%), ქვემო ქართლიდან (28.8%) და იმერეთიდან (27.0%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - ნაშრომებში რაჭა-ლეჩხუმიდან, ქვემო სვანეთიდან (13.2%) და სამეგრელო - ზემო სვანეთიდან (16.9%).

ცხრილი N5.1¹¹

მაგალითები პოზიტიურ კონტექსტში	წლის	იტიპაიტი	ყაიყი	იტანტეტი	იტანტეტი - აანააა	იტანტეტი-იტანტეტი	იტანტეტი-იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	იტანტეტი	
																				იტანტეტი
მაგალითები საქართველოს ისტორიიდან	33.6	26.3	42.8	42.8	28.8	29.3	35.0	33.3	31.4	31.0	34.4	33.8								
მაგალითები მსოფლიო ისტორიიდან	22.5	20.6	25.8	27.7	25.0	18.6	20.0	22.0	24.5	15.5	24.4	21.3								
მაგალითები უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან	19.5	24.4	21.4	20.1	17.5	16.4	15.6	19.5	18.9	10.1	20.6	28.1								
მაგალითები ლიტერატურიდან, მხატვრული ფილმიდან და ა.შ.	10.6	10.0	10.7	13.2	13.1	8.6	12.5	9.4	6.9	9.3	11.9	10.6								
მაგალითები ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან	5.2	5.0	5.7	3.8	5.6	7.9	7.5	3.8	5.7	1.6	5.0	5.6								
სხვადასხვა პროფესიები	5.2	4.4	2.5	6.9	4.4	3.6	8.8	5.0	4.4	2.3	8.8	5.0								
მეცნიერული კვლევები, ექსპერიმენტები, სტატისტიკა	5.0	6.3	5.0	6.9	3.1	6.4	2.5	5.0	7.5	-	5.0	6.3								
პირადი გამოცდილება	4.9	4.4	1.3	5.7	3.1	1.4	5.0	6.3	3.8	8.5	8.1	6.3								
საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო დოკუმენტები	1.7	3.1	2.5	2.5	-	1.4	1.3	2.5	0.6	-	1.9	2.5								
რელიგია	0.8	-	3.8	-	-	-	0.6	1.3	-	0.8	1.9	0.6								
სამეცნიერო ლიტერატურა	0.6	0.6	1.3	1.3	-	-	-	0.6	0.6	-	-	2.5								
საერთაშორისო დოკუმენტები	0.4	1.3	0.6	-	-	-	-	1.3	0.6	-	-	-								
სხვა	0.1	-	0.6	-	0.6	-	-	-	-	-	-	-								
ავტორს მაგალითები არ მოჰყავს	38.5	46.3	32.1	35.8	41.9	41.4	35.0	38.4	42.8	46.5	33.8	31.9								

¹¹=100%

პოზიტიურ კონტექსტში მაგალითების მოყვანა კავშირშია ტესტის ვარიანტთან, ქულასა და სქესთან (იხ. ცხრილი N5.2).

სქესის მიხედვით მაგალითების განაწილებას შორის განსხვავება შედარებით მცირეა. მდებრობითი სქესის აბიტურიენტების 24.8%-ს და მამრობითი სქესის აბიტურიენტების 27.1% არ იყენებენ არგუმენტებს.

სქესის მიხედვით მაგალითების გამოყენებას შორის განსხვავება მინიმალურია. ერთადერთი შესამჩნევი განსხვავება ისაა, რომ მამრობითი სქესის წარმომადგენლები უფრო ხშირად იყენებენ მაგალითებს უცხო ქვეყნის პოლიტიკიდან, ვიდრე მდებრობითი სქესის აბიტურიენტები.

ქულის მიხედვით მაგალითების განაწილებას შორის განსხვავება მნიშვნელოვანია. საშუალოქულიანი ნაშრომების 42.4%-ში საერთოდ არ არის გამოყენებული მაგალითები, მაშინ, როცა მაღალქულიანი ნაშრომების მხოლოდ 13.8%-ში არ გვხვდება ისინი. საშუალო და მაღალქულიანებს თითქმის ერთი სიხშირით მოჰყავთ მაგალითები საქართველოს ისტორიიდან. სამაგიეროდ, მსოფლიო ისტორიიდან და უცხო ქვეყნის პოლიტიკიდან მაგალითებს უფრო ხშირად მაღალქულიანები იმოწმებენ. ეს ნიშნავს, რომ:

- ✓ საშუალოქულიანებს იშვიათად მოჰყავთ მაგალითები;
- ✓ საშუალო და მაღალქულიანი აბიტურიენტები მსგავსი სიხშირით იყენებენ მაგალითებს საქართველოს ისტორიიდან, რაც ნიშნავს, რომ ამგვარი დამოწმება არ მოითხოვს სპეციფიკურ ცოდნას;
- ✓ სამაგიეროდ, მაღალქულიან ნაშრომებში უფრო ხშირად გამოიყენება მაგალითები მსოფლიო ისტორიიდან და უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან. ეს ნიშნავს, რომ ქულასა და ინფორმაციულობას შორის არსებობს ურთიერთკავშირი.

ტესტის ვარიანტის მიხედვით მაგალითების განაწილებას შორის განსხვავება საკმაოდ დიდია. პირველ რიგში, პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომების 17.5%-სა და მეორე ვარიანტის ტესტის 35.8%-ში საერთოდ არ გვხვდება მაგალითები. ეს ნიშნავს, რომ პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირად არის გამოყენებული მაგალითები, ვიდრე მეორე ვარიანტის ტესტში. ამის გარდა, პირველი ვარიანტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირადაა გამოყენებული მაგალითები საქართველოს ისტორიიდან, მსოფლიო ისტორიიდან, უცხო ქვეყნებისა და ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან, ვიდრე მეორე ვარიანტის ნაშრომებში. ნაწილობრივ, ეს შეიძლება იმით იყოს გამოწვეული, რომ პირველი ვარიანტის დებულება უფრო მეტად იძლეოდა როგორც არგუმენტების, ასევე მაგალითების დასახელების საშუალებას.

ცხადია, დადებით კონტექსტში მაგალითების მოყვანა კავშირშია პოზიციასთანაც. გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად განწყობილთაგან მხოლოდ 15.2%-ს არ მოჰყავს მაგალითები დადებით კონტექსტში, ნეგატიურად განწყობილთაგან 62% არ გამოიყენებს ასეთ მაგალითებს. საქართველოს ისტორიიდან, მსოფლიო ისტორიიდან, უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან და ა.შ. მაგალითები პოზიტიური განწყობის მქონე აბიტურიენტებს უფრო ხშირად მოჰყავთ, ვიდრე ნეგატიური განწყობის მქონეთ. (იხ. ცხრილი N5.3).

ცხრილი N5.2¹²

მაგალითები პოზიტიურ კონტექსტში	წილი	ვარიანტი		ქულა		სქესი	
		I	II	ნაწინააღმდეგე	იანაწინააღმდეგე	ოიანაწინააღმდეგე	ოიანაწინააღმდეგე
მაგალითები საქართველოს ისტორიიდან	22.6%	28.7%	15.4%	20.4%	24.2%	23.4%	21.8%
მაგალითები მსოფლიო ისტორიიდან	15.1%	18.4%	11.2%	7.4%	20.8%	15.1%	15.1%
მაგალითები უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან	13.1%	16.9%	8.7%	9.6%	15.7%	10.3%	16.1%
მაგალითები ლიტერატურიდან, მხატვრული ფილმებიდან და ა.შ.	7.1%	5.8%	8.7%	5.1%	8.6%	8.6%	5.6%
მაგალითები ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან	3.5%	5.1%	1.6%	4.1%	3.1%	3.1%	3.9%
სხვადასხვა პროფესიები	3.5%	0.8%	6.6%	2.3%	4.3%	3.9%	3.0%
მეცნიერული კვლევები, ექსპერიმენტები, სტატისტიკა	3.4%	3.5%	3.2%	2.4%	4.0%	3.7%	3.0%
პირადი გამოცდილება	3.3%	1.2%	5.7%	4.5%	2.4%	3.8%	2.7%
საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო დოკუმენტები	1.1%	0.7%	1.6%	1.0%	1.2%	1.4%	0.9%
რელოგია	0.6%	0.6%	0.5%	0.3%	0.8%	0.8%	0.3%
სამეცნიერო ლიტერატურა	0.4%	0.4%	0.4%	0.2%	0.6%	0.5%	0.3%
საერთაშორისო დოკუმენტები	0.2%	0.1%	0.3%	-	0.4%	0.3%	0.2%
სხვა	0.1%	0.1%	-	0.2%	-	0.2%	-
ავტორს მაგალითები არ მოჰყავს	25.9%	17.5%	35.8%	42.4%	13.8%	24.8%	27.1%

¹²=100%

ცხრილი N5.3¹³

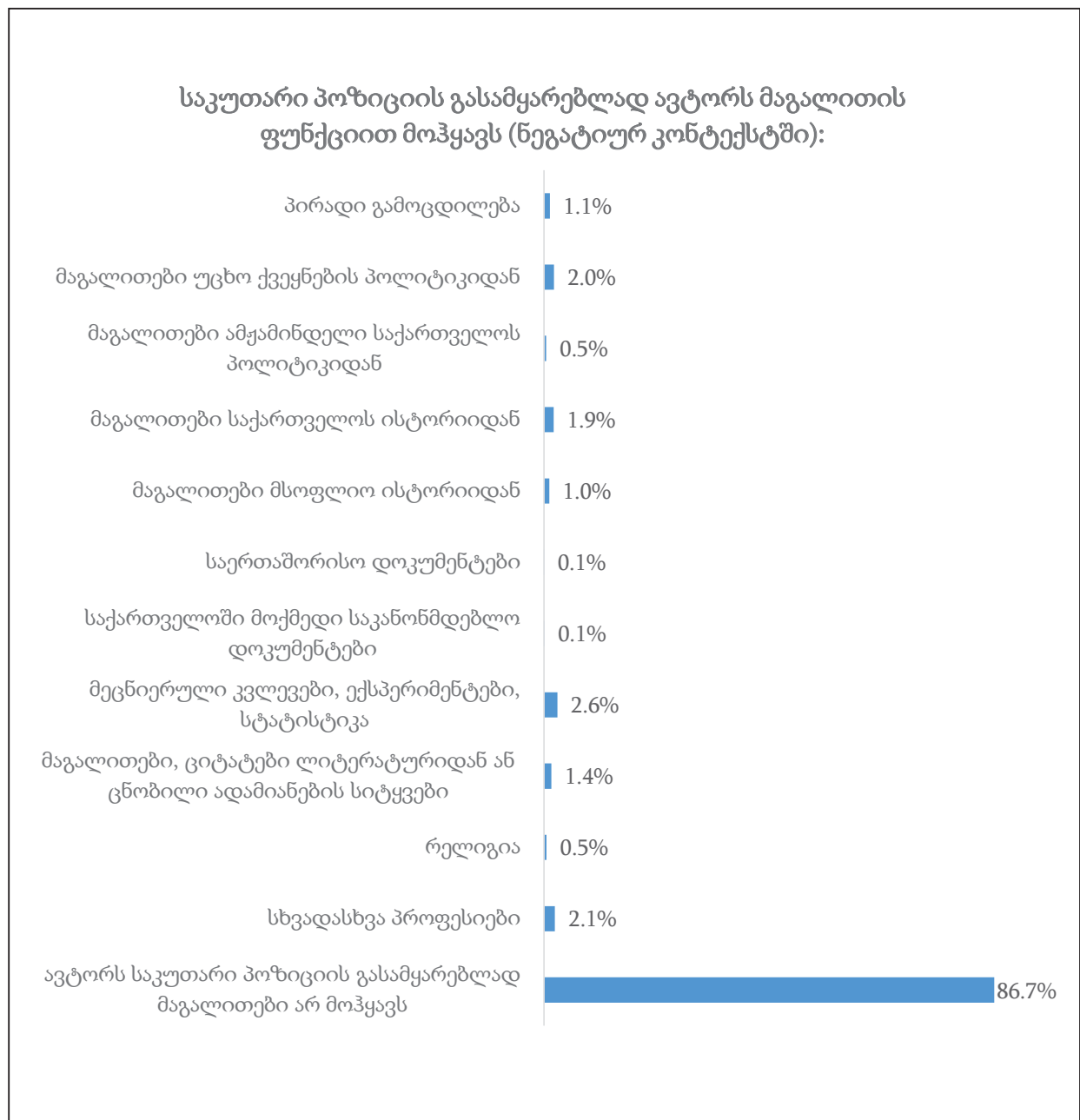
მაგალითები (პოზიტიურ კონტექსტში)	სულ	პოზიტივა		არ ჩანს
		პოზიტიური	ნეგატიური	
მაგალითები საქართველოს ისტორიიდან	22.6%	25.2%	13.9%	16.3%
მაგალითები მსოფლიო ისტორიიდან	15.1%	17.2%	8.4%	7.0%
მაგალითები უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან	13.1%	15.3%	6.0%	7.0%
მაგალითები ლიტერატურიდან, მხატვრული ფილმებიდან და ა.შ.	7.1%	8.2%	3.3%	7.0%
მაგალითები ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან	3.5%	3.9%	2.2%	4.7%
სხვადასხვა პროფესიები	3.5%	4.1%	1.6%	-
მეცნიერული კვლევები, ექსპერიმენტები, სტატისტიკა	3.4%	4.0%	1.3%	-
პირადი გამოცდილება	3.3%	3.9%	0.9%	4.7%
საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო დოკუმენტები	1.1%	1.4%	0.2%	2.3%
რელიგია	0.6%	0.7%	-	-
სამეცნიერო ლიტერატურა	0.4%	0.5%	0.2%	-
საერთაშორისო დოკუმენტები	0.2%	0.3%	-	-
სხვა	0.1%	0.1%	-	-
ავტორს მაგალითები არ მოჰყავს	25.9%	15.2%	62.0%	51.2%

¹³=100%

5.2. მაგალითები ნეგატიურ კონტექსტში

მაგალითები ნეგატიურ კონტექსტში შემთხვევათა 86.7%-ში აბიტურიენტებს არ გამოუყენებიათ. დანარჩენ შემთხვევებში, შედარებით უფრო ხშირად, საკუთარ თვალსაზრისს ამყარებდნენ მაგალითებით, რომლებიც კავშირში იყო სამეცნიერო კვლევებთან, ექსპერიმენტებსა და სტატისტიკასთან. მათ მიერ მოყვანილი სტატისტიკის უმრავლესობა არ ეფუძნებოდა რეალურად არსებულ კვლევებს. ეს კიდევ ერთხელ მიუთითებს იმაზე, რომ ნეგატიური პოზიციის მქონე აბიტურიენტებს უჭირდათ საკუთარი თვალსაზრისი განემტკიცებინათ არგუმენტებითა და მაგალითებით (იხ. დიაგრამა N5.2%).

დიაგრამა N5.2¹⁴

¹⁴=100%

იმის გამო, რომ ნეგატიურ კონტექსტში მაგალითების გამოყენების პროცენტული მაჩვენებელი ასეთი დაბალია, უშედეგო იქნება მისი სხვადასხვა ჭრილში განხილვა (სქესის, ქულის, რეგიონის, ვარიანტის და პოზიციის მიხედვით).

რეგიონის მიხედვით იმის თქმაა შესაძლებელი, რომ უარყოფითი კონტექსტის მაგალითებს ყველაზე იშვიათად იყენებდნენ რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (91.5% არ იყენებს), შიდა ქართლში (90.7% არ იყენებს) და სამეგრელო - ზემო სვანეთში (90.6% არ იყენებს), ხოლო ყველაზე ხშირად - თბილისში (76.6% არ იყენებს). მიუხედავად იმისა, რომ რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი ისეთი რეგიონებია, სადაც ხშირი იყო უარყოფითი არგუმენტები, როგორც ჩანს, მაგალითების დასახელება აბიტურიენტებს მაინც გაუჭირდათ (იხ. ცხრილი N5.4).

ცხრილი N5.4¹⁵

რეგიონი	არ იყენებს მაგალითებს ნეგატიური კონტექსტით	რეგიონი	არ იყენებს მაგალითებს ნეგატიური კონტექსტით
სამცხე-ჯავახეთი	81.1%	კახეთი	88.8%
ქვემო ქართლი	89.6%	იმერეთი	84.2%
შიდა ქართლი	90.7%	აჭარა	88.3%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	90.6%	გურია	84.9%
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	91.5%	თბილისი	76.6%
მცხეთა-მთიანეთი	88.7%		
სულ		86.7%	

მცირე განსხვავება გამოვლინდა სქესთან, ქულასა და ვარიანტთან დაკავშირებით. მდედრობითი სქესის აბიტურიენტები უფრო იშვიათად გამოიყენებენ მაგალითებს ნეგატიური კონტექსტით, ვიდრე მამრობითი სქესისანი. ამასთანავე, პირველი ვარიანტის ნაშრომებში უფრო იშვიათადაა მაგალითები ნეგატიური კონტექსტით, ვიდრე მეორე ვარიანტისაში. საშუალოქულიან ნაშრომებში უფრო იშვიათადაა მაგალითები ნეგატიური კონტექსტით გამოყენებული, ვიდრე მაღალქულიან ნაშრომებში (იხ. ცხრილი N5.5).

მცირე განსხვავებაა პოზიციასთან მიმართებაშიც: ლოგიკურია, რომ პოზიტიური დამოკიდებულებების მქონე აბიტურიენტების გაცილებით დიდი რაოდენობა არ იყენებს მაგალითებს უარყოფითი კონტექსტით, ნეგატიური დამოკიდებულების მქონე აბიტურიენტებთან შედარებით (იხ. ცხრილი N5.5).

ცხრილი N5.5¹⁶

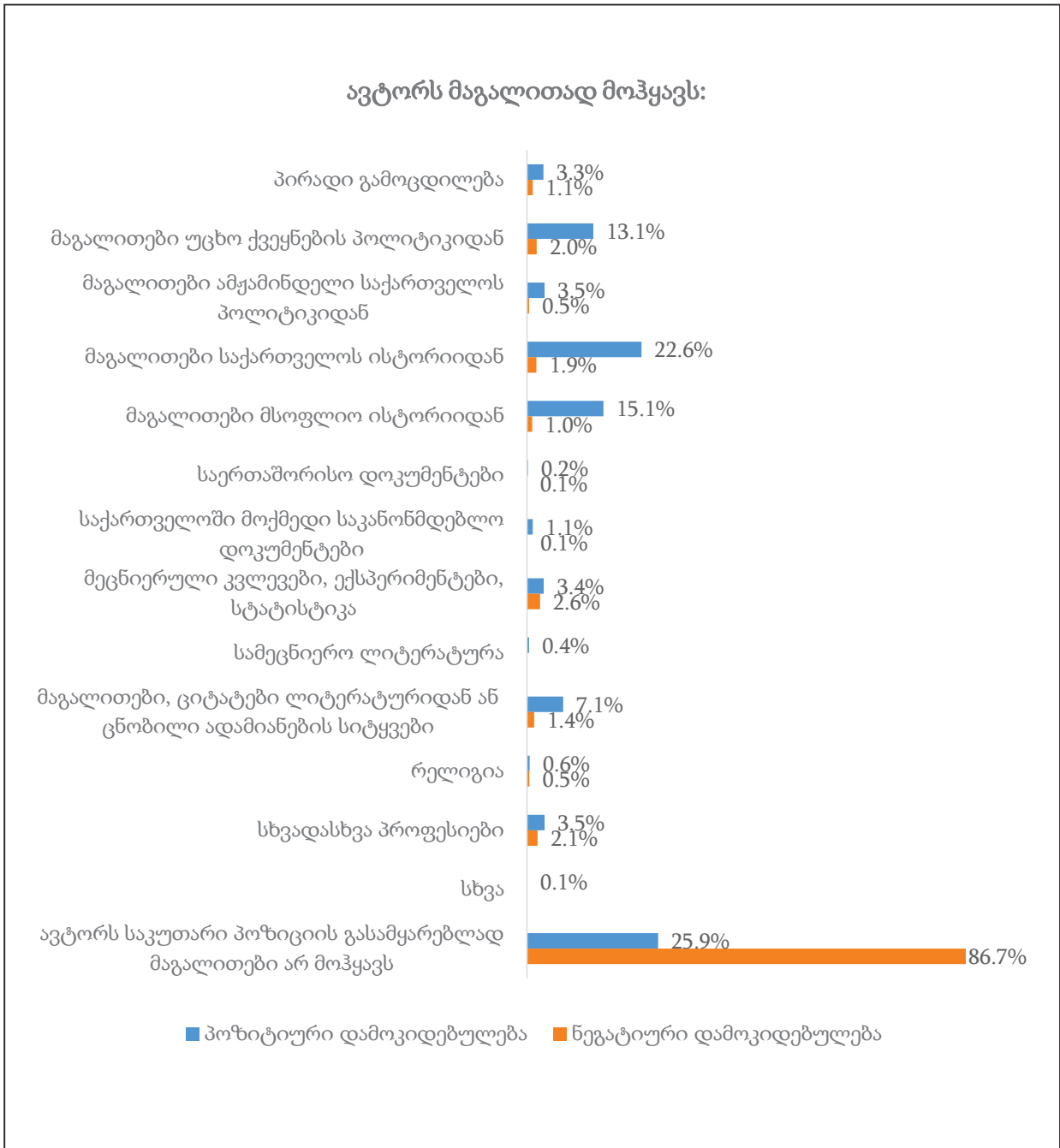
რეგიონი		არ იყენებს მაგალითებს ნეგატიური კონტექსტით
სქესი	მდედრობითი	88.9%
	მამრობითი	84.4%
ქულა	საშუალო	90.3%
	მაღალი	83.0%
ვარიანტი	I	89.8%
	II	83.5%
პოზიცია	პოზიტიური დამოკიდებულება	93.7%
	ნეგატიური დამოკიდებულება	69.6%
	პოზიცია აქვს არ	89.7%
სულ		86.7%

5.3. პოზიტიურ და ნეგატიურ კონტექსტებში გამოყენებული მაგალითების შედარება

ნეგატიურ კონტექსტში მაგალითებს აბიტურიენტები საკმაოდ იშვიათად იყენებენ. პოზიტიურ კონტექსტში გამოყენებული მაგალითების რაოდენობა ბევრად აღემატება ნეგატიური მიმართებით გამოყენებულთა რიცხვს. თუ პოზიტიურ კონტექსტში ნაშრომებში შეგვხვდა მაგალითები საქართველოს ან მსოფლიო ისტორიიდან, უცხო ქვეყნების პოლიტიკიდან, ნეგატიურ კონტექსტში მაგალითების მრავალფეროვნება ნაკლებად შეიმჩნეოდა. ძირითადად, ასეთ ნაშრომებში მოყვანილი იყო სხვადასხვა ტიპის სტატისტიკა (მაგ. „მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ქალის ტვინი გაცილებით პატარაა კაცის ტვინზე, ამიტომ, კაცები უფრო მასშტაბურად აზროვნებენ“), სხვადასხვა ტიპის პროფესიები (მაგ. „ქალი ვერ იქნება მძღოლი, მას არ აქვს შესაბამისი უნარები“) და ა.შ (იხ. დიაგრამა N5.3).

¹⁵=100% ¹⁶=100%

დიაგრამა N5.3¹⁷

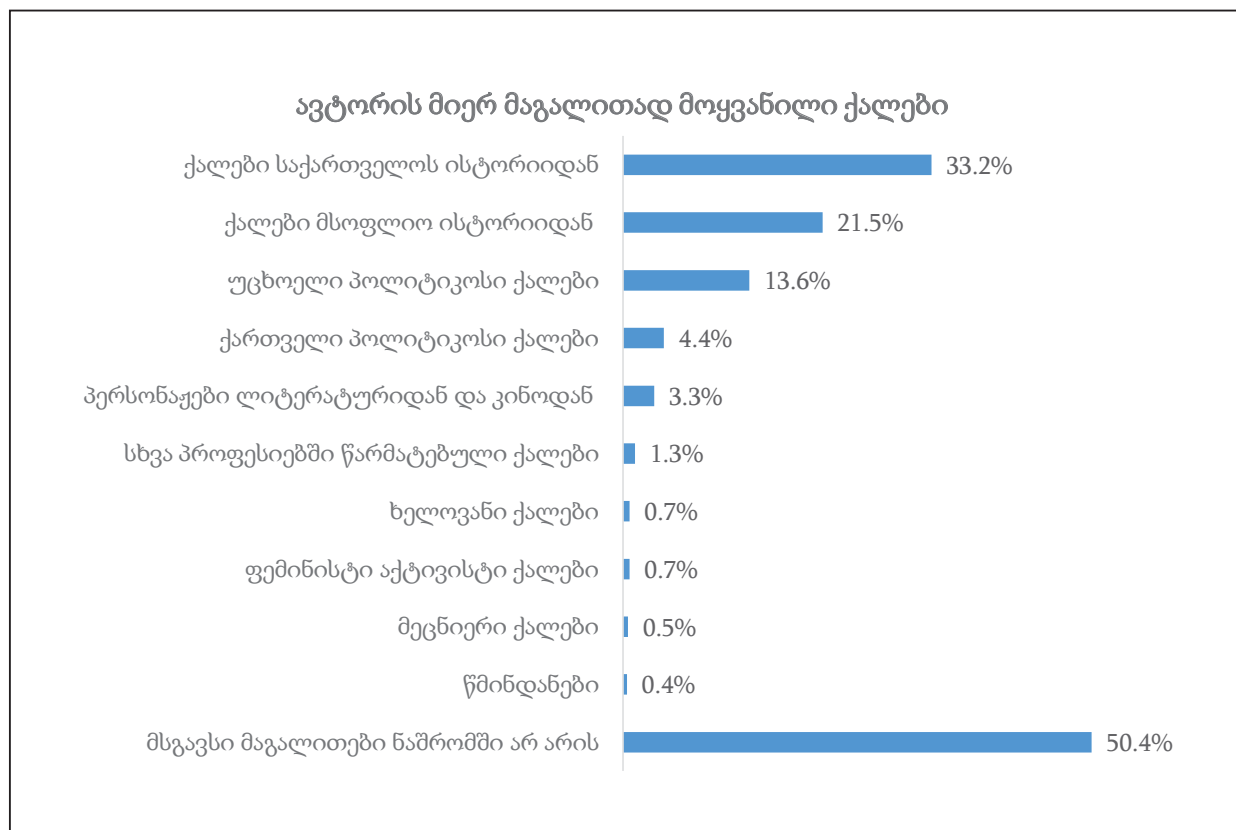
¹⁷=100%

5.4. ავტორთა მიერ მაგალითად მოყვანილი ქალები (პოზიტიურ კონტექსტში)

აბიტურიენტები ხშირად ასახელებდნენ სამაგალითო ქალებს, რომელთა მიღწევებზეც საუბრობდნენ ნაშრომში. ასეთ ქალებს საერთოდ არ ახსენებდა აბიტურიენტების ნახევარი (50.4%). ყველაზე ხშირად სახელდებოდნენ ქალები საქართველოს ისტორიიდან (თამარ მეფე, მათა წყნეთელი და ა.შ), რომლებსაც აბიტურიენტების მესამედი ასახელებდა (33.2%). ამ კატეგორიის ქალებიდან ყველაზე პოპულარული თამარ მეფე იყო. ხშირად სახელდებოდნენ ქალები მსოფლიო ისტორიიდან (21.5%) და უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები (13.6%) (იხ. დიაგრამა N5.4).

როგორც ჩანს, აბიტურიენტები არ იცნობენ ხელოვან, ფემინისტ და მეცნიერ ქალებს. ისინი მხოლოდ რამდენიმე აბიტურიენტმა დაასახელა. აღსანიშნავია ისიც, რომ აბიტურიენტები არც სხვა პროფესიებში წარმატებულ ქალებს იცნობენ . 1.3% ამ პასუხს თითქმის მხოლოდ ვალენტინა ტერეშკოვას ხარჯზე აქვს.

დიაგრამა N5.4¹⁸

¹⁸>100%

ყველაზე ხშირად სამაგალითო ქალებს ასახელებენ იმერეთსა (41.3% არ ასახელებს) და აჭარაში (42.1% არ ასახელებს), ხოლო ყველაზე იშვიათად - თბილისში (60% არ ასახელებს), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (58.1% არ ასახელებს). რაც შეეხება თავად სამაგალითო ქალებს, ისინი ასე ნაწილდებიან (იხ. ცხრილი N5.6):

- ✓ ქალები საქართველოს ისტორიიდან ყველაზე ხშირად მაგალითის ფუნქციით მოჰყავთ აჭარასა (43.4%) და იმერეთში (43.1%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - თბილისში (24.4%);
- ✓ ქალემა მსოფლიო ისტორიიდან ყველაზე ხშირად ახსენებენ იმერეთში (26.3%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (14.0%);
- ✓ უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები ყველაზე ხშირად სახელდებიან ქვემო ქართლში (17.5%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (8.5%);
- ✓ დანარჩენი პასუხები (სხვა პროფესიებში წარმატებული ქალები, პერსონაჟები ლიტერატურიდან და კინოდან და ა.შ.) ყველაზე იშვიათად სახელდება რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (7%), აგრეთვე შიდა ქართლში (7.5%).

ეს ნიშნავს, რომ ისტორიულ პიროვნებებს (ქალები საქართველოს ისტორიიდან და ქალები მსოფლიო ისტორიიდან) ყველაზე ხშირად ასახელებენ იმერეთსა (ჯამში 69.4% ასახელებს) და აჭარაში (ჯამში 69.4%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - თბილისში (ჯამში 43.8%), რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (ჯამში 44.2%) და მცხეთა-მთიანეთში (ჯამში 45.7%).

პოლიტიკოს ქალებს კი (უცხოელი და ქართველი პოლიტიკოსი ქალები) ყველაზე ხშირად ასახელებენ სამცხე-ჯავახეთსა (ჯამში 21.9%) და ქვემო ქართლში (ჯამში 20.6%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში (ჯამში 10.1%). ეს, შესაძლოა, ნიშნავდეს, რომ თანამედროვე პოლიტიკური მოვლენების შესახებ შედარებით ინფორმირებულები სამცხე-ჯავახეთსა და ქვემო ქართლში მცხოვრები აბიტურიენტები არიან, ხოლო ყველაზე ნაკლებად - რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში.

სხვა პროფესიის ქალებს (ხელოვანი ქალები, პერსონაჟები, მეცნიერი ქალები და ა.შ.) ყველაზე ხშირად ასახელებენ იმერეთსა (ჯამში 9.4%) და აჭარაში (ჯამში 9.4%), ხოლო ყველაზე იშვიათად - შიდა ქართლში (ჯამში 3.8%) (იხ. ცხრილი N5.7).

ცხრილი N5.7²⁰

ავტორის მიერ მაგალითის ფუნქციით მოყვანილი ქალები	ისტორიული ფიგურები	პოლიტიკოსი ქალები	სხვა
თბილისი	43.8%	18.8%	7.5%
აჭარა	67.9%	15.7%	9.4%
იმერეთი	69.4%	18.8%	9.4%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	53.8%	18.1%	5.6%
მცხეთა-მთიანეთი	45.7%	17.9%	7.9%
სამცხე-ჯავახეთი	53.1%	21.9%	6.3%
შიდა ქართლი	52.2%	18.2%	3.8%
კახეთი	52.8%	17.6%	8.8%
რაკა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	44.2%	10.1%	5.4%
გურია	59.4%	18.8%	5.0%
ქვემო ქართლი	55.6%	20.6%	7.5%
სულ	54.6%	18.0%	7.0%

²⁰>100%

წარმატებული ქალების დასახელების სიხშირე კავშირშია სქესთან, ქულასა და ვარიანტთან (იხ. ცხრილი N5.8). მამრობით და მდედრობით სქესს შორის განსხვავება მცირეა - აღსანიშნავია მხოლოდ განსხვავება უცხოელი პოლიტიკოსი ქალების დასახელების სიხშირეს შორის (მამრობითი სქესის აბიტურიენტები უფრო ხშირად ასახელებენ, ვიდრე მდედრობითი სქესის აბიტურიენტები).

ქულის მიხედვით განსხვავება საკმაოდ მნიშვნელოვანია: მაღალქულიან ნაშრომებში თითქმის ორჯერ უფრო ხშირად მოჰყავთ მაგალითად ქალები, ვიდრე საშუალოქულიანში. ქალებს საქართველოს ისტორიიდან თითქმის ორჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ მაღალქულიან ნაშრომებში, ვიდრე საშუალოქულიანში. ქალებს მსოფლიო ისტორიიდან დაახლოებით ოთხჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ მაღალქულიან ნაშრომებში, ვიდრე საშუალოქულიანში. უცხოელ პოლიტიკოს ქალებს კი თითქმის სამჯერ უფრო ხშირად ასახელებენ მაღალქულიან ნაშრომებში, ვიდრე საშუალოქულიან ნაშრომებში. ეს ნიშნავს, რომ, ზოგადად, მაგალითების გამოყენება და მით უფრო, ქალების საქართველოს ან მსოფლიო ისტორიიდან და უცხოელი პოლიტიკოსი ქალების დასახელება პირდაპირ კავშირშია ქულასთან.

მაგალითის ფუნქციით მოყვანილი ქალების პროცენტული მაჩვენებლები ასევე მნიშვნელოვნად განსხვავდება ტესტის ვარიანტის მიხედვით. ასეთი ქალების დასახელება თითქმის ორჯერ უფრო ხშირია პირველი ვარიანტის ნაშრომებში. ქალები საქართველოს ისტორიიდან პირველი ვარიანტის ტესტებში დაახლოებით ორჯერ უფრო ხშირად სახელდება, ვიდრე მეორეში. მსგავსია მსოფლიო ისტორიიდან ცნობილი ქალების პროცენტული მაჩვენებელიც. უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები ოთხჯერ უფრო ხშირად სახელდება პირველი ვარიანტის დებულებასთან მიმართებაში, ვიდრე მეორე ვარიანტის ნაშრომებში. ზოგადად, მაგალითების გამოყენება და მით უფრო, საქართველოს ან მსოფლიო ისტორიის ცნობილი პიროვნებების და უცხოელი პოლიტიკოსი ქალების დასახელება პირდაპირ კავშირშია არგუმენტირებული ესეის ვარიანტთან.

მოსალოდნელი იყო ისიც, რომ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად განწყობილ აბიტურიენტები უფრო ხშირად ასახელებენ კონკრეტულ ქალებს (პოზიტიურ კონტექსტში), ვიდრე ნეგატიურად განწყობილი აბიტურიენტები (იხ. ცხრილი N5.9).

ცხრილი N5.8²¹

მაგალითად მოყვანილი ქალები	წლი	ვარიანტი		ქულა		სქესი	
		I	II	საანგარიშო	საანგარიშო	საანგარიშო	საანგარიშო
ქალები საქართველოს ისტორიიდან	33.2%	46.0%	20.3%	24.0%	42.6%	34.3%	32.0%
ქალები მსოფლიო ისტორიიდან	21.5%	28.6%	14.3%	8.3%	35.0%	22.0%	20.9%
უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები	13.6%	21.8%	5.3%	7.6%	19.8%	10.7%	16.6%
ქართველი პოლიტიკოსი ქალები	4.4%	6.9%	1.9%	4.3%	4.5%	3.9%	4.9%
პერსონაჟები ლიტერატურიდან და კინოდან	3.3%	2.8%	3.9%	2.5%	4.2%	5.0%	1.7%
სხვა პროფესიებში წარმარებული ქალები	1.3%	0.2%	2.4%	0.7%	1.9%	1.2%	1.4%
ხელოვანი ქალები	0.7%	0.1%	1.3%	-	1.4%	0.8%	0.6%
ფემინისტი აქტივისტი ქალები	0.7%	0.7%	0.7%	0.2%	1.2%	0.6%	0.8%
მეცნიერი ქალები	0.5%	-	1.1%	-	1.1%	0.8%	0.2%
წმინდანები	0.4%	0.7%	0.1%	0.5%	0.4%	0.3%	0.5%
მსგავსი მაგალითები ნაშრომში არ არის	50.4%	34.4%	66.5%	65.1%	35.2%	49.7%	51.1%

²¹ > 100%

ცხრილი N5.9²²

მაგალითად მოყვანილი ქალები	სულ	პოზიციები		არ ჩანს
		პოზიტიური	ნეგატიური	
ქალები საქართველოს ისტორიიდან	33.2%	40.9%	15.0%	18.4%
ქალები მსოფლიო ისტორიიდან	21.5%	26.7%	9.3%	7.9%
უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები	4.4%	5.4%	1.9%	2.6%
ქართველი პოლიტიკოსი ქალები	13.6%	17.1%	5.5%	5.3%
პერსონაჟები ლიტერატურიდან და კინოდან	3.3%	4.4%	0.8%	2.6%
სხვა პროფესიებში წარმატებული ქალები	0.5%	0.8%	-	-
ხელოვანი ქალები	0.7%	0.8%	0.4%	-
ფემინისტი აქტივისტი ქალები	1.3%	1.8%	0.2%	-
მეცნიერი ქალები	0.7%	0.9%	0.2%	-
წმინდანები	0.4%	0.5%	0.2%	-
მსგავსი მაგალითები ნაშრომში არ არის	50.4%	39.1%	77.0%	73.7%

²²> 100%

თვისებრივი მონაცემების დათვლისას აღმოჩნდა, რომ:

- ✓ საქართველოს ისტორიიდან ყველაზე ხშირად ასახელებენ თამარ მეფეს (იხ. ცხრილი N5.9). ის ნაშრომების დაახლოებით მესამედში ფიგურირებს (552 ნაშრომი). საქართველოს ისტორიიდან ხშირად სახელდება კრავაი ჯაყელი და ხვამაქ ცოქალი (25 ნაშრომში), ასევე მაია წყნეთელი (20 ნაშრომი).
- ✓ მსოფლიო ისტორიიდან (იხ. ცხრილი N5.10) ყველაზე ხშირად სახელდება მარგარეტ ტეტჩერი (ნაშრომების დაახლოებით მეხუთედში, 313 ნაშრომი), ინდირა განდი (54 ნაშრომი), ჟანა დ'არკი (54 ნაშრომი) და კლეოპატრა (28 ნაშრომი).
- ✓ ქართველი პოლიტიკოსი ქალებიდან (იხ. ცხრილი N5.11) ყველაზე ხშირად სახელდება თეა წულუკიანი (27 ნაშრომი) და ნინო ბურჯანაძე (22 ნაშრომი).
- ✓ უცხოელი პოლიტიკოსი ქალებიდან (იხ. ცხრილი N5.12) ყველაზე ხშირად სახელდება ანგელა მერკელი (185 ნაშრომი), ელისაბედ II (59 ნაშრომი), კონდოლიზა რაისი (34 ნაშრომი) და ჰილარი კლინტონი (29 ნაშრომი).
- ✓ პერსონაჟი ქალებიდან კი (იხ. ცხრილი N5.13) ყველაზე ხშირად სახელდება ოთარაანთ ქვრივი (25 ნაშრომი) და ლელა და/ან სანათა (პოემა „ბახტრიონი“) (22 ნაშრომი).

ცხრილი N5.9

ქალები საქართველოს ისტორიიდან	N
თამარ მეფე	552
კრავაი ჯაყელი და ხვაშაქ ცოქალი	25
მაია წყნეთელი	20
ქეთევან წამებული	14
რუსუდანი	10
სხვა	7

ცხრილი N5.10

ქალები მსოფლიო ისტორიიდან	N
მარგარეტ ტეტჩერი	313
ინდირა განდი	54
ჟანა დ'არკი	54
კლეოპატრა	28
ეკატერინე II	16
სხვა	26

ცხრილი N5.11

ქართველი პოლიტიკოსი ქალები	N
თეა წულუკიანი	27
ნინო ბურჯანაძე	22
ეკა ბესელია	17
მაია ფანჯიკიძე	12
თინა ხიდაშელი	10
სხვა	19

ცხრილი N5.12

უცხოელი პოლიტიკოსები	N
ანგელა მერკელი	185
ელისაბედ II	59
კონდოლიზა რაისი	34
ჰილარი კლინტონი	29
სხვა	12

ცხრილი N5.13

პერსონაჟი ქალები	N
ოთარაანთ ქვრივი	25
ლელა/სანათა („ბახტრიონი“)	22
შუმანიკი	11
თინათინი („ვეფხისტყაოსანი“)	12
სხვა	5

ცხრილი N5.14

სხვა	N
სხვა პროფესიები	22
ხელოვანი ქალები	12
ფემინისტი ქალები	12
მეცნიერი ქალები	9
წმინდანები	7

სულ ყველაზე ხშირად დასახელებული ქალები არიან: თამარ მეფე (552 ნაშრომი), მარგარეტ ტეტჩერი (313 ნაშრომი), ანგელა მერკელი (185 ნაშრომი), ელისაბედ მეორე (59 ნაშრომი), ინდირა განდი (54 ნაშრომი) და ჟანა დ'არკი (54 ნაშრომი) (იხ. ცხრილი N5.15).

ცხრილი N5.15

სულ	N
თამარ მეფე	552
მარგარეტ ტეტჩერი	313
ანგელა მერკელი	185
ელისაბედ II	59
ინდირა განდი	54
ჟანა დ'არკი	54

შეჯამება

აბიტურიენტები საკუთარ თვალსაზრისს მაგალითებით ამყარებენ. მაგალითებიც, თავის მხრივ, იყოფა დადებითი ან უარყოფითი კონტექსტის მქონედ. პოზიტიურიდან ყველაზე ხშირი იყო საქართველოსა და მსოფლიო ისტორიიდან და უცხო ქვეყნის პოლიტიკიდან მოყვანილი მაგალითები. კვლევის მნიშვნელოვანი შედეგია ის, რომ, როგორც აღმოჩნდა, აბიტურიენტებს ნაკლები ინფორმაცია აქვთ საერთაშორისო დოკუმენტების, საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო დოკუმენტების, სამეცნიერო ლიტერატურის შესახებ.

პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომების 17.5%-სა და მეორე ვარიანტის ტესტის 35.8%-ში საერთოდ არ გვხვდება მაგალითები. ეს ნიშნავს, რომ პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირად არის გამოყენებული მაგალითები, ვიდრე მეორეში. ამის გარდა, პირველი ვარიანტის ტესტის ნაშრომებში გაცილებით ხშირადაა გამოყენებული მაგალითები საქართველოსა და მსოფლიო ისტორიიდან, უცხო ქვეყნების და ამჟამინდელი ქართული პოლიტიკიდან, ვიდრე მეორე ვარიანტის ნაშრომებში. ნაწილობრივ, ეს შეიძლება გამოწვეული იყოს იმით, რომ პირველი ვარიანტის დებულება უფრო მეტად იძლეოდა როგორც არგუმენტების, ასევე მაგალითების დასახელების საშუალებას.

მაგალითები ნეგატიურ კონტექსტში შემთხვევათა 86.7%-ში აბიტურიენტებს არ გამოუყენებიათ. დანარჩენ შემთხვევებში, შედარებით უფრო ხშირად საკუთარ თვალსაზრისს ამყარებდნენ მაგალითებით, რომლებიც კავშირში იყო სამეცნიერო კვლევებთან, ექსპერიმენტებთან და სტატისტიკასთან. მათ მიერ მოყვანილი სტატისტიკის უმრავლესობა არ ეფუძნებოდა რეალურად არსებულ კვლევებს. ეს კიდევ ერთხელ მიუთითებს იმაზე, რომ ნეგატიური პოზიციის მქონე აბიტურიენტებს უჭირდათ საკუთარი თვალსაზრისი განემტკიცებინათ არგუმენტებითა და მაგალითებით.

აბიტურიენტები ხშირად ასახელებდნენ სამაგალითო ქალებს, რომელთა მიღწევებზეც საუბრობდნენ ნაშრომში. ასეთ ქალებს საერთოდ არ ახსენებდა აბიტურიენტების ნახევარი (50.4%). ყველაზე ხშირად, აბიტურიენტთა მესამედის (33.2%) მიერ სახელდებოდნენ ქალები საქართველოს ისტორიიდან (თამარ მეფე, მაია წყნეთელი და ა.შ.), ყველაზე პოპულარული იყო თამარ მეფე. ხშირად სახელდებოდნენ ასევე ქალები მსოფლიო ისტორიიდან (21.5%) და უცხოელი პოლიტიკოსი ქალები (13.6%). როგორც ჩანს, აბიტურიენტები არ იცნობენ ხელოვან, ფემინისტ და მეცნიერ ქალებს. ასეთი ქალები მხოლოდ რამდენიმე აბიტურიენტმა დაასახელა.

ქულის მიხედვით განსხვავება საკმაოდ მნიშვნელოვანია: მაღალქულიან ნაშრომებში თითქმის ორჯერ უფრო ხშირად მოჰყავთ მაგალითად ქალები, ვიდრე საშუალოქულიან ნაშრომებში.

მაგალითად დასახელებული ქალების პროცენტული მაჩვენებლები ასევე მნიშვნელოვნად განსხვავდება ტესტის ვარიანტის მიხედვით - თითქმის ორჯერ უფრო ხშირია პირველი ვარიანტის ნაშრომებში. ზოგადად, მაგალითების გამოყენება

პირდაპირ კავშირშია არგუმენტირებული ესეის ვარიანტთან.

ყველაზე ხშირად დასახელებული სამაგალითო ქალები არიან თამარ მეფე (552 ნაშრომი), მარგარეტ ტეტჩერი (313 ნაშრომი), ანგელა მერკელი (185 ნაშრომი), ელისაბედ მეორე (59 ნაშრომი), ინდირა განდი (54 ნაშრომი) და ჟანა დ'არკი (54 ნაშრომი).

VI. გენდერი და პროფესიები

აბიტურიენტები ზოგიერთ ნაშრომში ამბობენ, რომ ქალი არ უნდა დაეუფლოს ზოგიერთ პროფესიას. მათ რიგში ყველაზე ხშირია მუშის, ხელოსნის, მექანიკოსის პროფესია (166 ნაშრომშია ნახსენები). ასევე ჯარისკაცის, მეხანძრის და მძღოლის პროფესიებიც (იხ. ცხრილი N 6.1).

ცხრილი N6.1

რომელი პროფესიის არ შეიძლება იყოს ქალი?	N
მუშა, ხელოსანი, მექანიკოსი, სამშენებლო სამუშაოები	166
ჯარისკაცი	63
მეხანძრე	48
ტაქსის, ავტობუსის ან სხვა სატრანსპორტო საშუალებების მძღოლი	40
მეზღვაური, კაპიტანი	22
სპორტსმენი (ძალისმიერი სპორტი)	19
პოლიციელი/გამომძიებელი	17
პოლიტიკოსი	15
ინჟინერი	11
სპორტსმენი (არაძალისმიერი სპორტი)	11
დურგალი/მეტალურგი/მჭედელი	9
სასულიერო პირი	8
იურისტი (პროკურორი, ადვოკატი)	7
არქიტექტორი	5
ბიზნესმენი	3
ფინანსისტი, ეკონომისტი	2
მეცნიერი	2
პრეზიდენტი	2
სხვა პროფესიები	13
ასეთი მონაცემი ნაშრომში არ არის	1,402

აბიტურიენტები ასევე აღნიშნავენ, რომ კაცი არ უნდა დაეუფლოს ისეთ პროფესიებს, როგორცაა ძიძა, სტილისტი, დიზაინერი, დამლაგებელი/მრეცხავი და არ უნდა დაკავდეს საოჯახო საქმეებით, შვილების მოვლით. მნიშვნელოვანია ის, რომ შედარებით ხშირად პროფესიაზე „მეზღუდვებს“ აბიტურიენტები ქალებს უწესებენ. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ აბიტურიენტები ხშირად აღნიშნავენ, რომ კაცისთვის ზოგიერთი პროფესია შეუფერებელია, ხოლო ქალებთან დაკავშირებით იმასაც ამბობენ, რომ ზოგიერთ პროფესიას ქალი ვერ დაეუფლება გონებრივი ან ფიზიკური შესაძლებლობების გამო. მამაკაცის შსახებ ასეთი თვალსაზრისი არცერთ ნაშრომში არ დაფიქსირებულა - აბიტურიენტები, უბრალოდ, იმაზე საუბრობენ, რომ მამაკაცისთვის ზოგიერთი პროფესია შეუფერებელია (იხ. ცხრილი N6.2).

ცხრილი N6.2

რომელი პროფესიის არ შეიძლება იყოს კაცი?	N
ძიძა	52
სტილისტი	25
დიზაინერი	19
დამლაგებელი/მრეცხავი	19
არ უნდა იყოს დაკავებული საოჯახო საქმეებით, შვილების მოვლით	15
მასწავლებელი/ბაღის აღმზრდელი	15
მოდელი	11
მზარეული/მცხობელი	11
ფარმაცევტი/ექთანი/მედდა/ექთნის თანამშემწე	9
მკერავი	8
სხვა	19
ასეთი მონაცემი ნაშრომში არ არის	1,560

შეჯამება

აბიტურიენტები ამბობენ, რომ ქალები არ უნდა დაეუფლონ ისეთ პროფესიებს, როგორებიცაა ძიძა, ხელოსანი, მექანიკოსი (166 ნაშრომშია ნახსენები), ჯარისკაცი, მეხანძრე, მძღოლი და ა.შ. ხოლო კაცი არ უნდა დაეუფლოს ისეთ პროფესიებს, როგორიცაა ძიძა, სტილისტი, დიზაინერი, დამლაგებელი/მრეცხავი და არ უნდა დაკავდეს საოჯახო საქმეებით, შვილების მოვლით.

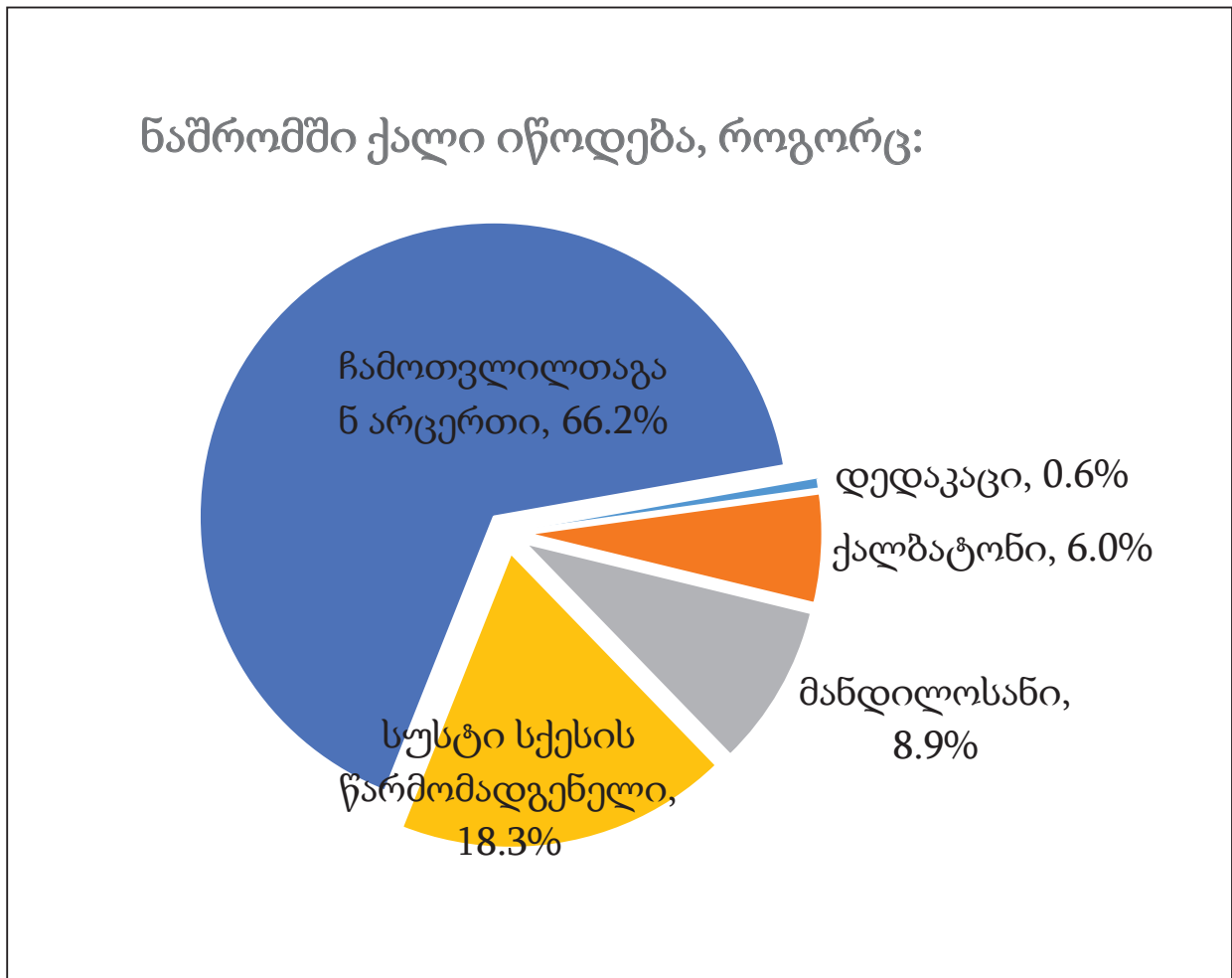
აბიტურიენტები ხშირად აღნიშნავენ, რომ კაცისთვის ზოგიერთი პროფესია შეუფერებელია, ხოლო ქალებთან დაკავშირებით იმასაც ამბობენ, რომ ზოგიერთ პროფესიას ქალი ვერ დაეუფლება გონებრივი ან ფიზიკური შესაძლებლობების გამო. მამაკაცის შესახებ ასეთი თვალსაზრისი არცერთ ნაშრომში არ დაფიქსირებულა.

პროფესიებთან დაკავშირებით ყველაზე მნიშვნელოვანი მონაცემია ის, რომ ქალებისთვის „აკრძალულია“ მასკულინური, ხოლო კაცებისთვის - ფემინური პროფესიები. საინტერესოა ისიც, რომ მასკულინურ პროფესიებად მიიჩნევა ფიზიკურ ძალასთან, დისციპლინასთან, რისკთან, გადაწყვეტილებების სწრაფად მიღებასთან დაკავშირებული პროფესიები. სწორედ მათი დაუფლებაა ქალებისთვის შეუფერებელი. ფემინურ პროფესიებად კი მიიჩნევა ბავშვებსა და სილამაზის ინდუსტრიასთან, წესრიგთან დაკავშირებული პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც „კაცისთვის შეუფერებელია“.

VII. ქალის მახასიათებლები და სტერეოტიპები

ნაშრომების 18.3%-ში ქალს მოიხსენიებენ, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელს, 8.9%-ში როგორც მანდილოსანს, 6%-ში როგორც ქალბატონს (იხ. დიაგრამა N7.1).

დიაგრამა N7.1

აღსანიშნავია, რომ ამ ტერმინების ხმარება (მანდილოსანი, სუსტი სქესის წარმომადგენელი, ქალბატონი) არ არის დამოკიდებული ტესტის ვარიანტზე და სქესზე (იხ. ცხრილი N7.1). სამაგიეროდ, დამოკიდებულია ქულაზე - ქალი მოხსენიებულია, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელი მაღალქულიანი ნაშრომების 22.6% და საშუალოქულიანი ნაშრომების 14%-ში.

ცხრილი N7.1

ნაშრომში ქალი იწოდება, როგორც:	სულ	ტესტის ვარიანტი		ქულა		სქესი	
		I	II	საშუალო	მაღალი	მდედრობითი	მამრობითი
დედაკაცი	0.6%	0.3%	0.8%	0.4%	0.7%	0.4%	0.7%
ქალბატონი	6.0%	5.1%	7.0%	5.0%	7.0%	5.9%	6.1%
მანდილოსანი	8.9%	9.2%	8.7%	7.3%	10.6%	8.2%	9.7%
სუსტი სქესის წარმომადგენელი	18.3%	19.3%	17.2%	14.0%	22.6%	19.2%	17.3%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	66.2%	66.0%	66.4%	73.2%	59.1%	66.2%	66.2%

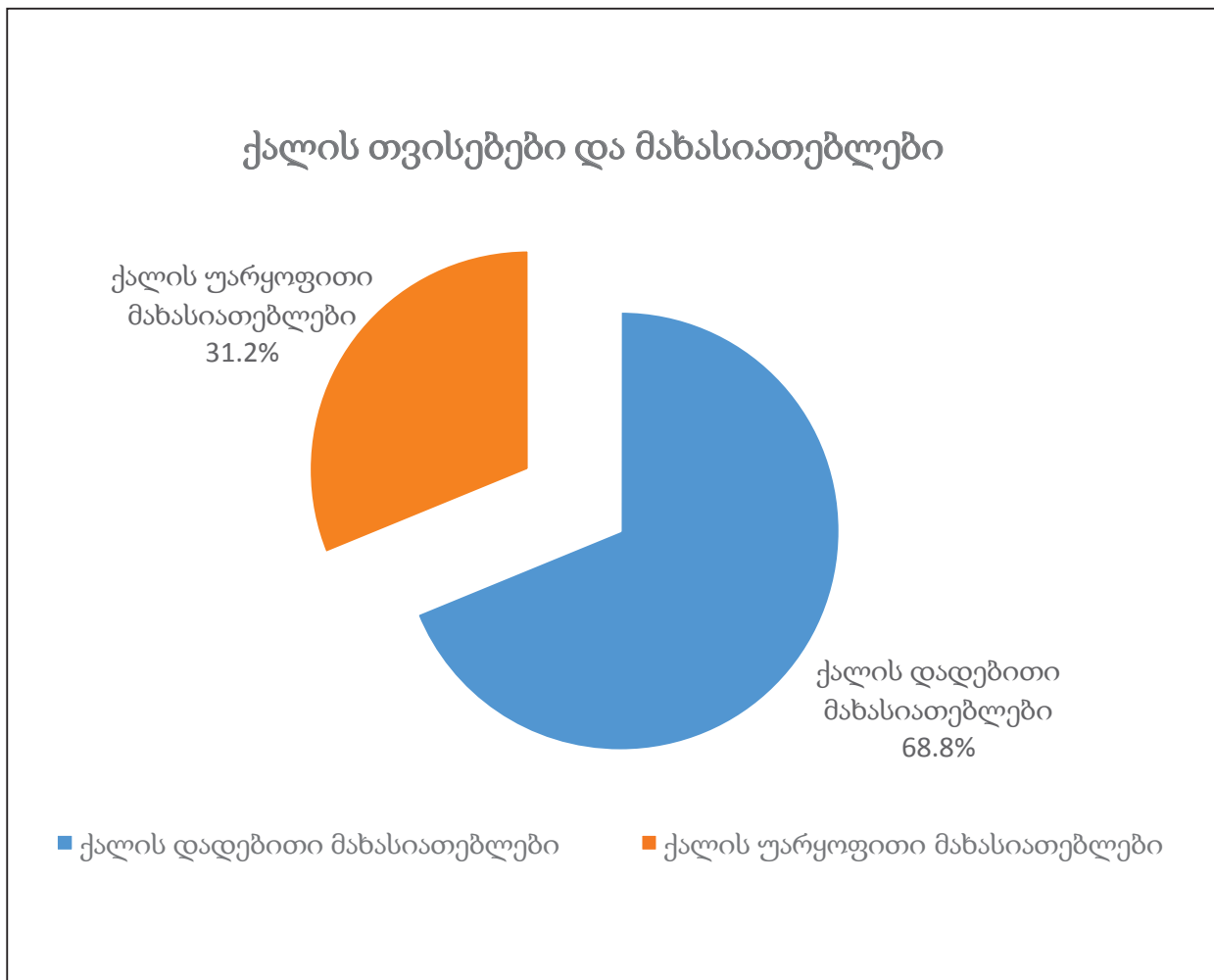
ცხრილი N7.2

ნაშრომში ქალი იწოდება, როგორც:	სულ	პოზიტიური დამოკიდებულება	ნეგატიური დამოკიდებულება	სქესს არ აქვს მნიშვნელობა (I ვარიანტი)	პოზიცია არ ჩანს
ქალბატონი	6.0%	6.3%	6.7%	-	2.6%
მანდილოსანი	8.9%	8.3%	10.9%	7.1%	12.8%
სუსტი სქესის წარმომადგენელი	18.3%	18.0%	20.5%	15.3%	10.3%
ჩამოთვლილთაგან არცერთი	66.2%	66.8%	61.5%	76.5%	74.4%

მნიშვნელოვანია ის ფაქტიც, რომ ტერმინს „სუსტი სქესის წარმომადგენელი“ დაახლოებით მსგავსი სიხშირით გამოიყენებენ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად და ნეგატიურად განწყობილი აბიტურიენტები. მსგავსი სიტუაციაა „მანდილოსანთან“ და „ქალბატონთან“ დაკავშირებითაც. ეს ნიშნავს, რომ ამ ტერმინების გამოყენება არ არის კორელაციაში პოზიციასთან (იხ. ცხრილი N7.2).

ქალს აბიტურიენტები, ძირითადად, ახასიათებენ, როგორც სუსტს (170 ნაშრომი), ნაზს, ფაქიზს ან სათუთს (104 ნაშრომი), დიპლომატიურს (86 ნაშრომი), ძლიერს (57 ნაშრომი), მშვიდს, წყნარს ან დინჯს (54 ნაშრომი). ანალიტიკურად გაერთიანდა ქალის დადებითი მახასიათებლები (მაგ. დიპლომატიური, ძლიერი, მშვიდი და ა.შ) და უარყოფითი მახასიათებლები (სუსტი, ფაქიზი, ზედმეტად ემოციური და ა.შ). მიუხედავად იმის, რომ ქალს ყველაზე ხშირად ახასიათებენ სიტყვით „სუსტი“, აღმოჩნდა, რომ დაჯგუფებისას დადებითი მახასიათებლების ხვედრითი წილი არის 68.8%, ხოლო უარყოფითი მახასიათებლების - 31.2%. ეს ნიშნავს, რომ ყოველი მესამე აბიტურიენტი ქალს უარყოფითად ახასიათებს. არც უარყოფითი და არც დადებითი მახასიათებელი არ არის გამოყენებული 956 ნაშრომში (იხ. დიაგრამა N7.2).

დიაგრამა N7.2

უარყოფითი მახასიათებლებიდან, როგორც უკვე აღინიშნა, ყველაზე ხშირია სუსტი, ფაქიზი, არ არის გამძლე, არ არის მოაზროვნე, არ აქვს გამჭრიახი გონება, ზედმეტად ემოციურია, ვერ იღებს გადაწყვეტილებებს და ვერ აკონტროლებს ემოციებს/ იმპულსურია. დადებითი მახასიათებლებიდან ყველაზე ხშირია დიპლომატიური, ძლიერი, მშვიდი, გაწონასწორებული, მოაზროვნე, მიზანდასახული და ა.შ.

ბევრ ნაშრომში გამოყენებული იყო სტერეოტიპები. ერთ-ერთ ყველაზე ხშირად გამოყენებული სტერეოტიპი იყო ის, რომ ქალის მთავარი მოვალეობა შვილის აღზრდა ან ოჯახში საქმიანობაა. 63 აბიტურიენტი ფიქრობს, რომ საქართველოში გენდერული თანასწორობა უკვე მიღწეულია (იხ. ცხრილი N7.3).

შეჯამება

ნაშრომების 18.3%-ში ქალს მოიხსენიებენ, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელს, 8.9%-ში როგორც მანდილოსანს, 6%-ში როგორც ქალბატონს. ეს მონაცემები, როგორც აღმოჩნდა, დამოკიდებულია ქულაზე - ქალი მოხსენიებულია, როგორც სუსტი სქესის წარმომადგენელი მაღალქულიანი ნაშრომების 22.6% და საშუალოქულიანი ნაშრომების 14%-ში. მნიშვნელოვანია ის ფაქტიც, რომ ტერმინს „სუსტი სქესის წარმომადგენელი“ დაახლოებით მსგავსი სიხშირით გამოიყენებენ გენდერული თანასწორობის მიმართ პოზიტიურად და ნეგატიურად განწყობილი აბიტურიენტები. ქალს აბიტურიენტები, ძირითადად, ახასიათებენ, როგორც სუსტს (170 ნაშრომი), ნაზს, ფაქიზს ან სათუთს (104 ნაშრომი), დიპლომატიურს (86 ნაშრომი), ძლიერს (57 ნაშრომი), მშვიდს, წყნარს ან დინჯს (54 ნაშრომი).

ბევრ ნაშრომში გამოყენებული იყო სტერეოტიპები. ერთ-ერთ ყველაზე ხშირად გამოყენებული სტერეოტიპი იყო ის, რომ ქალის მთავარი მოვალეობა შვილის აღზრდა ან ოჯახში საქმიანობაა. ეს ნიშნავს, რომ პერსპექტივის შეცვლის მიუხედავად, ქალი მაინც რჩება ოჯახთან მიბმული და თუ მისთვის ზოგიერთი საქმიანობით დაკავება „მიღებულია“, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის პარალელურად „ოჯახს მოუვლის“.

ცხრილი N7.3

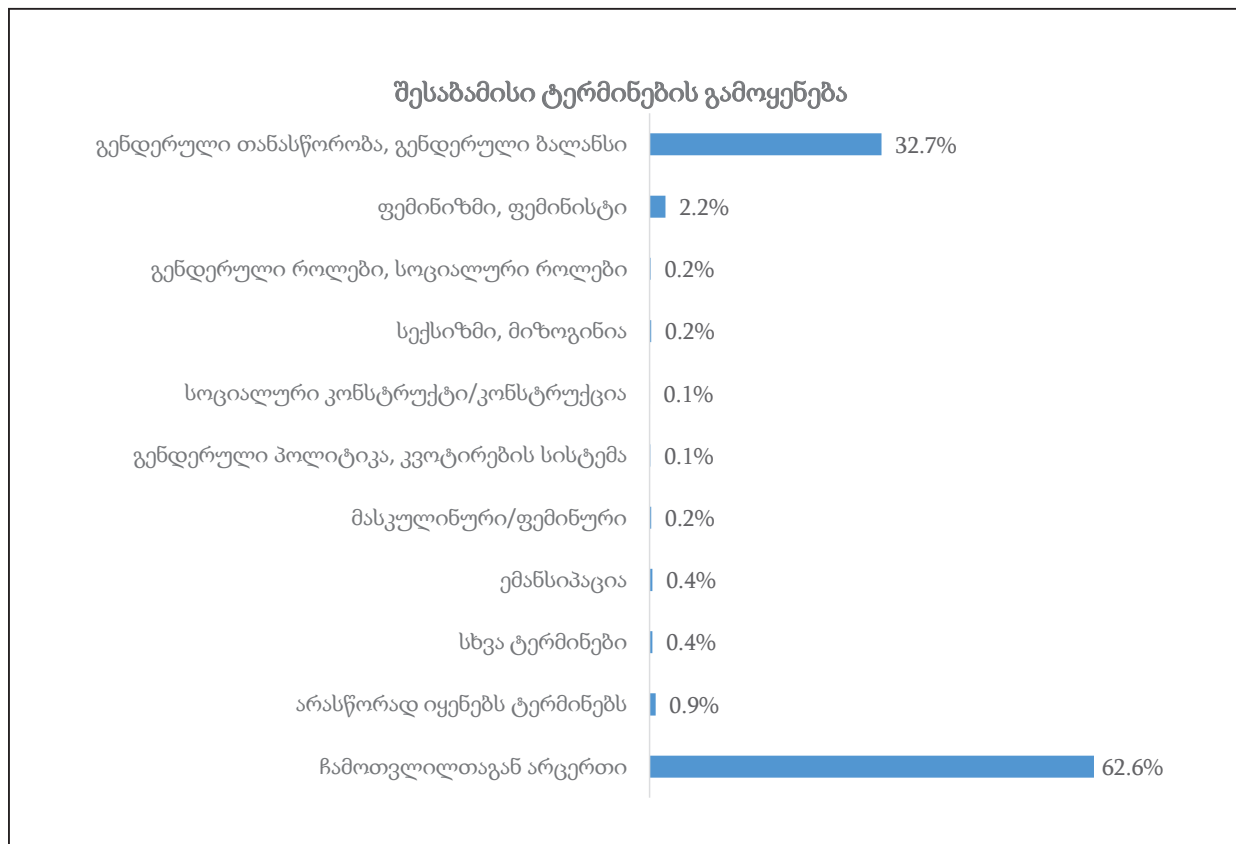
ყველაზე ხშირად გამოყენებული სტერეოტიპები

	N	იხილეთ დასაწყისად	იხილეთ დასასრულად	იხილეთ დასაწყისად
ქალის მთავარი მოვალეობა შვილის აღზრდა და/ან ოჯახში ყოფნაა	78	35	43	-
საქართველოში გენდერული თანასწორობა უკვე მიღწეულია	63	48	13	2
საზოგადოებასთან ურთიერთობა ქალებს უკეთ გამოსდით	57	51	5	1
მამაკაცები უკეთ აზროვნებენ, ვიდრე ქალები	46	16	30	-
საუკეთესო მზარეულები კაცები არიან	41	34	7	-
ქალები უკეთ მართავენ სახელმწიფოს, ვიდრე მამაკაცები	32	28	3	1
შესაძლოა, კაცმა მოიფიქროს ის, რასაც ქალი ვერ მოიფიქრებს	24	10	14	-
ქალის როლი მეორეხარისხოვანი უნდა იყოს/ქალი უნდა აკეთოს წვრილმანი საქმეები	16	2	14	-
კაცის მოვალეობა ოჯახის მატერიალური უზრუნველყოფა/კაცი ოჯახის თავია	11	3	8	-
მარტო ქალი ვერაფერს გახდება, თუ მას დამხმარე და თანამოაზრე კაცი არ ჰყავს გვერდით	10	1	8	1
ქალები ცუდი მძღოლები არიან	8	3	5	-
ქალის მოვალეობა მამაკაცის გვერდით ყოფნაა	7	3	4	-
ერთი სქესის ადამიანებს უკეთ ესმით ერთმანეთის	6	4	2	-

VIII. ინფორმირებულობა გენდერული საკითხების შესახებ

რაც შეეხება ინფორმირებულობას გენდერული საკითხების მიმართ, ის ძალიან დაბალია. მიუხედავად იმისა, რომ აბიტურიენტების უმრავლესობას სწორი დამოკიდებულება აქვს ზოგიერთი თემის მიმართ, მათ არ აქვთ ინფორმაცია და შესაბამისად, უჭირთ სხვადასხვა საკითხზე ადეკვატურად მსჯელობა. მაგალითად, გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებული ტერმინებიდან, ნაშრომების 32.7%-ში გამოყენებულია ტერმინი „გენდერული თანასწორობა“ ან „გენდერული ბალანსი“. ნაშრომების მხოლოდ 2.2%-შია გამოყენებული „ფემინიზმი“ ან „ფემინისტი“ (იხ. დიაგრამა N8.1).

დიაგრამა N8.1

გენდერის თეორიების ან კვლევების შესახებ ინფორმირებულობა მხოლოდ 38 ნაშრომში ჩანს, ხოლო გენდერული დისკურსის ისტორიული საფუძვლების შესახებ - 135 ნაშრომში (იხ. ცხრილი N8.1).

ცხრილი N8.1

აბიტურიენტის ინფორმირებულობა გენდერის საკითხების შესახებ	N
გენდერის თეორიები, კვლევები	38
გენდერული დისკურსის ისტორიული საფუძვლები	135

შეჯამება

გენდერული საკითხების შესახებ ინფორმირებულობა ძალიან დაბალია. მიუხედავად იმისა, რომ აბიტურიენტების უმრავლესობას სწორი დამოკიდებულება აქვს ზოგიერთი თემის მიმართ, მათ არ აქვთ ინფორმაცია და შესაბამისად, უჭირთ სხვადასხვა საკითხზე ადეკვატურად მსჯელობა. მაგალითად, გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებული ტერმინებიდან, ნაშრომების 32.7%-ში გამოყენებულია ტერმინი „გენდერული თანასწორობა“ ან „გენდერული ბალანსი“. ნაშრომების მხოლოდ 2.2%-შია გამოყენებული „ფემინიზმი“ ან „ფემინისტი“. დანარჩენი ტერმინები კი მხოლოდ რამდენიმე ნაშრომში გამოიყენება. აბიტურიენტები იშვიათად ახსენებენ ისეთ ტერმინებს, როგორებიცაა სექსიზმი, გენდერული პოლიტიკა, მასკულიზმი/ფემინური, გენდერული როლები და ა.შ. გენდერის თეორიების ან კვლევების შესახებ ინფორმირებულობა მხოლოდ 38 ნაშრომში ჩანს, ხოლო გენდერული დისკურსის ისტორიული საფუძვლების შესახებ - 135 ნაშრომში. ეს ადასტურებს, რომ სწორი პოზიციის მიუხედავად, აბიტურიენტებს არ აქვთ შესაბამისი ცოდნა, რაც, ხშირ შემთხვევაში, იწვევს არაკონსტრუქციულ მსჯელობას ან ურთიერთგამომრიცხავ დებულებებს ერთსა და იმავე ნაშრომში.

პროექტი „ქალები, როგორც აქტორები ცვლილებებისა და გაძლიერებისათვის“ ხორციელდება ქალთა საინფორმაციო ცენტრის მიერ, ამერიკის შეერთებული შტატების განვითარების სააგენტოს – USAID-ის მხარდაჭერით, ფონდ „ტასოსთან“, საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციასთან, ომისა და მშვიდობის გაშუქების ინსტიტუტსა და გალის რაიონში მოქმედ ორგანიზაციასთან პარტნიორობით. პროექტის მიზანია პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სამშვიდობო და კონფლიქტის პრევენციის პროცესებში ქალთა სრული მონაწილეობის მხარდაჭერა, სამიზნე რეგიონებში ქალთა პოლიტიკური ჩართულობის ხელშეწყობა, სოციალური და ეკონომიკური გაძლიერება თემის მობილიზების გზით და ადგილობრივი საჭიროების კვლევის საფუძველზე.

USAID საქართველოში: ბოლო 20 წლის განმავლობაში, ამერიკელმა ხალხმა, USAID-ის მეშვეობით, 1.5 მილიარდ დოლარზე მეტი ოდენობის დახმარება გაუწია საქართველოს. USAID-ის პროექტები მიზნად ისახავს დახმარების გაწევას საქართველოსათვის თავისუფალი და ძლიერი დემოკრატიის მშენებლობის პროცესში და მოიცავს ინიციატივებს, რომლებიც მიმართულია ეკონომიკური განვითარების დაჩქარებაზე, დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარებასა და ჯანდაცვისა და განათლების სისტემების გაუმჯობესებაზე. USAID უწევს ეკონომიკურ და ჰუმანიტარულ დახმარებას 100-ზე მეტ ქვეყანას. დამატებითი ინფორმაციისათვის ეწვიეთ ვებ-გვერდს: <http://georgia.usaid.gov>

Research of Youth Views on Gender Equality

Institute of Social Studies and Analysis

General Results

Research Methodology

- ✓ The purpose of the project was to find out the views of the youth regarding gender equality issues. To this end the research studied the answers to the essay questions regarding gender equality included in the Georgian Language and Literature test versions I and II during the 2013 national exams by the means of combined content analysis (both quantitative and qualitative).
- ✓ Special coding sheets were developed for content analysis. The purpose behind it was to track down the type of variables in the papers by the university applicants, which could then be analyzed quantitatively or qualitatively. Statistical analysis of the measurable data demonstrates that it is representative of the 2013 applicant flow.
- ✓ A total of 1706 works were analyzed. Different papers by the test version, score and the author's gender were almost equally used in the research. The papers were representative of gender and score.
- ✓ Works were almost equally submitted from Tbilisi and 10 regions. Papers were representative of the specific regions in the East-West Georgia.

Demographic Data

- ✓ In 2013, in the course of the Unified National Exams, applicants took the Georgian language and literature exam along with others. 38,553 applicants participated nationwide, however only those who got the first and second versions of the test wrote about the gender issues – a total of 19,400 applicants. A total of 9,689 applicants responded to the first version of the essay and 9,711 wrote the second version. In the course of the research 1,706 works were analyzed, 857 of which were the first essay versions and 849 of which were responses to the second test. Balance between the gender groups as well as different scores was more or less maintained in the course of data analysis.
- ✓ Only four demographic criteria about the authors of the submitted works were known to the Institute of Social Studies and Analysis – region, sex, score, and test version. The works used in the research are more or less equal by the four demographic characteristics.
- ✓ The works were selected from 10 regions of Georgia and Tbilisi. Approximately 160 works were analyzed from each region. In the working process the least submissions were used from the Racha-Lechkhumi – Kvemo Svaneti (129 essays) and Mtskheta-Mtianeti regions (140 essays). In each region balance across gender groups and different scores was maintained, whereas less so by the test version.
- ✓ Out of the 1,706 works, 863 belonged to female applicants (50.6%) and 843 to males (49.4%). Balance among each gender group is maintained by the score as well as the test version. As for the score, 866 average score (50.8%) and 840 high score (49.2%) essays were analyzed. In average as well as high score essays balance between the test versions and gender groups was maintained.

General Position of the Applicants

- ✓ The research aimed to examine the views regarding the gender equality issues in the youth, by analyzing the argumentative essay responses to the test versions I and II of the Georgian Language and Literature exam delivered in 2013. As it was noted, a total of 9,689 applicants took the first version, and only 857 of them were included in the research.
- ✓ The essay prompt for the first version of the test was the following: “Significant increase in the number of women in state government organs is necessary, for better administration of political processes,” and the essay prompt on the second version was: “there are professions, (taking up of) which can be considered as fitting only for men or women “
- ✓ The test taker could either agree or disagree with the statements. Therefore, the applicants’ works were sorted into the following categories: “positive attitude towards gender equality” (the authors who agreed with the statement) and “the negative attitude towards gender equality” (authors who disagreed with the statement).
- ✓ Majority of the applicants (77%) agree with the statement on the 1st test, whereas only tenth (9.8%, 84 applicants) of the applicants disagree with it. Approximately the same number of applicants believes that gender does not really matter (9.9%, 85 applicant). Position is not clearly stated in 2.6% of the works. If during the analytical grouping of the papers we count the position “gender does not matter” as a negative attitude, we will get the picture, where the fifth of the university entrants (19.7%) are disapproving of the increase in the number of women in politics.
- ✓ The majority of the applicants disagree with the statement on the 2nd version of the test (62.2%, 528 applicants), whereas more than the third of the applicants support it (35.9%, 305 applicants). Less applicants display positive attitude towards gender equality in response to this statement, than in response to the first one.
- ✓ In order to determine the percentage of the applicants with the positive attitude, the results of the two versions of the test were combined. The study found that out of the 1706 works, 70% showed a positive attitude, 27.8% - negative, and the position was not clear in 2.2% of the works.
- ✓ According to the combined data, the tendency towards the issue is better visible by regions. Positive attitudes are most frequently expressed in the region of Kvemo Kartli (80.6%). Similar responses are found in Guria (74.4%), Adjara (73.0%), Samtskhe-Javakheti (72.5%) and Imereti (71.3%). Negative attitudes are relatively higher in the regions of Mtskheta-Mtianeti (35.0%), Samegrelo-Zemo Svaneti (31.3%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (31.3%), and Tbilisi (30.6%). Attitude depends on score and sex.
- ✓ Positive attitudes are predominant among applicants with high scores. Negative attitudes are expressed in the third of the works with an average score and the fourth of the works with a high score.
- ✓ Positive attitudes towards gender equality are more frequent among female applicants, than males. Approximately 22.6% of females show a negative attitude towards gender equality, whereas almost a third of the works by male applicants demonstrate a negative attitude.
- ✓ The 70% majority of the positive attitudes is a kind of political statement which implies that the majority of the youth would like to see more women in politics and other spheres. It seems, the applicants (who are now probably two-three years into their academic careers) are ready to discuss problems pertaining to gender, receive adequate information about them and hold the right position.

Arguments

- ✓ The test takers supported their positions by bringing arguments. Arguments presented a kind of frame for the argumentative essays. Argument, as such, could be divided into positive and negative arguments. Each work could contain more than one argument.
- ✓ We find positive arguments in 1,289 works. Applicants most often employ the concept of gender equality (559 works, 17.1% of works). The use of the concept of human rights is also frequent (411 works, 12.6% of the essays). 386 essays employ the argument describing the skills and characteristics of women (e.g. women are strong and that is precisely why they should be more represented in politics) (11.8% of the works). 279 of test takers believe that active participation of women will be important for the country's democratization, development, progress, etc. (8.5%). The above-mentioned arguments are the ones most used by the applicants. Only 13 applicants stress that it is important to realize women's capacities. Generally, the applicants put a lesser emphasis on the results which the active involvement of women in politics or other fields will have on women themselves.
- ✓ Arguments are most often used in the works from Kvemo Kartli (only 6.6% does not bring an argument), and most rarely – in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (17.8%), Samtskhe-Javakheti (16.7%) and Mtskheta-Mtianeti (15.9%). Only 8.4% of applicants that took the first version of the test did not bring arguments to support their position, whereas arguments were missing from works by almost a fifth of applicants who took the second version of the test. It is important to note that in case of the first version essay the number of arguments one could employ was higher than in the second case, so the results are logical.
- ✓ Negative arguments are missing from 1,095 works, therefore only 611 essays use them. Most often women's skills and characteristics are used as an argument, this time with a negative connotation (e.g. women are weak and can't perform certain activities) (9.8%), idea that certain occupations are unsuitable for women is also prevalent (9.1%) and so is the idea that certain jobs are too difficult or even impossible for women to master (7.8%). It is also important to note that basically in none of the essays, the opinion that some professions may prove difficult or impossible for men is expressed. 4.1% believe that some professions are unsuitable for men, however the idea that men may be incapable to become proficient at a profession is never shown. It seems the applicants believe that men can perform all kinds of jobs, but some are simply unsuitable for them, whereas in case of women there are occupations which are unsuitable as well as impossible. Moreover, 7.2% believe that it is better for women not to take up the sort of profession which requires physical work, and 7% claim that men and women are not equal.
- ✓ Results vary according to the regions. Negative arguments are most frequently used in the works from Mtskheta-Mtianeti (65.2% of the works) and Tbilisi (64.7% of the works), and are most rare in the works from – Kvemo Kartli (did not occur in 56.7%), Adjara (did not occur in 53.0%) and Imereti (was missing from 50.7%).
- ✓ 45.6% of female and 38.4% of male applicants do not use negative arguments, which means that males use negative arguments more than females do. 37.4% of applicants with average scores and 47.1% of applicants with high scores do not use negative arguments, which means that those with average scores use negative arguments more than those with high scores.
- ✓ We encounter the biggest difference by the test versions. 63.6% of applicants that took the

first version of the test and only 27.6% of applicants that took the second version of the test don't use negative arguments, which means that in response to the second statement applicants brought negative arguments about twice as much as the ones that responded to the first statement.

Examples

- ✓ Applicants supported their points of view by the use of examples. Examples, as such, can be categorized into positive and negative, depending on the context. In support of a positive attitude applicants most often brought examples from Georgian and world history, as well as foreign politics. One of the important findings of the research is that the applicants hold very little information about international documents, existing legislation in Georgia, and scientific literature.
- ✓ Examples weren't used in 17.5% of the responses to the first test and 35.8% of the second. This means that the use of examples in response to the statement from the first test is more frequent than the use of examples in response to the statement from the second version. Besides, in the works from the first test version, examples from Georgian or world history, and foreign as well as national politics were more frequently used than in the works from the second test. This may be partly explained by the fact that the first statement provided space for more arguments as well as examples.
- ✓ In 86.7% of cases applicants did not use examples in a negative context. In the rest of the cases, applicants mostly brought examples of scientific research, experiments and statistics, to support their points of view. Large part of the statistics they used was not based on actual research. This is once again indicative of the difficulty applicants with the negative perspective experienced when trying to back their views with arguments and examples.
- ✓ Applicants often named women who were exemplary for them and whose accomplishments they spoke about in their works. Half of the applicants did not name such women (50.4%). Most often referred to, were the well-known names from Georgian history (Queen Tamar, Maia Tskneteli, etc.) who the third of the applicants named (33.2%). Queen Tamar is the most often mentioned name within this category. Applicants also named women from world history (21.5%) and foreign politics (13.6%). It seems that the applicants are unaware of artist, feminist or scientist women. Only a few applicants named such examples of women.
- ✓ The difference is significant by the score: specific examples of women are twice as likely to appear in the works with a high score, as they are to appear in those with an average score.
- ✓ The percentage of examples of women varies considerably according to the test version. Such women are almost twice as common in the works from the first version of the test. In general, use of examples is directly linked to the version of the argumentative essay.
- ✓ The most frequently mentioned exemplary women are Queen Tamar (552 papers), Margaret Thatcher (313 papers), Angela Merkel (185 papers), Queen Elizabeth II (59 works), Indira Gandhi (54 papers) and Joan of Arc (54 papers).

Gender and Professions

- ✓ Applicants say, that women should not take up such professions as construction worker, handyman, mechanic (mentioned in 166 papers), soldier, fireman, driver, etc. and men shouldn't take up such professions as nanny, stylist, designer, maid/laundress and should not be engaged in household chores and child care.
- ✓ Applicants often mention that some professions are unsuitable for men, as for women they declare that due to mental or physical abilities women are incapable of becoming proficient in certain professions. No such views have been displayed in regard to men in any of the papers.
- ✓ The most important information regarding profession is that women are "forbidden" masculine, and men – feminine professions. It is interesting to note that the professions regarded as masculine relate to physical strength, discipline, risk, and fast decision-making. Precisely such professions the applicants consider unfit for women. Professions which the authors described as feminine are the ones relating to working with children and the beauty industry, order-related professions, undertaking of which is "unsuitable for men".

Female Characteristics and Stereotypes

- ✓ 18.3% of the papers refer to women as the weaker sex, 8.9% - as ladies, 6% - as dames. This data, as was found, depends on the score - woman is mentioned as a member of the weak sex in 22.6% of the papers, and 14% of the average score papers. It is important to note that the term - member of the weaker sex is used equally frequently in the works of applicants with positive and negative attitudes towards gender equality.
- ✓ Applicants mostly describe women as weak (170 papers), soft, fragile or delicate (104 papers), diplomatic (86 papers), strong (57 papers), quiet, calm and deliberate (54 papers).
- ✓ We encounter stereotypes in many papers. One of the most prevalent stereotypes is that main responsibility of women is bringing up children or household activities, which means that even though a woman may change her perspective, she still remains bound to the family and it is only "allowed" for her to engage in other activities if she can simultaneously "take care of the family."

Awareness on Gender Issues

- ✓ As for the awareness of gender issues it is very low. While the majority of applicants have the right frame of mind regarding some of the topics, they lack information and thus find it difficult to adequately discuss various issues. For example, out of the gender-related terms 32.7% of the papers use the term "gender equality" or "gender balance". Only 2.2% of the papers use "feminism" or "feminist". The rest of the terms can be found only in a few of the works. Applicants rarely mention such terms as sexism, gender politics, masculine/feminine, gender roles, etc. Only 38 papers show awareness of gender theory or research, and 135 - historical basis of discourse about gender. This confirms that despite correct position, applicants do not have the relevant knowledge, which in many cases leads to a non-constructive discussion or contradictory statements within the same work.

I. Research Methodology

1.1. Purpose and Objectives

The project was aimed at studying attitudes and approaches toward gender equality issues within the youth. To this end, the research oversaw content analysis of the assignments included in Georgian Language and Literature test versions I and II regarding gender equality, delivered during the 2013 Unified National Exams.

Research Objectives:

1. Evaluate the general understanding and approaches within the applicants regarding the gender roles in society;
2. Identify and analyze stereotypical views/approaches;
3. Sketch out general trends and attitudes in terms of gender equality awareness;
4. Supply recommendations based on analysis.

1.2. Research Methodology

Quantitative and qualitative content analysis was used to analyze the research. The study included analysis of applicants' works in terms of sex and geography. As already mentioned, the research aimed at finding out the attitudes regarding gender equality in the youth, by analyzing argument essays written during the Georgian Language and Literature (tests I and II) in 2013. The statement on test I was "Significant increase in the number of women in state government organs is necessary, for better administration of political processes," and the essay prompt on the second version was: "there are professions, which are fitting only for men or women to take up". The applicants had to state their position with regard to these statements.

A coding sheet was developed for content analysis. The objective was to separate such variables from the applicants' works which could then be analyzed qualitatively or quantitatively. Statistical analysis of the measurable data confirms that it is representative of the 2013 applicant flow. The coding sheets consisted primarily of the demographic information about the author of the work: their region, gender, score (high or average) and test version written.

In addition, the main part of the coding sheets concerned the arguments by which the author supported their position. The arguments could either be discussed in the positive context (e.g. "increasing number of women in politics could serve other women as an example."), or negative (e.g. "increase in the number of women in politics may provide women with extra demands").

Aside from the arguments, attention was paid to what word the author chose to refer to women with (e.g. dame, lady, weaker sex, etc.), which examples they used to support their position, who they brought as an example of a successful woman, whether they employed gender related specific terminology, did they use stereotypical approaches in their papers, etc.

1.3. Selection

The Women's Information Center provided the Institute of Social Studies and Analysis with the applicants' works. A total of 1706 papers of average and high scores were analyzed. This research does not include low grade papers. Out of these:

- ✓ 857 papers are from the 1st test version, 849 from the second;
- ✓ 863 authors are female (50.6%), and 843 are males (49.4%);
- ✓ 866 papers received an average score (50.8%) and 840 – high score (49.2%);

Margin of error for 1706 works is 2.3%, which means that the data is representative of the applicants and its generalization is possible. Margin of error for each region is 7.5% on average, with 95% confidence interval, which means that the data regarding attitudes towards gender equality issues in the youth can also be generalized to the applicants from each specific region. About 160 papers were analyzed for each region, the least of these came from Mtskheta-Mtianeti (140 works) and Racha-Lechkhumi – Kvemo Svaneti (129 works) (see Table 1).

Table 1

Region	Number of essays in the research	Total number of essays	Margin of error (95% confidence interval)
Tbilisi	160	14492	7.7%
Adjara	159	4342	7.6%
Imereti	160	6109	7.6%
Samegrelo-Zemo Svaneti	160	3063	7.6%
Mtskheta-Mtianeti	140	822	7.7%
Samtskhe-Javakheti	160	1041	7.2%
Shida Kartli	159	2427	7.5%
Kakheti	159	2456	7.5%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	129	315	7.3%
Guria	160	867	7.1%
Kvemo Kartli	160	2619	7.5%
Total	1706	38553	2.3%

The data is also representative for East and West Georgia (margin of error for East Georgia excluding Tbilisi is 3.4%, and 3.1% including the capital). The data is representative according to sex and earned score (see Tables 1.2, 1.3 and 1.4).

Table 1.2

Geographic Location	Number of Essays in the Research	Total Number of Essays	Margin of Error (95% Confidence Interval)
East Georgia (excluding Tbilisi)	778	9365	3.4%
West Georgia	768	14696	3.4%
Tbilisi	160	14492	7.7%
Total	1706	38553	2.3%

Table 1.3

Sex	Number of Essays in the Research	Total Number of Essays	Margin of Error (95% Confidence Interval)
Female	863	19911	3.3%
Male	843	18642	3.3%
Total	1706	38553	2.3%

Score	Number of Essays in the Research	Total Number of Essays	Margin of Error (95% Confidence Interval)
Medium/Average Score	866	13018	3.2%
High Score	840	5173	3.1%
Total	1706	38553	2.3%

1.4. Field Work

Field work included reading the papers and filling out the coding sheets respectively. The work was conducted by the Institute of Social Studies and Analysis. A pilot was conducted before the field works.

1.5. Control

After the field works, field control was conducted. 10% of the coding sheets completed by each employee were examined. An analyst at the Institute of Social Studies and Analysis processed the randomly selected essays and compared them to the database.

1.6. Analytic Work

Quantitative as well as qualitative data was processed during the analytic phase of the work.

II. Demographic Data

In 2013, in the course of the Unified National Exams, applicants took the Georgian language and literature exam along with others. 38,553 applicants participated nationwide, however only those who got the first and second versions of the test wrote about the gender issues – a total of 19,400 applicants. A total of 1706 argumentative essays were analyzed.

Only four demographic criteria regarding the authors of the essays were known to the Institute of Social Studies and Analysis – region, gender, score and the test version. The number of papers used in the research is more or less equal by the four demographic characteristics.

As previously mentioned, the research analyzed works from 10 regions and the capital - Tbilisi. As for the test options, applicants wrote 4 versions of the test, but only 2 of them were related to gender issues – one about the politics of inclusion and the second about career choices. Therefore these two options were used for the research. Papers were divided into three categories according to the scores – low (0-12 points), average (13-16 points) and high (17-20 points). However, because of the little information contained in the papers with low scores, the survey only covers medium and high-grade papers.

2.1. Distribution of applicants by the region

A total of 1706 argumentative essays were analyzed from 10 regions of Georgia and the capital: 778 papers from East Georgia, 768 from West Georgia and 160 from Tbilisi. Approximately 160 essays were used from each region. The least number of papers came from Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (129 essays) and Mtskheta-Mtianeti (140 papers). Exactly 160 papers were analyzed from Tbilisi, Imereti, Samegrelo-Zemo Svaneti, Samtskhe-Javakheti, Guria and Kvemo Kartli, and 159 papers from Adjara, Shida Kartli and Kakheti (see Table 2.1).

Table 2.1

Region	Number of essays in the research	%
Tbilisi	160	9.4%
Adjara	159	9.3%
Imereti	160	9.4%
Samegrelo-Zemo Svaneti	160	9.4%
Mtskheta-Mtianeti	140	8.2%
Samtskhe-Javakheti	160	9.4%
Shida Kartli	159	9.3%
Kakheti	159	9.3%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	129	7.6%
Guria	160	9.4%
Kvemo Kartli	160	9.4%
Total	1,706	100%

It should be noted that the number of applicants by gender is almost equal in each region (see Table 2.2). There is a significant difference in Mtskheta-Mtianeti, where the number of females (N=79) is greater than males (N=61).

The distribution is equal in each region according to the scores as well (see Table 2.2). Exceptions are: Kakheti, where the number of average scores (97 applicants) is considerably bigger than high scores (62 applicants); Adjara, where the volume of average scores (83 applicants) is greater than high scores (76 applicants); Mtskheta-Mtianeti, where the amount of high scores (80 applicants) is larger than average scores (60 applicants). Distribution by grades is even in the rest of the regions or varies slightly from one another by 1-3 works.

As for the distribution of test options within each region (see Table 2.2), here the number is nearly equal in only a few of the regions (i.e. the difference is only 1-3 works) – Adjara, Shida Kartli and Racha-Lechkhumi and Zemo Svaneti. Number of the second versions of the test is higher (i.e. is greater than the number of the first test versions) in Tbilisi (version 2 – 91, 1 – 69), Kakheti (version 2 – 86, 1 – 73), Samegrelo Zemo-Svaneti (version 2 - 85, 1 – 75), and Samtskhe-Javakheti (version 2 – 83, 1 – 77). And the number of the first test versions is greater than the number of the second test versions in Mtskheta-Mtianeti (version 1 – 81, 2 – 59), Guria (version 1 – 90, 2 – 70), Imereti (version 1 – 85, 2 – 75) and Kvemo Kartli (version 1 – 83, 2 – 77).

Table N2.2*

Region	Total	Version		Score		Sex	
		I version	II version	Medium Score	High Score	Female	Male
Tbilisi	160	69	91	80	80	80	80
Adjara	159	80	79	83	76	79	80
Imereti	160	85	75	80	80	80	80
Samegrelo-Zemo Svaneti	160	75	85	80	80	80	80
Mtskheta-Mtianeti	140	81	59	60	80	79	61
Samtskhe-Javakheti	160	77	83	80	80	80	80
Shida Kartli	159	78	81	80	79	80	79
Kakheti	159	73	86	97	62	79	80
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	129	66	63	66	63	66	63
Guria	160	90	70	80	80	80	80
Kvemo Kartli	160	83	77	80	80	80	80
Total	1 706	857	849	866	840	863	843

* Only those differences that are discussed in the text are highlighted

The study found that balance between the sexes and the scores was maintained in each region, while less so between the test options.

2.2. Distribution of Applicants by the Test Version

As already mentioned, a total of 19,400 applicants wrote the first and second essay versions. Out of which 9,689 applicants wrote the first version and 9,711 wrote the second. In the course of research a total of 1,706 papers were analyzed, 857 of which were essays from the first version, and 849 of which were from the second (see Diagram 2.1).

Consequently, the number of the first version argumentative essays slightly exceeds the number of the second version essays. However, in each case balance between the sexes and the high and low scores was sustained (see Table 2.3).

The number of papers with an average score was higher in the first version of the test. In the second version of the test, the number of female applicants was larger than that of the males.

2013 Georgian Language and Literature Test Versions

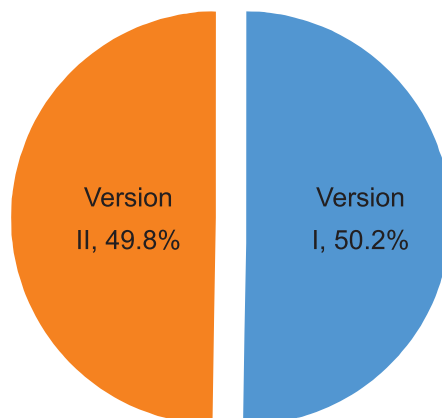

Diagram 2.1

Table N2.3

Test Version	Total	Score		Sex	
		Medium	High	Female	Male
Version I	857	439	418	430	427
Version II	849	427	422	433	416
Total	1 706	866	840	863	843

Overall, it can be said that balance between the sexes as well as scores was more or less maintained.

2.3. Distribution of Applicants by Gender

As previously mentioned, while discussing the research methodology, survey is representative according to gender as well. A total of 863 female (50.6%) and 843 male (49.4%) applicants' works were analyzed (see Diagram 2.2).

Balance between the applicants of each sex was maintained by the test version as well as by the score (see Table 2.4).

It is worth noting that the number of average and high scores is equal among the male applicants, while in case of the female applicants the number of average scores (445 applicants) exceeds the number of high scores (418 applicants).

Test versions are nearly equally distributed among the female applicants, while the number of male applicants that took the first version (427 applicants) slightly exceeds the number of male applicants that wrote the second version essay (416 applicants).

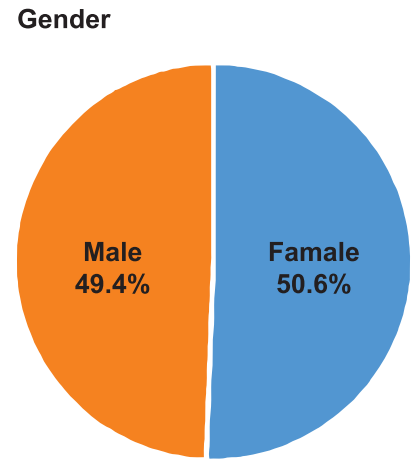

Diagram 2.2

Table N2.4

Sex	Total	Version		Score	
		I Version	II Version	Medium	High
Female	863	430	433	445	418
Male	843	427	416	421	422
Total	1,706	857	849	866	840

2.4. Applicant Distribution by Score

As for the distribution by scores, a total of 866 (50.8%) average-score and 840 high-score papers (49.2%) were analyzed (see Diagram 2.3).

As previously mentioned, the research distinguished the works by the scores earned in the argumentative essays. The number of essays with an average score (13-16 points) is slightly higher than the number of high-score papers (17-20 points). Balance was maintained in these two categories of works between the genders as well as between the test versions (see Table 2.5).

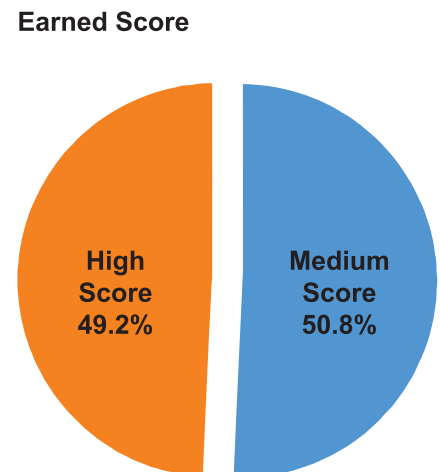

Diagram 2.3

The number of female applicants that received an average score was higher, than the number of males. As for the test versions, the number of average-score papers was higher in the first version of the test.

Table N2.5

Earned Score	Total	Version		Gender	
		I Version	II Version	Female	Male
Medium	866	439	427	445	421
High	840	418	422	418	422
Total	1,706	857	849	863	843

Summary

In 2013, in the course of the Unified National Exams, applicants took the Georgian language and literature exam along with others. 38,553 applicants participated nationwide, however only those who got the first and second versions of the test wrote about gender issues – a total of 19,400 applicants. A total of 9,689 applicants responded to the first version of the essay and 9,711 wrote the second version. In the course of the research 1,706 works were analyzed, 857 of which were the essays from the first version and 849 from the second. Balance between the gender groups as well as different scores was more or less maintained in the course of data analysis.

Only four demographic criteria regarding the authors of the essays were known to the Institute of Social Studies and Analysis – region, gender, score and the test version. The number of papers used in the research are more, or less, equal by the four demographic characteristics.

The papers were selected from 10 regions of Georgia and Tbilisi. Approximately 160 works were analyzed from each region. In the working process the least submissions were used from the Racha-Lechkhumi –Kvemo Svaneti (129 papers) and Mtskheta-mtianeti regions (140 essays). In each region balance across gender groups and different scores was maintained, whereas less so by the test version.

Out of the 1,706 works, 863 belonged to female applicants (50.6%) and 843 to males (49.4%). Balance among each gender group is secured by the score as well as the test version. As for the score, 866 average-score (50.8%) and 840 high-score (49.2%) essays were analyzed. In average, as well as high-score essays, balance between the test versions and gender groups was maintained.

III. Applicants' General Position

The research was aimed at finding out the views regarding gender equality issues within the youth according to the answers to the Georgian language and literature test versions I and II from 2013 national exams. As it was previously mentioned, 9,689 applicants wrote the first version, 857 of which were included in the research.

Version I essay statement was the following:

The applicant had the option to agree, or disagree, with the statement. Therefore, two criteria for judging the works appeared “positive attitude towards gender equality” (authors of which agreed with the statement) and “negative attitude towards gender equality” (authors who disagreed with the statement). However, because it was rather difficult to make out the applicant’s position in some works, the option “position not clear” was added.

Negative attitude, as such, can be explained by one of the two possible causes: supposition that the sphere is not suitable for women on one hand, and that gender does not, and should not, play a role when talking about politics, on the other. This latter, by its substance, does not belong to either the positive or the negative categories. Therefore, when discussing some of the variables, the above-mentioned position is counted as a separate answer. In some cases (in relation to certain variables) however it was considered in the same light with “negative attitude”. The reason for this is that both of the responses imply negation of the statement.

Opinions regarding the first version statement were divided into four major positions: “positive attitude”, “negative attitude”, “gender does not matter” and “position not clear”, and in certain cases into three categories: “positive attitude”, “negative attitude + gender does not matter” and “position not clear”.

Version II of the essay was the following:

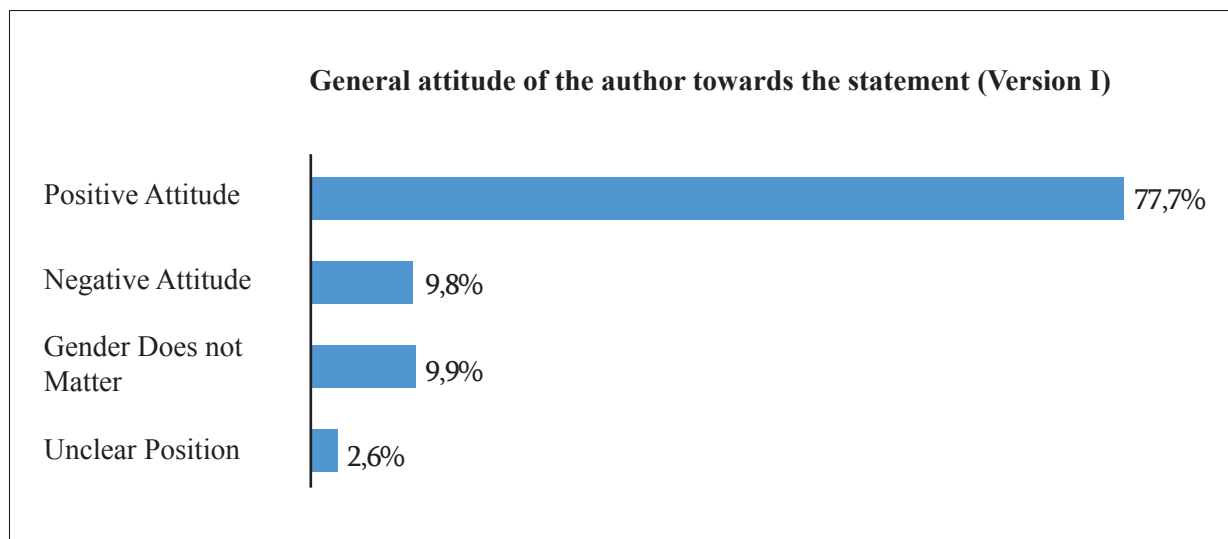
The applicants had the option to agree or disagree with the above-stated statement and strengthen their essays by the use of arguments. Consequently, the applicants’ works were sorted by the following criteria: “opponent to gender differentiation by profession” (works authors of which disagree with the statement), “supporter of gender differentiation by profession” (authors that agree with the statement). However, it was difficult in certain instances to make out the position of the author and, thus, the option “position not clear” was added.

According to the data, the applicants’ general attitude is mostly positive towards gender equality.

3.1. Version I Argumentative Paper

Majority of the applicants (77%) agree with the statement from the first version of the test (“Significant increase in the number of women in state government organs is necessary for better administration of political processes in the country.”) and nearly one tenth of the applicants disagree

with the statement (9.8%, 84 applicants) (does not agree, meaning that men can do the job better). Approximately the same number of applicants think that gender does not matter (9.9%, 85 applicants), thus it follows that increase in the number of women is not an important issue for them. In 2.6% of the version I papers, the author’s position is vague or unclear (see Diagram 3.1).
Diagram 3.1

If, during the analytic grouping, we combine the position “gender does not matter” with the negative attitude, we get the picture that 19.8% of the applicants do not support the growth in the number of women in politics.

Such a high percentage may be caused by several possible reasons or their combination:
Sincere position of the applicants regarding inclusion of women in politics;

Assumption of the applicants that this position is easier to prove with the use of arguments and examples, than the opposing position;

Social desirability bias.

In any case, 77.7% advantage is an important breakthrough that shows that the applicants (who are now two-three years into their academic careers) are ready to discuss problems related to gender, to be informed and hold the right position.

This type of readiness (a kind of “request”) requires a relevant degree of awareness. According to the survey, problems were identified precisely in this latter respect, but we will come back to it later.

3.1.1. Approach toward the statement from the first version of the test by Region

Major trends do not differ from each other by region (see Table 3.1). It should be noted that the positive approach towards the statement is more common in Kvemo Kartli (88.0%), Samtskhe-Javakheti (83.1%), Adjara (81.3%), Shida Kartli (80.8%) and Samegrelo-Zemo Svaneti (80.0%).

Positive attitudes are the rarest in Mtskheta-Mtianeti (66.7%) and Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (69.7%).

Consequently, negative attitudes are the most common in Mtskheta-Mtianeti (21%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (15.2%), Kakheti (11%) and Tbilisi (10.1%). Samtskhe-Javakheti, where the share of negative attitudes composes 13%, positive attitudes have a fairly high rate (the highest after Kvemo Kartli). This means that unclear positions, or the position “gender does not matter,” are relatively rare and the share of negative attitudes increased at their expense.

The position “gender does not matter” was most common in Kakheti (15.1%), Imereti (14.1%), Shida Kartli (12.8%) Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (12.1%), Tbilisi (11.6%) and Guria (10%).

Table N3.1*

General attitude of the author towards the statement (Version I)	Positive Attitude	Negative Attitude	Gender Does Not Matter	Position Isn't Clear
Tbilisi	72.5%	10.1%	11.6%	5.8%
Adjara	81.3%	6.3%	8.8%	3.8%
Imereti	78.8%	4.7%	14.1%	2.4%
Samegrelo-Zemo Svaneti	80.0%	8.0%	9.3%	2.7%
Mtskheta-Mtianeti	66.7%	21.0%	7.4%	4.9%
Samtskhe-Javakheti	83.1%	13.0%	3.9%	-
Shida Kartli	80.8%	6.4%	12.8%	-
Kakheti	72.6%	11.0%	15.1%	1.4%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	69.7%	15.2%	12.1%	3.0%
Guria	78.9%	7.8%	10.0%	3.3%
Kvemo Kartli	88.0%	6.0%	4.8%	1.2%
Total	666 (77.7%)	84 (9.8%)	85 (9.9%)	22 (2.6%)

* Only those coefficients that are discussed in the text are highlighted

If we analytically combine positions “negative attitude” and “gender does not matter,” we will get the following picture: negative attitude is the most common in Mtskheta-Mtianeti (28.4%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (27.3%) and Kakheti (26%). More than a quarter of applicants from these three regions disagree with the statement. More than a fifth of applicants from Tbilisi (21.7%) are of the same opinion (see Table 3.2). It should be noted that the negative attitude trends, found before the combination of the two variables, stay exactly the same as a result of the combination of the two variables (the only exception being Samtskhe-Javakheti), meaning the same regions which we saw in the previous table display negative attitudes the most.

Table N3.2*

General Position of the Author Regarding the statement (Version I)	Positive Attitude	Negative Attitude + Gender does not Matter	Position not clear
Tbilisi	72.5%	21.7%	5.8%
Adjara	81.3%	15.0%	3.8%
Imereti	78.8%	18.8%	2.4%
Samegrelo-Zemo Svaneti	80.0%	17.3%	2.7%
Mtskheta-Mtianeti	66.7%	28.4%	4.9%
Samtskhe-Javakheti	83.1%	16.9%	-
Shida Kartli	80.8%	19.2%	-
Kakheti	72.6%	26.0%	1.4%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	69.7%	27.3%	3.0%
Guria	78.9%	17.8%	3.3%
Kvemo Kartli	88.0%	10.8%	1.2%
Total	666 (77.7%)	169 (19.7%)	22 (2.6%)

*Only those sections which are mentioned in the text are highlighted

It should be noted that the negative attitude trends found before, and after, the combination of the two variables is exactly the same.

- Positive attitudes towards the statement from the first version of the test (that is, the increase in the number of women in politics is desirable) are the most common in Kvemo Kartli (88%), Adjara (81.3%), Samtskhe-Javakheti (83.1%), Shida Kartli (80.8%) and Samegrelo-Zemo Svaneti (80%);
- The highest percentage of positive attitudes was identified in Kvemo Kartli;
- Positive attitudes are the most seldom in 4 regions: Mtskheta-Mtianeti (28.4%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (27.3%), Kakheti (26%) and Tbilisi (21.7%);
- Percentages are almost equally distributed across Tbilisi and Kakheti; Adjara, Samegrelo and Shida Kartli; Imereti and Guria.

3.1.2. Distribution of Attitudes Towards the First version Statement by Gender and Score

Major trends differ, in cases of gender and score, only slightly.

Applicants with a high score agree with the statement relatively often, and those with the average score tend to disagree more. Difference is more significant in terms of gender, which shows that female applicants agree with the statement more often than males (10% difference). Also, applicants with high scores state that “gender does not matter” more, than those with average scores (see Table 3.3).

Table N3.3

Author’s position regarding the statement (Version I)	Total	Score		Gender	
		Average	High	Female	Male
Positive Attitude	666	75.9%	79.7%	82.6%	72.8%
Negative Attitude	84	11.8%	7.7%	7.7%	11.9%
Gender does not matter	85	8.4%	11.5%	6.7%	13.1%
Position is not clear	22	3.9%	1.2%	3.0%	2.1%

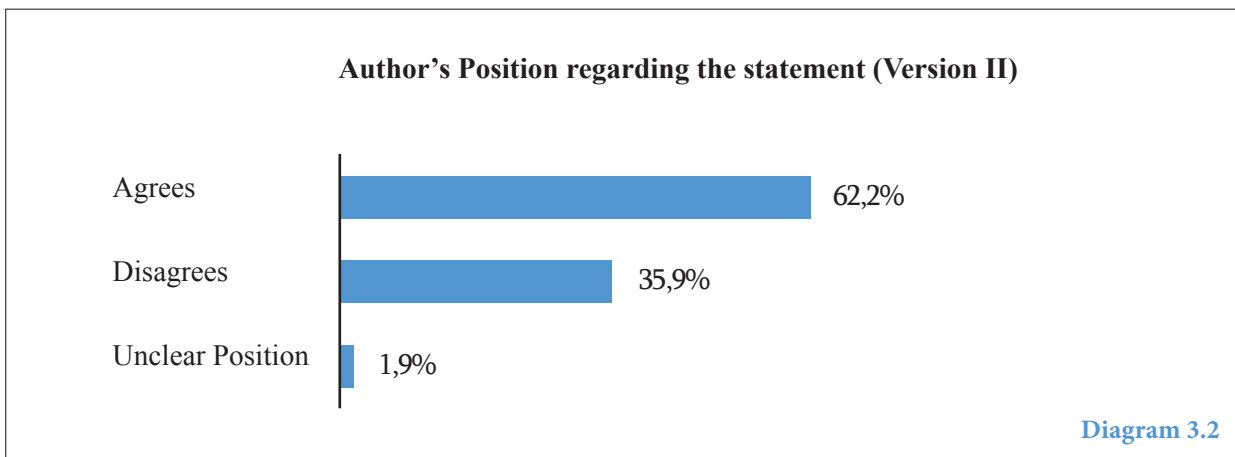
If we analytically combine “negative attitudes” and “gender does not matter”, the difference between responses becomes more evident: namely, the difference between the positions across average-score and high-score essays is not significant, whereas there is a significant difference between the positions of female and male applicants. It seems that the position largely depends on gender. A quarter of the male respondents do not agree with the provision from the first version, while only 14.4% of the girls disagree. Difference in the position by gender is 10% (see Table 3.4).

Table N3.4

Author’s Position Regarding the Statement (Version I)	Total	Score		Gender	
		Average	High	Female	Male
Agree with the statement	666	75.9%	79.7%	82.6%	72.8%
Disagree with the statement	169	20.3%	19.1%	14.4%	25.1%
Position not clear	22	3.9%	1.2%	3.0%	2.1%

3.2. Second Version Argument Essay

Majority of the applicants (62.2%, 528 applicants) do not side with the statement from the second version of the test (“there are professions which are appropriate only for men or women to undertake”), whereas more than a third of them agree (35.9%, 305 applicants). In 1.9% of the second version essays, the author’s position is ambiguous or unclear (see Diagram 3.2).

It is obvious that less applicants expressed positive attitudes towards gender equality in response to this statement than in response to the statement from the first version. It was much simpler to argue for the position regarding the statement from the second statement - first of all, social desirability was less of a factor, moreover, the chance of bringing a lot of arguments to support either of the positions was small.

3.2.1. Position regarding the statement from the second version of the test by region

Major tendencies do not differ according to the region (see Table 3.5). It is important to note, that 528 respondents do not agree with the statement (i.e. express a positive attitude towards gender equality). Percentage distribution is similar by the regions, however slight differences can still be observed. For instance, the most disagree with the statement in Kvemo Kartli (72.7%), Guria (68.6%) and Adjara (64.6%), and the most agree (i.e. hold a negative attitude towards gender equality) in Mtskheta-Mtianeti (44.1%), Samegrelo-Zemo Svaneti (43.5%), Shida Kartli (38.3%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (38.1%) and Tbilisi (37.4%).

Table N3.5*

Author's Position regarding the statement (Version II)	Positive Attitude	Negative Attitude	Position not clear
Tbilisi	62.6%	37.4%	-
Adjara	64.6%	35.4%	-
Imereti	62.7%	33.3%	4%
Samegrelo-Zemo Svaneti	56.5%	43.5%	-
Mtskheta-Mtianeti	55.9%	44.1%	-
Samtskhe-Javakheti	62.7%	36.1%	1.2%
Shida Kartli	58.0%	38.3%	3.7%
Kakheti	61.6%	34.9%	3.5%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	57.1%	38.1%	4.8%
Guria	68.6%	31.4%	-
Kvemo Kartli	72.7%	23.4%	3.9%
Total	528 (62.2%)	305 (35.9%)	16 (1.9%)

*Only those sections that are mentioned in the text are highlighted

Ultimately, it was revealed that:

- Applicants disagree with the statement most often in Kvemo Kartli (72.7%), Guria (68.6%) and Adjara (64.6%);

Applicants agree with the statement from the second version of the test in Mtskheta-Mtianeti, Samegrelo-Zemo Svaneti, Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti and Shida Kartli.

3.2.2. Position regarding the statement from the second version of the test by gender and grade

In comparison with the first version statement, score has a bigger impact on the position regarding the provision from the second version. Applicants with a high score express a feminist position far more often (69.7% disagree with the statement) than those with an average score. These latter mainly hold the contrary position (42.9% agree with the statement). The difference in the percentage distribution between the positions is approximately 15%.

Gender also influences the position. Table 3.6 shows that females express a positive attitude towards gender equality more often than males do. The difference in the percentage distribution is approximately 10%.

Table N3.6

Author's Position Regarding the statement (Version II)	Total	Score		Gender	
		Average	High	Female	Male
Positive Attitude	528	54.8%	69.7%	67.7%	56.5%
Negative Attitude	305	42.9%	28.9%	30.7%	41.3%
Position is not clear	16	2.3%	1.4%	1.6%	2.2%
Total	849	100%	100%	100%	100%

3.3. First and Second Argument Essay Comparison

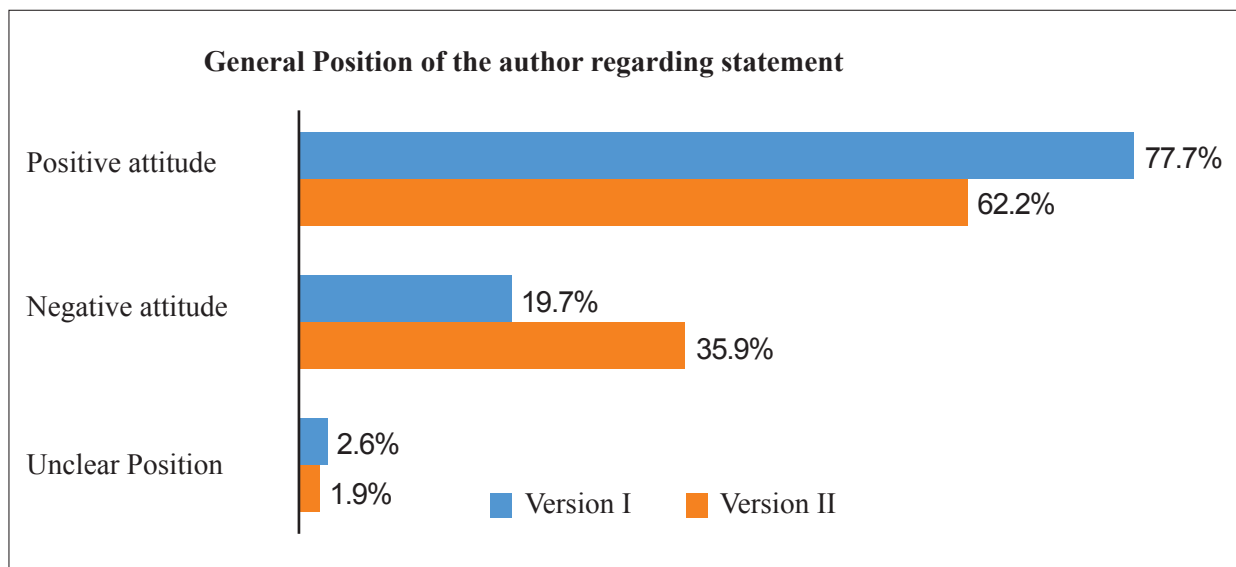
It is interesting to compare the positions in the first and second versions of the test.

For the works from the first version of the test, expressing a positive attitude towards gender equality meant agreeing with the statement that is to say that “it is necessary to increase the number of women in the state government organs for better administration of political processes in the country”. Disagreeing with the first essay prompt was regarded as expressing a negative attitude towards gender equality, that is to say the increase in the number of women in state government bodies is NOT necessary for better management of political processes in the country. Position “gender does not matter” was observed in essays, which stated that sex should not determine one’s desire to get involved in politics. However, the above-mentioned attitude still paraphrases into the contradiction of the statement: meaning, that engagement of women is not necessary for better administration of political processes, therefore these two positions (negative attitude and gender does not matter) were combined during the comparison.

In case of the second statement positive attitude implies the position there are no professions suitable only for men or women to perform, and the negative attitude means the position “there are professions which are appropriate only for men or women to undertake”.

Like the Diagram 3.3 shows applicants demonstrate a positive attitude towards the statement from the first test version far more (often) than towards the statement from the second test. This may be due to the fact that engagement of women in politics has become more or less acceptable as opposed to such professions as driver, weightlifter, etc. consequently it is possible for a person to wish to see more women in politics and yet not express a positive attitude towards gender equality or remain insensitive towards gender issues.

Diagram 3.3

It is interesting to compare the data according to the region as well (see Table 3.7). The most positive attitude towards the first test statement is seen/was recorded in Kvemo Kartli, Samtskhe-Javakheti, Adjara and Samegrelo-Zemo Svaneti, while towards the second version statement in -Kvemo Kartli, Guria and Adjara. Therefore the high rate of positive attitudes towards both of the statements is repeated only in Kvemo Kartli and Adjara. A part of the regions that displayed positive attitudes towards the statement from the first test version, performed differently/negatively in regard to the second statement, these being – Mtskheta-Mtianeti, Samegrelo-Zemo Svaneti, Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti, Tbilisi and Shida Kartli. The study found that the applicants from Mtskheta-Mtianeti, Tbilisi and Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti demonstrate relatively low gender sensitivity regarding both of the versions. Big picture is revealed only when the two versions are unified.

Position isn't clear regarding the first version statement most often in works from Tbilisi and Mtskheta Mtianeti; and in works from Racha-Lechkhumi and Kvermo Svaneti regarding the second version.

Table N3.7

General Position of the author regarding statement	Version I			Version II		
	Positive	Negative	Unclear	Positive	Negative	Unclear
Tbilisi	72.5%	21.7%	5.8%	62.6%	37.4%	-
Adjara	81.3%	15.0%	3.8%	64.6%	35.4%	-
Imereti	78.8%	18.8%	2.4%	62.7%	33.3%	4%
Samegerelo-Zemo Svaneti	80.0%	17.3%	2.7%	56.5%	43.5%	-
Mtskheta-Mtianeti	66.7%	28.4%	4.9%	55.9%	44.1%	-
Samtskhe-Javakheti	83.1%	16.9%	-	62.7%	36.1%	1.2%
Shida Kartli	80.8%	19.2%	-	58.0%	38.3%	3.7%
Kakheti	72.6%	26.0%	1.4%	61.6%	34.9%	3.5%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	69.7%	27.3%	3.0%	57.1%	38.1%	4.8%
Guria	78.9%	17.8%	3.3%	68.6%	31.4%	-
Kvemo Kartli	88.0%	10.8%	1.2%	72.7%	23.4%	3.9%
Total	666 (77.7%)	169 (19.7%)	22 (2.6%)	528 (62.2%)	305 (35.9%)	16 (1.9%)

*Only the sections that are discussed in the text are highlighted

As for the relationship between the position and the score, scores have a bigger impact on the position regarding the second version statement, than they do on the first version statement. High grade works respond to the statement from the second test more positively than works that received an average score (see Table 3.8).

Table N3.8

General Position of the Author (regarding the propos.)	Version I		Version II	
	Average Score	High Score	Average Score	High Score
Agree	75.9%	79.7%	54.8%	69.7%
Disagree	20.3%	19.1%	42.9%	28.9%
Unclear	3.9%	1.2%	2.3%	1.4%

Table N3.9

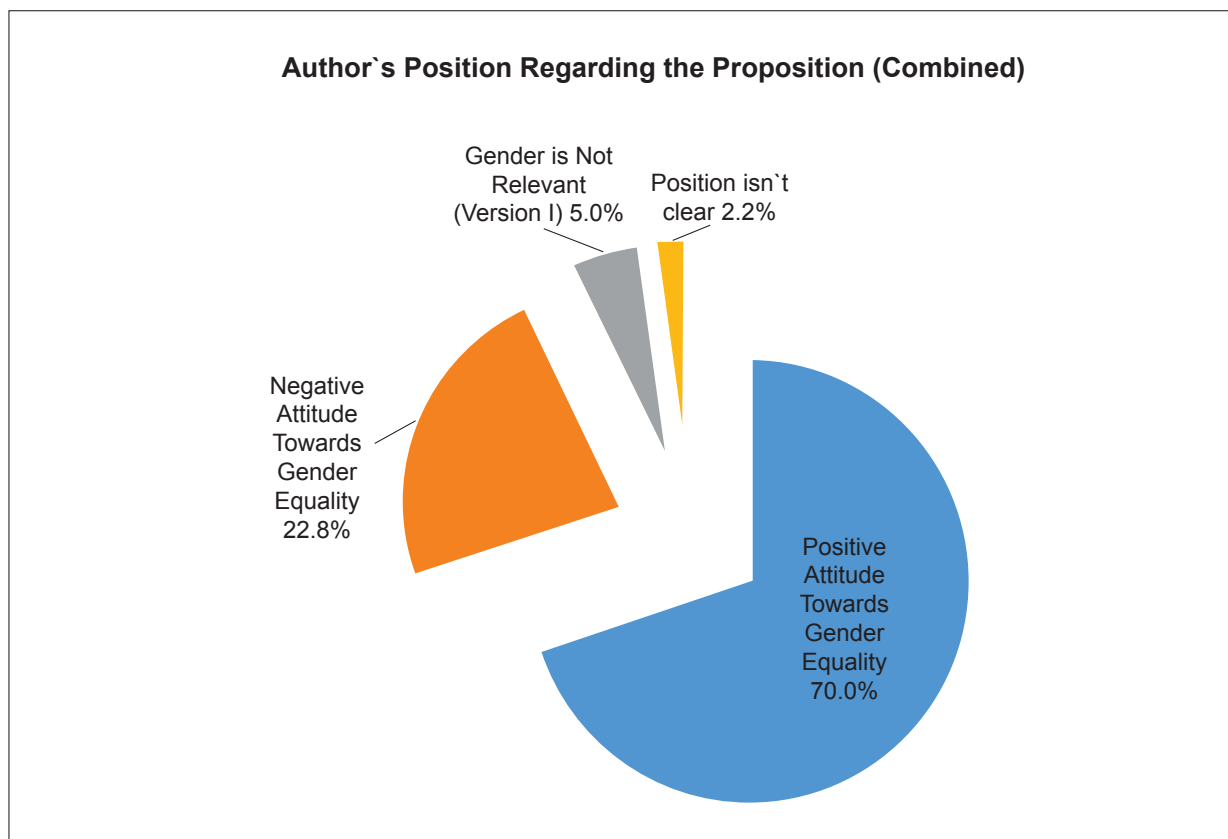
General Position regarding the statement	Version I		Version II	
	Female	Male	Female	Male
Agree	82.6%	72.8%	67.7%	56.5%
Disagree	14.4%	25.1%	30.7%	41.3%
Unclear	3.0%	2.1%	1.6%	2.2%

3.4 Combination of the First and Second Argument Essay Versions

To determine the total percent of the applicants with a positive attitude, the first and second versions were combined. The study found that in 70% of the total 1706 works positive attitude was

expressed, 22.8% negative, 5% declared that gender did not matter (only relevant to the works from the first version), and position was not clearly stated in 2.2% of the works. If we analytically combine the two positions – negative attitude and gender is not relevant – and put them in the same group, we will get that more than a quarter of applicants (27.8%) do not hold a positive attitude towards gender equality (see Diagram 3.4).

Diagram N3.4

Overall 70% of the applicants more or less share the basic principles of gender equality. 70% advantage of the positive attitudes is a sort of political statement as well and means that full/entire majority of youth would like to see more women in politics, and in other spheres of public life and professions.

As a result of the data combination the trends are better visible by the region (see Table 3.10). Positive attitudes are the most frequent in Kvemo Kartli (80.6%). Such views are common in Guria (74.4%), Adjara (73.0%), Samtskhe-Javakheti (72.5%) and Imereti (71.3%). Negative attitudes are rather frequent in Mtskheta-Mtianeti (30.7%), Samegrelo-Zemo Svaneti (26.9%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (26.4%) and Tbilisi (25.6%).

Table N3.10

Author's Position regarding provisions (combined)	Positive	Negative	Sex irrelevant	Position Unclear
Tbilisi	66.9%	25.6%	5.0%	2.5%
Adjara	73.0%	20.8%	4.4%	1.9%
Imereti	71.3%	18.1%	7.5%	3.1%
Samegrelo-Zemo Svaneti	67.5%	26.9%	4.4%	1.3%
Mtskheta-Mtianeti	62.1%	30.7%	4.3%	2.9%
Samtskhe-Javakheti	72.5%	25.0%	1.9%	0.6%
Shida Kartli	69.2%	22.6%	6.3%	1.9%
Kakheti	66.7%	23.9%	6.9%	2.5%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	63.6%	26.4%	6.2%	3.9%
Guria	74.4%	18.1%	5.6%	1.9%
Kvemo Kartli	80.6%	14.4%	2.5%	2.5%
Total	1 194 (70%)	389 (22.8%)	85 (5%)	38 (2.2%)

*Only those sections that are discussed in the text are highlighted

If we combine the positions “negative attitude” and “gender is irrelevant” the differences between the regions will become even clearer (see Table 3.11):

- ✓ The most positive attitude was observed in Kvemo Kartli (80.6%);
- ✓ Relatively high levels of positive attitude were also observed in Guria (74.4%), Adjara (73%), Samtskhe-Javakheti (72.5%) and Imereti (71.3%);
- ✓ Negative attitudes were the most frequent in Mtskheta-Mtianeti, where more than a third of the applicants (35%) do not consider it is necessary to increase the number of women in politics, or think that men's professions should be different from women's.
- ✓ Negative attitudes are relatively common in Racha-Lechkhumi band Kvemo Svaneti (32.6%), Samegrelo-Zemo Svaneti (31.3%), Kakheti (30.8%) and Tbilisi (30.6%).

Table N3.11

Author's Position Regarding statement (Combined)	Positive	Negative + Gender is irrelevant	Unclear
Tbilisi	66.9%	30.6%	2.5%
Adjara	73.0%	25.2%	1.9%
Imereti	71.3%	25.6%	3.1%
Samegrelo-Zemo Svaneti	67.5%	31.3%	1.3%
Mtskheta-Mtianeti	62.1%	35.0%	2.9%
Samtskhe-Javakheti	72.5%	26.9%	0.6%
Shida Kartli	69.2%	28.9%	1.9%
Kakheti	66.7%	30.8%	2.5%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	63.6%	32.6%	3.9%
Guria	74.4%	23.8%	1.9%
Kvemo Kartli	80.6%	16.9%	2.5%
Total	1 194 (70%)	474 (27.8%)	38 (2.2%)

*Only those sections that are discussed in the text are highlighted

It turned out that the position depends on score and sex (see Table 3.12). As was expected, positive attitudes were more frequent in case of applicants with high scores. Negative attitude is observed in almost a third of the papers with an average score, and almost a quarter of the high score papers.

One of the important findings of the research is the fact that female applicants declare a positive attitude more often than males. 22.6% of females display a negative attitude towards gender equality, while we come across the above-mentioned position in more than a third of the works by male applicants.

Table N3.11

Author's Position Regarding the statement (Combined)	Total	Grade/Score		Sex/Gender	
		Average	High	Female	Male
Positive	1 194	65.5%	74.6%	75.1%	64.8%
Negative	474	31.4%	24.0%	22.6%	33.1%
Unclear	38	3.1%	1.3%	2.3%	2.1%

Summary

The research was aimed at finding out young people's attitudes towards gender equality, by analyzing argument essays written in the course of 2013 Georgian language and literature tests 1

and 2. As previously stated, 9,689 applicants wrote the first version of the test, 857 of which were included in the research.

The statement from the first test sounded like this: “Significant increase in the number of women in state government bodies is necessary for better administration of political processes in the country”, and the statement from the second test ran as following: “there are professions, undertaking of which is only appropriate for men or women”.

Applicants could agree or disagree with the statements. Therefore, applicants’ papers were sorted into the following categories: “positive attitude towards gender equality” (works, authors of which agreed with the statement) and “negative attitude towards gender equality” (works, whose authors disagreed with the statement). However, since it was rather difficult to make out the author’s position in certain cases, category “position not clear” was added. Position “gender is irrelevant” was also observed in response to the first statement.

The majority of applicants agree with the statement from the first test version (77%), whereas only a tenth of them disagree (9.8%, 86 applicants). Approximately the same number of applicants deem that “gender is irrelevant” (9.9%, 85 applicants). Position is unclear in 2.6% of the works. If we combine the position “gender does not matter” with the negative attitudes, we will get the picture where a fifth of the applicants (19.7%) do not support the rise in the number of women in politics.

The majority of applicants disagree with the statement from the second test version (62.2%, 528 applicants), and more than a third of them agree (35.9%, 305 applicants). Less applicants display a positive attitude towards the statement from the second version, than those who wrote the first version.

To determine the total percentage of positive attitudes towards gender equality, the data from the two tests was combined. Overall, in 70% of the works positive attitude was observed, in 27.8% the position was negative, and position was not clear in 2.2% of the works.

According to the combined data the trends by region are easier to observe. Positive attitudes are the most often expressed in Kvemo Kartli (80.6%). Such views/responses are common in Guria (74.4%), Adjara (73.0%), Samtskhe-Javakheti (72.5%) and Imereti (71.3%). Negative attitudes/responses are rather frequent in Mtskheta-Mtianeti (30.7%), Samegrelo-Zemo Svaneti (26.9%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (26.4%) and Tbilisi (25.6%). Position depends on gender and score.

Positive attitudes were more frequent in case of applicants with high scores. Negative attitude is observed in almost a third of the papers with an average score, and almost a quarter of the high score papers.

Female applicants declare a positive attitude more often than males. 22.6% of females display a negative attitude towards gender equality, while we come across the above-mentioned position in more than a third of the works by male applicants. The 70% majority of the positive attitudes

is a kind of political statement which implies that the majority of the youth would like to see more women in the sphere of politics and other fields. As it seems, the applicants (who are now probably two-three years into their academic careers) are ready to discuss gender issues, receive adequate information and have the right position. This type of readiness (a kind of “requirement”) requires an adequate level of awareness. According to the survey, problems were identified precisely in this latter respect.

IV. Arguments

The students were solidifying their position with arguments. The arguments represent types of frames for essays with arguments. The argument divides into positive and negative arguments.

4.1. Positive Arguments

Positive arguments are called arguments that express positive attitude towards gender equality. If, for instance, students were stating that increasing the number of women in parliament is necessary for restoring gender equality, this would mean that they were using the Gender Equality concept. While, if the students were stating that professions do not divide according to gender because choosing any profession is a human right, this would mean that the students were using Human Rights concept.

It is also important that there can be, both, positive and negative arguments in a paper expressing a positive viewpoint. For example, it is possible for a student to have used Gender Equality concept and, at the same time, think that the main responsibility of a woman is still family.

It was possible for a paper to have more than one argument. No arguments were used in almost one fourth of papers (24.4%, 417 papers), one argument was used in 25.3% of papers (431 papers), two arguments were used in 24.4% (417 papers), three arguments were used in 25.8% (441 papers). In total, there are 417 papers without arguments, while positive arguments were used in 1289 papers. An average of 1.67 arguments were used in each paper (see Table N4.1).

Table N4.1

Number of Arguments	N	%
0	417	24.4%
1	431	25.3%
2	417	24.4%
3 and more	441	25.8%
Average Rate	1.67	

Frequency of argument usage differs according to regions as well (see Table N4.2).

- ✓ The most arguments (in terms of average rate) are encountered in papers from Lower Kartli (average rate – 2.11), while the least arguments are encountered in papers from Samtskhe-Javakheti (average rate – 1.38);
- ✓ We encounter no arguments in 31.8% of papers from Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti, 27.9% from Mtskheta-Mtianeti, 27.7% from Adjara, and 27.5% from Samtskhe-Javakheti;
- ✓ 0 arguments are relatively rarely encountered in the papers from Lower Kartli (15%), Tbilisi (29.6%), and Guria (21.3%);
- ✓ One argument is relatively common in Samtskhe-Javakheti (30.6%), Guria (30%), Mtskheta-Mtianeti (29.3%), and Samegrelo-Zemo Svaneti (28.1%);
- ✓ Two arguments in a paper is relatively common in Tbilisi (28.8%), Samtskhe-Javakheti (27.5%), and Adjara (27.0%);
- ✓ We encounter 3 and more arguments in Lower Kartli (35.6%), Imereti (30%), Shida Kartli (29.6%), and Tbilisi (28.8%);

Table N4.2

Region	Number of Arguments				Average Rate
	0	1	2	3 and More	
Tbilisi	20.6 %	21.9 %	28.8 %	28.8 %	1.80
Adjara	27.7 %	18.9 %	27.0 %	26.4 %	1.70
Imereti	22.5 %	24.4 %	23.1 %	30.0 %	1.73
Samegrelo-Zemo Svaneti	25.6 %	28.1 %	22.5 %	23.8 %	1.53
Mtskheta-Mtianeti	27.9 %	29.3 %	21.4 %	21.4 %	1.48
Samtskhe-Javakheti	27.5 %	30.6 %	27.5 %	14.4 %	1.38
Shida Kartli	25.8 %	26.4 %	18.2 %	29.6 %	1.74
Kakheti	25.2 %	22.6 %	25.2 %	27.0 %	1.74
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	31.8 %	22.5 %	24.8 %	20.9 %	1.47
Guria	21.3 %	30.0 %	23.8 %	25.0 %	1.63
Lower Kartli	15.0 %	23.1 %	26.3 %	35.6 %	2.11
Total	24.4 %	25.3 %	24.4 %	25.8 %	1.67

*Highlighted are only the data that are discussed in the text

Number of arguments differ according to score, gender, and version (see Table N4.3). It was expected that no arguments are used in average score papers more frequently (27.5%), than in high score papers (21.3%) where one, or three and more, arguments are used more frequently, compared to the average score papers.

It is also important to note that the arguments are used less frequently in the works by male applicants than in those by females.

The essay statements from the first and second versions of the test were different. In the first version essay (about women politicians) applicants had more of a chance to use arguments and examples to support their positions, than they had in case of the second version of the test. This is also clearly visible in the table of the number of arguments by the test version: from those that wrote the first version of the test, only 17.9% was unable to support their claims with an argument, whereas in case of the second test, almost third of the applicants could not manage to bring any – 31.1%.

A quarter of the applicants managed to bring one argument (in case of the first version – 23.3%, and 27.7% in case of the second), another quarter of the applicants managed to bring two (25.8 in case of the first version and 23.1% in case of the second test version). Only 18.6% of the applicants managed to use three or more arguments, whereas, in case of the first test alone, more than a third of the authors (33%) did so.

Table N4.3

Number of arguments	Total	Score		Gender		Version	
		Average	High	Female	Male	I	II
0	24.4%	27.5%	21.3%	21.3%	27.6%	17.9%	31.1%
1	25.3%	22.9%	27.7%	25.6%	24.9%	23.3%	27.2%
2	24.4%	26.4%	22.4%	26.3%	22.5%	25.8%	23.1%
3 or more	25.8%	23.2%	28.6%	26.8%	24.9%	33.0%	18.6%

As for the relationship between the attitude and the number of arguments, only 7% of those who declared a positive attitude did not bring a positive argument, whereas 70% of those with the negative attitude did not bring any.

More applicants with the positive attitude refer to the use of one or two arguments, than those with negative attitude. More than the third of the applicants with the positive attitude use three or more arguments in their essays, whereas this number is 2.1% among those with the negative attitude (see Table 4.4).

Table N4.4

Number of Arguments by the Author	Total	Position			
		Positive	Negative	Gender is Not Important	Unclear Position
0	24.4%	7.0%	70.7%	55.3%	28.9%
1	25.3%	26.8%	18.5%	28.2%	39.5%
2	24.4%	30.4%	8.7%	11.8%	26.3%
3 and more	25.8%	35.8%	2.1%	4.7%	5.3%

It turns out that the use and frequency of the use of arguments depends on the region, position and test version.

Positive arguments appear in 1,289 papers. On average, each paper had more than one argument. The most often the applicants use the concept of gender equality (559 works, 17.1% of the essays). The Human Rights concept is also frequently used (211 papers, 12.6% of the papers). 386 papers use women's qualities and characteristics as an argument (e.g. women are strong and that is why they should be better represented in politics) (11.8% of the papers). 279 applicants think that active involvement of women will be important for democratization, development, and progress in the country (8.5%). Precisely the above-mentioned arguments are the most frequently used by the applicants.

126 applicants say, that women will bring new and alternative ideas to politics. 114 applicants think that Georgian mentality and traditions come in conflict with women's participation. Only 68 works mention participation of women in decision-making processes. Applicants discuss women in politics and the diplomatic sphere, however, very rarely mention their involvement in decision-making processes. In 69 works a religious argument can be observed, e.g. where applicants state that God created women and men equally. Only 36 applicants consider that the increase in the number of women in politics is one of the premises to economic development. Only 13 applicants focus on the importance of realization of women's capacities, which is not happening today (see Table 4.5). Generally, less emphasis is made by the applicants about what consequences of women's active involvement in politics or other fields will have for women themselves.

Table N4.5¹

Positive Attitude Frame (Arguments)	N	%
Concept of gender equality	55 9	17.1 %
Human rights concept	41 1	12.6 %
Women's qualities and characteristics	38 6	11.8 %
Democratization and development of the country	27 9	8.5%
Women's capacity to perform all kinds of jobs	16 1	4.9%
cooperation of men and women	15 7	4.8%
women's independence	14 5	4.4%
New/Alternative Ideas and values	12 6	3.9%
Mentality/Traditions, as a hindering factor	11 4	3.5%
Active involvement of women in social and political processes	10 3	3.2%
Neutralizing the tension in political sphere, recovering political sphere	73	2.2%
Involvement of women in decision making processes	69	2.1%
Religious arguments	68	2.1%
Discrimination/oppression of women is unacceptable	49	1.5%
Representation of womens' interests	42	1.3%
Development of economy	36	1.1%
Justice concept	33	1.0%
Other	15	0.5%
None of the above	13	0.4%
Active involvement of women in social and political processes	8	0.2%
Neutralizing the tension in political sphere, recovering political sphere	41 7	12.8 %

¹=100%

Arguments may differ by various demographic figures.

See Table 4.6 for difference by regions. The concept of gender equality is relatively often used in Tbilisi (23.4%) and Imereti (18.8%), while relatively rarely in Samegrelo-Zemo Svaneti (12.6%), which means that the concept that men and women are equal is more popular in Imereti and Tbilisi.

si. As for the concept of human rights, it is more often used in Samegrelo-Zemo Svaneti (17.5%), Tbilisi (15%), Adjara (15%) and Guria (15%), while the concept was the least referred to in Mtskheta-Mtianeti (9.8%) and Kvemo Kartli (8%). To support their viewpoint, the argument of women's qualities and characteristics is relatively often used in Mtskheta-Mtianeti (14.6%) and Guria (14.3%), while relatively rarely in Tbilisi (5.9%). Democratization, development and progress in the country is relatively frequently talked about in papers from Kartli (11.9%), while most rarely so in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (4.8%), by the applicants. Data according to each region is the following:

- ✓ Positive arguments are completely absent from 10.3% of the works from Tbilisi. The most frequently used arguments are the following:
  - Gender Equality Concept (23.4%);
  - Human Rights Concept (15%);
  - Development, Democratization of the Country (10.3%).
- ✓ Positive arguments are completely absent from 14% of the works from Adjara. The most used are the following arguments:
  - Gender Equality Concept (17.5%);
  - Human Rights Concept (15%);
  - Women's Qualities and Characteristics (10.5%).
- ✓ Positive arguments are completely lacking from 11.5% of the papers from Imereti. The most frequently used are the following arguments:
  - Gender Equality Concept (18.8%);
  - Qualities and Characteristics of Women (13.1%);
  - Human Rights Concept (10.5%).
- Positive arguments are completely missing from 14.4% of the papers from Samegrelo-Zemo Svaneti. The most frequently used arguments are the following:
  - Human Rights Concept (17.5%);
  - Gender Equality Concept (12.6%);
  - Women's qualities and characteristics (12.6%).
- Positive arguments are absent from 15.9% of the papers from Mtskheta-Mtiantei. The following arguments are the most frequently used:
  - Gender Equality Concept (15.0%);
  - Women's Qualities and Characteristics (14.6%).
- Positive arguments are completely missing from 16.7% of the papers from Samtskhe-Javakheti. The following arguments are the most often used:
  - Gender Equality Concept (16.3%);
  - Human Rights Concept (12.1%);
  - Women's qualities and characteristics (11.4%).
- ✓ Positive arguments are missing from 12.9% of the papers from Shida Kartli. The most frequently used are the following arguments:
  - Gender Equality Concept (17.6%);
  - Women's Qualities and Characteristics (13.5%);
  - Human Rights Concept (11.6%).
- ✓ Positive arguments are completely missing from 12.6% of the papers from Kakheti. The most frequently used are the following arguments:
  - Gender Equality Concept (16.1%);

- Women's qualities and characteristics (12.3%);
  - Human Rights Concept (10.7%);
  - Democratization/Development of the country (10.1%).
- ✓ Positive arguments are completely missing from 17.8% of the papers from Racha-Lechkumi and Kvemo Svaneti. The most frequently used are the following arguments:
- Gender Equality Concept (16.5%);
  - Human Rights Concept (14.3%);
  - Women's qualities and characteristics (10.9%).
- ✓ Positive arguments are completely absent from 17.8% of the papers from Guria. The most frequently used are the following arguments:
- Gender Equality Concept (17.3%);
  - Human Rights Concept (15.0%);
  - Women's Qualities and Characteristics (14.3%).
- ✓ Positive arguments are missing from 6.6% of the papers from Kvemo Kartli. The most frequently used are the following arguments:
- Gender Equality Concept (16.0%);
  - Democratization, Development of the Country (11.8%);
  - Women's Qualities and Characteristics (11.6%).

Arguments displaying positive attitude differ less by score and gender (see Table 4.7). The difference between the arguments by score is very small. As for gender, women use the argument of women's qualities and characteristics in support of their positive attitude more, than men do.

As for the difference by the test version, it is significant. First of all, it is important to note that in case of the applicants that took the first test version only 8.4% do not use any arguments, whereas the number of such applicants in case of the second version is almost a fifth.

It is important to note that the number of arguments one could bring in case of the first version was significantly higher than in case of the second version so the results are logical.

In case of the first test version the most frequently used argument is that of women's qualities and characteristics (18.2%). We often encounter gender equality concept (15.2%) and Democratization and Development of the Country (12.8%), as well as arguments regarding men and women cooperation (7.3%), Human Rights Concepts (6.8%) and New and Alternative Ideas (6.6%).

In papers from the second version often used are the arguments regarding Human Rights Concept (19.9%), Gender Equality (19.6%) and capacity of women to perform all kinds of jobs (10.6%), women's independence (8.6%) and 5.4% state that mentality presents an obstacle for women.

In comparison with the second version, the papers from the first version rarely use arguments regarding Gender Equality, Human Rights, Women's Independence and women's capacity to perform all kinds of jobs, while more frequently used arguments are: women's qualities and characteristics, cooperation between men and women, democratization and development of the country and new and alternative ideas.

These differences are logical since it is relatively more adequate to bring arguments in response

to the first version statement regarding women's qualities and characteristics (e.g. women are strong and thus should be involved in politics), cooperation of men and women (e.g. men and women should be equally represented in politics, since they govern better together), democratization and development of the country (e.g. inclusion of women in politics will help democratization processes in the country), and new/alternative ideas (e.g. women will bring alternative ideas into politics). These arguments better answer the statement from the first version.?

Consequently, arguments consistent with the second version statement are: Human Rights concept (e.g. woman's right to take up a profession which they consider appropriate), women's independence (e.g. women are independent and no one should interfere with their decisions) and women's capacity to perform all kinds of jobs (e.g. women can undertake all kinds of jobs). These arguments better match the essence of the second version statement.

Obviously, the applicants with positive attitude towards Gender Equality use positive arguments, which we do not encounter in 3.2% of the papers, more often (see Table N4.8). 59.1% of the applicants with negative attitude do not use positive arguments. This means that 59.1% of the applicants do not see anything positive in active involvement of women. Applicants with negative attitude use Gender Equality concept (12.8%) and Human Rights concept (8.6%) the most frequently. This means that, in spite of their negative attitude, 21.4% of the applicants respect gender balance and Human Rights. In case of the applicants with positive attitude, they use Gender Equality concept (18.0%), woman's qualities and characteristics (13.7%), Human Rights concept (13.4%), democratization and development of the country (10.1%), Possibility of accomplishing any type of job for a woman (5.6%), and Cooperated work of men and women (5.1%), the most frequently.

Table N4.6²

Positive Attitude Frame (Arguments)		Total	Tbilisi	Adjara	Imereti	Samegrelo Zemo Svaneti	Mtskheta-Mtianeti	Samtskhe-Javakheti	Shida Kartli	Kakheti	Racha-Ichkhumi	Guria	Kvemo Kartli
	Gender Equality concept	17.1%	23.4%	17.5%	18.8%	12.6%	15.0%	16.3%	17.6%	16.1%	16.5%	17.3%	16.0%
	Human Rights concept	12.6%	15.0%	15.0%	10.5%	17.5%	9.8%	12.1%	11.6%	10.7%	14.3%	15.0%	8.0%
	Woman's qualities and characteristics	11.8%	5.9%	10.5%	13.1%	12.6%	14.6%	11.4%	13.5%	12.3%	10.9%	14.3%	11.6%
	Democratization, development of the country	8.5%	10.3%	8.3%	11.2%	6.0%	6.5%	6.8%	7.9%	10.1%	4.8%	7.8%	11.9%
	Women's capacity to work all kinds of jobs	4.9%	4.4%	2.2%	3.8%	2.1%	4.5%	8.3%	4.4%	4.1%	7.4%	6.8%	6.9%
	Cooperated work of men and women	4.8%	3.1%	4.5%	4.8%	4.9%	7.7%	3.4%	3.8%	6.0%	4.8%	3.7%	6.4%
	Independence of women	4.4%	5.9%	4.8%	3.5%	8.1%	2.8%	3.4%	1.6%	8.2%	4.3%	3.4%	2.8%
	New/alternative ideas and values	3.9%	5.0%	5.7%	4.2%	1.8%	4.1%	3.4%	4.7%	1.6%	3.9%	1.7%	5.8%
	Mentality/traditions, as a interfering factor	3.5%	4.4%	1.9%	3.2%	4.9%	2.4%	1.9%	3.8%	2.2%	3.5%	5.4%	4.4%
	Active involvement of women in social and political processes	3.2%	1.6%	4.1%	3.2%	1.8%	2.8%	1.9%	5.7%	5.0%	3.0%	1.7%	3.3%
	Neutralizing the tension in political sphere, recovering political sphere	2.2%	1.9%	1.6%	2.6%	1.8%	2.4%	3.8%	3.1%	1.6%	1.7%	2.4%	1.9%
	Involvement of women in decision making processes	2.1%	0.9%	1.6%	1.3%	1.8%	1.6%	3.8%	2.2%	2.2%	2.2%	2.0%	3.3%
	Religious arguments	2.1%	1.6%	2.9%	2.2%	5.6%	1.2%	1.5%	1.9%	1.6%	-	2.0%	2.2%
	Discrimination/oppression of women is unacceptable	1.5%	2.2%	1.0%	1.6%	0.7%	1.6%	0.8%	1.6%	1.9%	1.3%	1.4%	2.2%
	Representation of women's interests	1.3%	1.2%	1.0%	1.6%	0.4%	1.6%	0.8%	0.3%	1.3%	1.7%	0.3%	3.6%
	Development of economy	1.1%	0.6%	1.6%	1.3%	0.4%	3.3%	1.1%	1.3%	0.3%	0.4%	1.0%	1.1%
	Justice concept	1.0%	1.6%	0.6%	0.6%	1.8%	-	0.8%	0.9%	1.9%	0.9%	1.0%	0.8%
	Other	1.1%	0.9%	1.3%	1.0%	1.1%	2.0%	1.9%	1.3%	0.3%	0.4%	1.0%	1.1%
	None of the above	12.8%	10.3%	14.0%	11.5%	14.4%	15.9%	16.7%	12.9%	12.6%	17.8%	11.6%	6.6%

²=100%

Table N4.7³

Positive Attitude Frame (Arguments)	Total	Gender		Version		Score	
		Female	Male	I	II	Average	High
Gender Equality concept	17.1%	16.5%	17.8%	15.2%	19.6%	16.8%	17.4%
Human Rights concept	12.6%	12.7%	12.5%	6.8%	19.9%	12.9%	12.3%
Woman's qualities and characteristics	11.8%	13.6%	9.9%	18.2%	3.7%	12.7%	10.9%
Democratization, development of the country	8.5%	7.5%	9.7%	12.8%	3.1%	7.9%	9.2%
Women's capacity to work all kinds of jobs	4.9%	5.1%	4.7%	0.5%	10.6%	4.8%	5.0%
Cooperated work of men and women	4.8%	5.4%	4.2%	7.3%	1.6%	5.7%	3.9%
Independence of women	4.4%	4.8%	4.1%	1.1%	8.6%	3.8%	5.1%
New/alternative ideas and values	3.9%	3.7%	4.0%	6.6%	0.3%	4.3%	3.5%
Mentality/traditions, as a interfering factor	3.5%	4.2%	2.7%	2.0%	5.4%	2.5%	4.4%
Active involvement of women in social and political processes	3.2%	3.2%	3.1%	4.8%	1.1%	2.9%	3.4%
Neutralizing the tension in political sphere, recovering political sphere	2.2%	1.9%	2.6%	3.8%	0.3%	2.5%	1.9%
Involvement of women in decision making processes	2.1%	2.1%	2.1%	1.6%	2.7%	1.9%	2.4%
Religious arguments	2.1%	2.3%	1.9%	3.4%	0.4%	1.4%	2.7%
Discrimination/oppression of women is unacceptable	1.5%	1.4%	1.6%	1.8%	1.2%	1.0%	2.0%
Representation of women's interests	1.3%	1.5%	1.0%	2.1%	0.2%	1.2%	1.4%
Development of economy	1.1%	0.8%	1.5%	1.1%	1.0%	1.1%	1.2%
Justice concept	1.0%	1.4%	0.6%	0.7%	1.4%	0.6%	1.4%
Other	1.1%	1.1%	1.1%	1.7%	0.3%	1.3%	0.9%
None of the above	12.8%	10.8%	14.9%	8.4%	18.4%	14.7%	10.9%

³=100%

Table N4.8⁴

Positive Attitude Frame (Arguments)	Total	Viewpoint		
		Positive	Negative	Not Apparent
Gender Equality concept	17.1%	18.0%	12.8%	15.1%
Human Rights concept	12.6%	13.4%	8.6%	11.3%
Woman's qualities and characteristics	11.8%	13.7%	2.9%	7.5%
Democratization, development of the country	8.5%	10.1%	0.9%	9.4%
Women's capacity to work all kinds of jobs	4.9%	5.6%	1.1%	9.4%
Cooperated work of men and women	4.8%	5.1%	2.9%	7.5%
Independence of women	4.4%	4.7%	3.1%	5.7%
New/alternative ideas and values	3.9%	4.5%	0.7%	1.9%
Mentality/traditions, as a interfering factor	3.5%	3.8%	1.7%	5.7%
Active involvement of women in social and political processes	3.2%	3.5%	1.5%	1.9%
Neutralizing the tension in political sphere, recovering political sphere	2.2%	2.5%	1.3%	-
Involvement of women in decision-making processes	2.1%	2.4%	0.7%	1.9%
Religious arguments	2.1%	2.4%	0.4%	-
Discrimination/oppression of women is unacceptable	1.5%	1.7%	0.7%	1.9%
Representation of womens' interests	1.3%	1.5%	0.4%	-
Development of economy	1.1%	1.2%	0.6%	-
Justice concept	1.0%	1.2%	-	-
Other	1.1%	1.2%	0.6%	-
None of the above	12.8%	3.2%	59.1%	20.8%

⁴=100%

4.2. Negative Arguments

As it was pointed out, the applicants, possibly, were using negative arguments as well. Such arguments are not indicated in 1,095 works; therefore, we encounter them in 611 argued essays. Negative describes arguments which express a negative attitude towards gender equality. If, for instance, the applicants state that a woman's main job is taking care of the family, it means that they are disregarding the gender equality concept.

It is also important that there can be both, positive and negative arguments in papers that express the negative viewpoint. For example, an applicant can be using a gender equality concept and, at the same time, consider that the woman's main job is taking care of the family.

It was possible for the applicants to use more than one argument.

In the majority of the papers (64.2%, 1,095 papers) none of the arguments were used. In 12.1% of papers one argument was used (207 papers), two arguments were used in 8.6% of papers (146 papers), and three and more arguments were used in 15.1% of papers (258 papers). In total, we encounter negative arguments in 611 papers (see Table N4.9).

Table N4.9

Number of Negative Arguments	N	%
0	1,095	64.2
1	207	12.1
2	146	8.6
3 and more	258	15.1

Usage of arguments differs according to the regions as well (see Table N4.10):

- ✓ We encounter negative arguments the least in Kvemo Kartli (not encountered in 75.6% of papers), Adjara (not encountered in 71.7% of papers), Imereti (not encountered in 68.1% of papers), and Samtskhe-Javakheti (not encountered in 66.9% of papers);
- ✓ Negative arguments are the most frequently used in Tbilisi (not encountered in 56.3% of papers), and Mtskheta-Mtianeti (not encountered in 57.9% of papers);
- ✓ One negative argument in a paper is the most frequent in Tbilisi (15.6%);
- ✓ Negative arguments in a paper are the most common in Kakheti (11.9%) and Racha-Lechkhumi (11.9%) and the least common in Adjara (5.7%) and Samtskhe-Javakheti (6.3%);
- ✓ 3 and more negative arguments in a paper are the most common in Mtskheta-Mtianeti (20.7%), Tbilisi (18.8%), Racha-Lechkhumi, Kvemo Svaneti (18.6%), and Samegrelo-Zemo Svaneti (18.1%), and the least common in Kvemo Kartli (9.4%), Imereti (10%), and Adjara (11.3%).

Table N4.10

Region	Number of Arguments			
	0	1	2	3 and More
Tbilisi	56.3%	15.6%	9.4%	18.8%
Adjara	71.7%	11.3%	5.7%	11.3%
Imereti	68.1%	12.5%	9.4%	10.0%
Samegrelo-Zemo Svaneti	60.0%	13.1%	8.8%	18.1%
Mtskheta-Mtianeti	57.9%	11.4%	10.0%	20.7%
Samtskhe-Javakheti	66.9%	13.1%	6.3%	13.8%
Shida Kartli	62.9%	12.6%	8.8%	15.7%
Kakheti	62.3%	10.7%	11.9%	15.1%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	63.6%	10.9%	7.0%	18.6%
Guria	60.0%	11.9%	11.9%	16.3%
Kvemo Kartli	75.6%	10.0%	5.0%	9.4%
Total	64.2%	12.1%	8.6%	15.1%

*Only the high rates that are discussed in the text are highlighted.

Negative context numbers vary in cases of score, gender, and version as well (see Table N4.11). Difference is small in case of score – negative arguments are used relatively more often in average score papers, than in high score papers. There is a small difference in case of gender as well - negative arguments are relatively more often used by male applicants, than female applicants.

The difference is the most prominent in case of version – second version papers use negative arguments much more frequently, than first version papers.

Table N4.11

Number of Arguments	Total	Score		Gender		Version	
		Average	High	Female	Male	I	II
0	64.2%	60.4%	68.1%	67.4%	60.9%	77.0%	51.2%
1	12.1%	11.9%	12.4%	12.2%	12.1%	12.1%	12.1%
2	8.6%	10.5%	6.5%	6.5%	10.7%	4.9%	12.2%
3 and more	15.1%	17.2%	13.0%	13.9%	16.4%	6.0%	24.4%

In case of viewpoint and number of arguments correlation (see Table 4.12), we do not encounter negative arguments in 84.2% of papers, while, in case of negative viewpoint, we do not encounter negative arguments in 4.9% of papers. This means that, at least, 15.8% of applicants with positive attitude use negative arguments. In case of the viewpoint - “gender does not matter,” it is made clear from the Table that 69.4% of the applicants with this stance do not use negative arguments. This means that this viewpoint does not imply and coincide with the negative viewpoint of the applicants with negative attitude towards gender equality.

Table N4.12

Number of Arguments Named by the Author	Total	Viewpoint			
		Positive Attitude	Negative Attitude	Gender Does not Matter	Viewpoint Not Apparent
0	64.2%	84.2%	4.9%	69.4%	31.6%
1	12.1%	10.1%	14.9%	18.8%	34.2%
2	8.6%	3.2%	23.7%	7.1%	26.3%
3 and more	15.1%	2.6%	56.6%	4.7%	7.9%

As it turned out, frequency of using negative arguments is connected with region, viewpoint and test version.

Woman's qualities and characteristics are used the most frequently, this time, with negative connotation (ex. Woman is weak and cannot fulfill some activities) (9.8%). The argument that mastering some professions are unsuitable for a woman (9.1%), or that they are hard, or unaccomplishable (7.8%), are prominent. It is important that almost none of the papers have a viewpoint that some professions are hard, or unachievable, for men. 4.1% thinks that there are professions which are unsuitable for men to master, however, there has been no discussion about a man not being able to handle a job. This means that the applicants think a man can do any job but some jobs are simply unsuitable for him, whereas, for women, there are unsuitable and, also, unaccomplishable professions. Moreover, 7.2% thinks that it is better for a woman to not master professions/jobs that depend on physical strength, while 7% states that men and women are not equal (realistically, inequality between men and women is implied in every negative argument, however identifying this statement happened when inequality between men and women was directly accentuated in the paper).

77 applicants think that it is better for a woman to get busy with family matters and raising children. 58 applicants state, based on the religion, that a woman and a man are not equal. We encounter a viewpoint that a man making decisions is better. In the answer "Other" includes viewpoints such as: to solidify the viewpoint, an applicant talks about Georgian mentality/traditions (23 papers); "increasing the number of women in politics, could cause decline in the number of men" (18 papers); "womens' involvement in politics will cause chaos" (11 papers), and etc. (see Table N4.13).

Table N4.13⁵

Negative Attitude Frame (Arguments)	N	%
Woman's qualities and characteristics	256	9.8%
Mastering some professions is not suitable for a woman	237	9.1%
Mastering some professions are hard, or impossible, for a woman	204	7.8%
It is better for a woman to not do jobs that require physical strength	187	7.2%
Woman and man are not equal	182	7.0%
Some professions are not suitable for a man	108	4.1%
It is better for a woman to be busy with family matters and raising children	77	2.9%
Author uses religion to stratify the argument	58	2.2%
It is better for a woman to not engage with a profession/work, that requires risk	50	1.9%
It is better for a man to make decisions	49	1.8%
Woman can engage with a man's professions, if she has financial problems	44	1.7%
Other	67	2.6%
None of the Above	1,095	41.9%

⁵=100%

Data differs throughout the regions. The most frequently negative arguments were from Mtskheta-Mtianeti (in 65.2%) and Tbilisi (in 64.7%), while the least frequently in papers from Kvemo Kartli (no negative arguments in 56.5% of papers), Adjara (no negative arguments in 53.0% of papers) and Imereti (no negative arguments in 50.5% of papers) (see Table N4.14).

✓ In Tbilisi, negative arguments are not used in around one third of the papers, specifically, in 35.3% of papers.

Frequently used negative arguments are:

- Some professions are unsuitable for a woman to master (11%);
- Woman's qualities and characteristics (9.8%);
- Mastering some professions are hard/impossible for a woman (9.7%);
- It is better for a woman to not engage with profession/work requiring physical strength (7.8%);
- Some professions are unsuitable for a man (7.1%);
- Woman and man are not equal (6.7%).

✓ More than half, 53%, of papers do not incorporate negative arguments. The most commonly we encounter the following arguments:

- Woman's qualities and characteristics (11.2%);
- Mastering some professions are not suitable for a woman (7.4%);
- Mastering some professions are hard/impossible for a woman (6.0%).

✓ Half, 50.5%, of the papers do not use negative arguments. We encounter the following arguments the most frequently:

- It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (8.8%);
- Woman's qualities and characteristics (7.9%);
- Mastering some professions are not suitable for a woman (7.4%);

- Mastering some professions are hard/impossible for a woman (6.0%);
  - Woman and man are not equal (6.0%).
- ✓ Negative arguments are not used in 37.5% of papers in Samegrelo-Zemo Svaneti. We encounter the following negative arguments the most frequently:
- Woman's qualities and characteristics (11.7%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (9.4%);
  - Woman and man are not equal (9.4%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (9.0%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (8.2%).
- ✓ Negative arguments are not used in 34.8% of papers in Mtskheta-Mtianeti. We encounter the following negative arguments the most frequently:
- Woman's qualities and characteristics (9.9%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (8.6%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (7.7%);
  - Woman and man are not equal (7.3%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (6.9%);
  - It is better for a woman to be busy with family matters, raising children (6.4%).
- ✓ Negative arguments are not used in 44.6% of papers from Samtskhe-Javakheti. We encounter the following negative arguments the most frequently:
- Woman's qualities and characteristics (10.0%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (10.0%);
  - Mastering some professions is hard for a woman (8.8%);
  - Woman and man are not equal (7.5%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (6.3%);
  - Some professions are unsuitable for a man (5.4%).
- ✓ Negative arguments are not used in 39.5% of papers from Shida Kartli. We encounter the following negative arguments the most frequently:
- Woman's qualities and characteristics (10.7%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (9.1%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (9.1%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (7.1%);
  - Woman and man are not equal (5.5%);
  - Some professions are unsuitable for a man (5.5%).
- ✓ Negative arguments are not used in 39.4% of papers from Kakheti. We encounter the following negative arguments the most frequently
- Woman's qualities and characteristics (12.0%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (10.0%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (7.2%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (7.2%);
  - Woman and man are not equal (5.6%).

- ✓ Negative arguments are not used in 37.3% of papers from Racha-Lechkhumi – Zemo Svanteti. We encounter the following negative arguments the most frequently
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (12.3%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (9.1%);
  - Some professions are unsuitable for a man (7.7%);
  - Woman's qualities and characteristics (7.3%);
  - Woman and man are not equal (6.8%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (6.4%).
- ✓ Negative arguments are not used in 37.1% of papers from Guria. We encounter the following negative arguments the most frequently:
  - Woman's qualities and characteristics (10.0%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (9.7%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (9.3%);
  - Woman and man are not equal (9.3%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (6.2%).
- ✓ Negative arguments are not used in 56.5% of papers from Kvemo Kartli. We encounter the following negative arguments the most frequently:
  - Woman and man are not equal (7.5%);
  - Mastering some professions are hard/impossible for a woman (7.0%);
  - Woman's qualities and characteristics (6.5%);
  - It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength (6.1%);
  - Mastering some professions are not suitable for a woman (5.6%).

Usage of negative examples differs in case of gender and score as well (see Table N4.15). 45.6% of female and 38.4% of male applicants do not use negative arguments, as well as 37.4% of average score and 47.1% of high score applicants.

The biggest difference occurs in case of versions (see Table N4.15). If 63.6% of the first version papers do not use negative arguments, in case of the second version test papers, the number is 27.6%. This means that the applicants bring in negative examples two times more often in case of the second version statement.

It is logical that 1.7% of the applicants with negative attitude towards gender equality do not name negative arguments, while 76.8% of applicants with positive attitude towards gender equality do not use negative arguments. This means that 287 applicants with positive attitude still use negative arguments as well (see Table N4.16).

Table N4.14⁶

Negative Attitude Frame (Arguments)		Total	Tbilisi	Adjara	Imereti	Samegrelo	Mtskheta-	Samtskhe-	Shida Kartli	Kakheti	Racha-lechkhumi	Guria	Kvemo Kartli
Author brings in woman's qualities and characteristics for solidifying the position		9.8%	9.8%	11.2%	7.9%	11.7%	9.9%	10.0%	10.7%	12.0%	7.3%	10.0%	6.5%
Mastering some professions are not suitable for a woman		9.1%	11.0%	7.4%	7.4%	9.4%	7.7%	10.0%	9.1%	10.0%	12.3%	9.3%	5.6%
Mastering some professions are hard/impossible for a woman		7.8%	9.4%	6.0%	6.0%	8.2%	6.9%	8.8%	7.1%	7.2%	9.1%	9.7%	7.0%
It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength		7.2%	7.8%	2.8%	8.8%	9.0%	8.6%	6.3%	9.1%	7.2%	5.4%	6.2%	6.1%
Woman and man are not equal		7.0%	6.7%	4.7%	6.0%	9.4%	7.3%	7.5%	5.5%	5.6%	6.8%	9.3%	7.5%
Some professions are unsuitable for a man		4.1%	7.1%	3.3%	2.3%	1.2%	2.6%	5.4%	5.5%	4.0%	7.7%	3.5%	2.8%
It is better for a woman to be busy with family matters, raising children		2.9%	2.4%	1.4%	4.2%	3.1%	6.4%	0.8%	4.0%	2.8%	1.4%	4.2%	1.4%
Author uses religion to stratify the argument		2.2%	2.7%	2.8%	1.4%	3.9%	3.9%	2.1%	1.6%	1.2%	1.4%	1.9%	1.4%
It is better for a woman to not engage with a profession/work, that requires risk		1.9%	1.6%	1.9%	0.9%	1.2%	3.4%	2.5%	1.6%	2.8%	3.2%	1.2%	0.5%
It is better for a man to make decisions		1.9%	3.1%	3.3%	0.5%	2.7%	1.3%	0.8%	2.0%	1.2%	1.8%	1.9%	2.3%
Woman can engage with a man's professions, if she has financial problems		1.7%	2.4%	0.5%	0.5%	0.8%	3.0%	-	2.4%	2.8%	2.3%	2.7%	0.9%
Other		2.6%	0.8%	1.9%	3.7%	2.0%	4.3%	1.3%	2.4%	4.4%	3.2%	3.1%	1.4%
None of the Above		41.9%	35.3%	53.0%	50.5%	37.5%	34.8%	44.6%	39.5%	39.4%	37.3%	37.1%	56.5%

⁶=100%

Table N4.15⁷

Negative Attitude Frame (Arguments)	Total	Gender		Version		Score	
		Female	Male	I	II	Average	High
Author brings in woman's qualities and characteristics for solidifying the position	9.8%	9.2%	10.3%	9.7%	9.8%	10.3%	9.2%
Mastering some professions are not suitable for a woman	9.1%	7.9%	10.2%	1.5%	14.0%	10.6%	7.3%
Mastering some professions are hard/impossible for a woman	7.8%	7.3%	8.3%	2.6%	11.2%	9.4%	5.9%
It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength	7.2%	6.5%	7.8%	0.7%	11.4%	6.4%	8.1%
Woman and man are not equal	7.0%	7.3%	6.7%	7.4%	6.7%	8.1%	5.7%
Some professions are unsuitable for a man	4.1%	3.4%	4.8%	0.1%	6.8%	4.4%	3.8%
It is better for a woman to be busy with family matters, raising children	2.9%	2.9%	3.0%	3.1%	2.9%	2.8%	3.1%
Author uses religion to stratify the argument	2.2%	2.5%	1.9%	1.4%	2.7%	1.8%	2.7%
It is better for a woman to not engage with a profession/work, that requires risk	1.9%	1.5%	2.2%	4.3%	0.3%	2.1%	1.6%
It is better for a man to make decisions	1.9%	2.0%	1.8%	1.3%	2.3%	2.1%	1.7%
Woman can engage with a man's professions, if she has financial problems	1.7%	2.2%	1.2%	0.1%	2.7%	1.9%	1.4%
Other	2.6%	1.8%	3.3%	4.2%	1.5%	2.6%	2.5%
None of the Above	41.9%	45.6%	38.4%	63.6%	27.6%	37.4%	47.1%

⁷=100%

Table N4.16⁸

Negative Attitude Frame (Arguments)	Total	Viewpoint		
		Positive	Negative	Not Apparent
Author brings in woman’s qualities and characteristics for solidifying the position	9.8%	5.3%	14.6%	16.7%
Mastering some professions are not suitable for a woman	9.1%	2.3%	17.6%	5.6%
Mastering some professions are hard/impossible for a woman	7.8%	2.8%	14.1%	7.4%
It is better for a woman to not engage with profession/work, that requires physical strength	7.2%	2.8%	12.1%	22.2%
Woman and man are not equal	7.0%	2.5%	12.4%	3.7%
Some professions are unsuitable for a man	4.1%	0.8%	8.4%	1.9%
It is better for a woman to be busy with family matters, raising children	2.9%	2.3%	4.0%	-
Author uses religion to stratify the argument	2.2%	1.0%	3.5%	3.7%
It is better for a woman to not engage with a profession/work, that requires risk	1.9%	0.6%	2.6%	3.7%
It is better for a man to make decisions	1.9%	0.8%	3.1%	5.6%
Woman can engage with a man’s professions, if she has financial problems	1.7%	1.0%	2.7%	-
Other	2.6%	1.3%	3.7%	7.4%
None of the Above	41.9%	76.8%	1.7%	22.2%

⁸=100%

Summary

Applicants were providing arguments for their viewpoints. The arguments represented frames for essays. The arguments themselves are divided into two: positive and negative. Each paper could have had more than one argument.

Positive arguments are presented in 1,289 papers. Most frequently, the applicants were using the Gender Equality concept (559 papers, 17.1% of papers) and Human Rights concept (411 papers, 12.6% of papers). 386 papers use women's skills and characteristics as arguments (ex., woman is strong and, therefore, should be represented in politics more frequently) (11.8% of works). 279 applicants consider that active involvement of women is important for democratization, development, progress, and etc. (8.5%), of the country. The applicants use the the listed arguments most frequently. Only 13 applicants accentuate the idea that realization of a woman's capabilities is important. Generally, the applicants concentrate less on results for women that follow from women's active engagement in politics, or involvement in any professional field.

The arguments are used the most frequently in Lower Qartli (only 6.6% does not use the arguments) and, the least frequently, in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti ((17.8%), Samtskhe Javakheti (16.7%) and Mtskheta Mtianeti (15.9%). Only 8.4% of the applicants do not use the arguments in the first version, while, in case of the second version, almost 1/5 of the applicants do not use the arguments. It is important that more arguments could be provided for the first statement, than in case of the second version. Therefore the result is logical.

We do not encounter negative arguments in 1,095 papers and, therefore, they are used in 611 essays. The most frequent argument used is woman's qualities and characteristics, in this case, with negative connotation (ex., Woman is weak and not capable of doing some jobs) (9.8%). The opinions that mastering certain professions are not suitable for a woman (9.1%), or are hard and impossible (7.8%), are frequent. It is also important that almost none of the papers had an opinion that some professions are hard and impossible for a man.

4.1% of the applicants think that some professions are not suitable for a man. However, discussion about a man not being able to do a certain job has not occurred.

This means that applicants think that a man can do any type of a job and that some of them are not suitable for him. However, for a woman, there are unsuitable and, also, professions impossible to master. Moreover, 7.2% thinks that it is better for a woman to not work at a job/profession that demands physical strength and 7% states that woman and man are not equal.

Data differs across the regions. The most frequent negative arguments were in papers from Mtskheta-Mtianeti region (65.2% of papers) and Tbilisi (64.7% of papers) and the least frequent negative arguments were from Kvemo Kartli (56.5% of papers did not have negative arguments), Adjara (negative arguments were not present in 53.0% of papers), and Imereti (negative arguments were not formulated in 50.5% of papers).

45.6% of female and 38.4% of male applicants do not use negative arguments. This means that

we encounter negative arguments formulated by men more often, than by women. 37.4% of applicants with average scores and 47.1% of applicants with high scores do not use negative arguments. This means that the applicants with average scores formulate more negative arguments, than applicants with high scores.

The biggest difference occurs in case of versions. When 63.6% of the first version papers do not use negative arguments, 27.6% is the number in case of the second version papers using negative arguments. This means that, in case of the second version statement, negative arguments are named two times more.

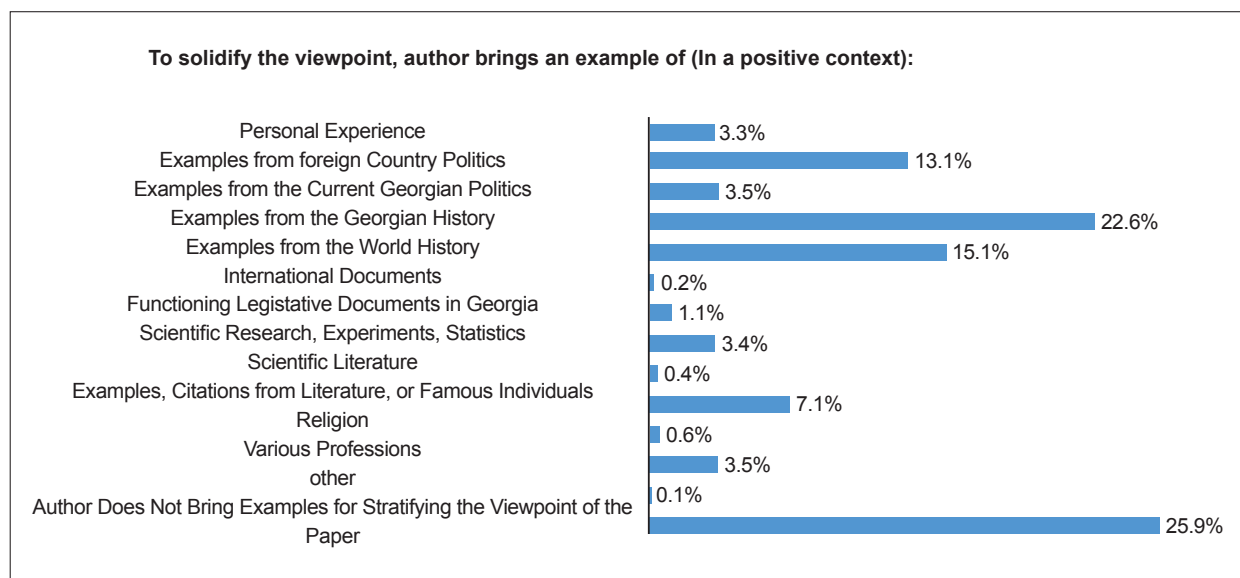
V. Examples

Applicants solidify their viewpoints with examples. Examples are also, in their own way, divided in accordance with positive and negative contexts. If we encounter a viewpoint that, for instance, King Tamar was a strong leader, it is a positive example and if we have a viewpoint that King Tamar was a weak leader, it is a negative example.

5.1. Positive Context Examples

Out of all the positive context examples, the most frequent were examples from the Georgian and the World histories and foreign country politics (See. Diagram N5.1).

Diagram N5.1

An important result of the research is that, as it turns out, the applicants have little information on International documents, current Georgian legislative documents, and scientific literature.

Distribution of examples varies according to the regions (See. Table N5.1). Positive context ex

amples are used the least frequently in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (46.5% of papers do not have positive context examples) and in Tbilisi (46.3% of papers do not have positive context examples). We encounter examples like these in Kvemo Kartli (only 31.9% of papers exclude positive context examples), Adjara (only 32.1% of papers exclude positive context examples), and Guria (only 33.8% of papers exclude positive context examples).

The most commonly used examples frequency variation across the regions is presented below:

- ✓ Applicants from Imereti (42.8%) and Adjara (42.8%) bring examples from the Georgian history the most frequently, while applicants from Tbilisi (26.3%), Samegrelo-Zemo Svaneti (28.8%), and Mtskheta-Mtianeti (29.3%), bring examples from the Georgian history the least;
- ✓ Applicants from Imereti (27.7%) and Adjara (25.8%) use examples from the World History the most frequently, while applicants from Mtskheta-Mtianeti (18.6%), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (15.5%) use these examples the least;
- ✓ Applicants from Kvemo Kartli (28.1%) and Tbilisi (24.4%) use examples from foreign country politics the most frequently, while applicants from Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (10.1%) use this type of examples the least;
- ✓ Applicants from Imereti (13.2%) and Samegrelo-Zemo Svaneti (13.1%) bring examples from literature, fiction films and etc., the most frequently, while applicants from Kakheti (6.9%) do so the least;
- ✓ Other examples (summation of other examples) are identified in papers from Guria (30.6%), Kvemo Kartli (28.8%), and Imereti (27.0%), the most frequently, while in the papers from Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (13.2%), and Samegrelo – Zemo Svaneti (16.9%), examples from this category are represented the least frequently.

Bringing positive context examples are in correlation with text version, score, and gender (see. Table N5.2).

Difference between the rates of example usage division according to gender is relatively small. 24.8% of female and 27.1% of male applicants do not use examples.

Difference in the use of examples according to gender is minimal. The difference is that males use examples from the foreign country politics more frequently, than females.

Difference between the usage of examples according to score is important. 42.4% of average score papers do not include examples; while only 13.8% of high score papers do not have examples used in them. The frequency of bringing examples from the Georgian history are almost the same in case of high and average score papers. However, examples from the World history and foreign country politics are presented in high score papers more. This means that:

- ✓ Average score applicants rarely use examples;
- ✓ Average and high score applicants bring examples from the Georgian history with similar frequency which means that this type of attestation does not require specific knowledge;
- ✓ However, in the high score papers, examples from the World history and foreign country politics were used more frequently. This means that there is a correlation between score and informativity.

The difference between example distributions, in accordance with test versions, is quite big.

Table N5.1⁹

Positive Context Examples	Total	Tbilisi	Adjara	Imereti	Samegrelo Zemo Svaneti	Mtskheta-Mtianeti	Samtskhe-Javakheti	Shida Kartli	Kakheti	Racha-lechkhumi and Kvemo Svaneti	Guria	Kvemo Kartli
	%											
Examples from the Georgian history	33.6	26.3	42.8	42.8	28.8	29.3	35.0	33.3	31.4	31.0	34.4	33.8
Examples from the World History	22.5	20.6	25.8	27.7	25.0	18.6	20.0	22.0	24.5	15.5	24.4	21.3
Examples from the Foreign Country Politics	19.5	24.4	21.4	20.1	17.5	16.4	15.6	19.5	18.9	10.1	20.6	28.1
Examples from Literature, Fiction Films, and etc.	10.6	10.0	10.7	13.2	13.1	8.6	12.5	9.4	6.9	9.3	11.9	10.6
Examples from the Current Georgian Politics	5.2	5.0	5.7	3.8	5.6	7.9	7.5	3.8	5.7	1.6	5.0	5.6
Various Professions	5.2	4.4	2.5	6.9	4.4	3.6	8.8	5.0	4.4	2.3	8.8	5.0
Scientific Research, Experiments, Statistics	5.0	6.3	5.0	6.9	3.1	6.4	2.5	5.0	7.5	-	5.0	6.3
Personal Experience	4.9	4.4	1.3	5.7	3.1	1.4	5.0	6.3	3.8	8.5	8.1	6.3
Active Legislative Documents in Georgia	1.7	3.1	2.5	2.5	-	1.4	1.3	2.5	0.6	-	1.9	2.5
Religion	0.8	-	3.8	-	-	-	0.6	1.3	-	0.8	1.9	0.6
Scientific Literature	0.6	0.6	1.3	1.3	-	-	-	0.6	0.6	-	-	2.5
International Documents	0.4	1.3	0.6	-	-	-	-	1.3	0.6	-	-	-
Other	0.1	-	0.6	-	0.6	-	-	-	-	-	-	-
Author Does Not Bring Examples	38.5	46.3	32.1	35.8	41.9	41.4	35.0	38.4	42.8	46.5	33.8	31.9

⁹=100%

First of all, we do not encounter examples in 17.5% of the first version test papers and 35.8% of the second version tests. This means that there are more examples used in the first test version papers, than in the second test version. Apart from this, in the first version papers, there are more examples from the Georgian history, the World history, foreign country and Georgian politics, than in the second test version papers. Partially, the cause of this could be that the first version description was giving more opportunity for developing arguments and examples.

Table N5.2¹⁰

Positive Content Examples	Total	Version		Score		Gender	
		I	II	Average	Hight	Female	Male
Examples from the Georgian history	22.6%	28.7%	15.4%	20.4%	24.2%	23.4%	21.8%
Examples from the World History	15.1%	18.4%	11.2%	7.4%	20.8%	15.1%	15.1%
Examples from the Foreign Country Politics	13.1%	16.9%	8.7%	9.6%	15.7%	10.3%	16.1%
Examples from Literature, Fiction Films, and etc.	7.1%	5.8%	8.7%	5.1%	8.6%	8.6%	5.6%
Examples from the Current Georgian Politics	3.5%	5.1%	1.6%	4.1%	3.1%	3.1%	3.9%
Various Professions	3.5%	0.8%	6.6%	2.3%	4.3%	3.9%	3.0%
Scientific Research, Experiments, Statistics	3.4%	3.5%	3.2%	2.4%	4.0%	3.7%	3.0%
Personal Experience	3.3%	1.2%	5.7%	4.5%	2.4%	3.8%	2.7%
Active Legislative Documents in Georgia	1.1%	0.7%	1.6%	1.0%	1.2%	1.4%	0.9%
Religion	0.6%	0.6%	0.5%	0.3%	0.8%	0.8%	0.3%
Scientific Literature	0.4%	0.4%	0.4%	0.2%	0.6%	0.5%	0.3%
International Documents	0.2%	0.1%	0.3%	-	0.4%	0.3%	0.2%
Other	0.1%	0.1%	-	0.2%	-	0.2%	-
Author Does Not Bring Examples	25.9%	17.5%	35.8%	42.4%	13.8%	24.8%	27.1%

¹⁰=100%

Clearly, bringing positive context examples is connected with the viewpoint. Only 15.2% of the positively minded towards gender equality does not bring positive context examples, while 62% of the negatively minded towards gender equality do not use such examples. Individuals who are positively minded towards gender equality are bringing the positive context examples more often from the Georgian history, the World history, foreign country politics, and etc., than individuals who are negatively minded towards gender equality (See. Table N5.3).

Table N5.3¹¹

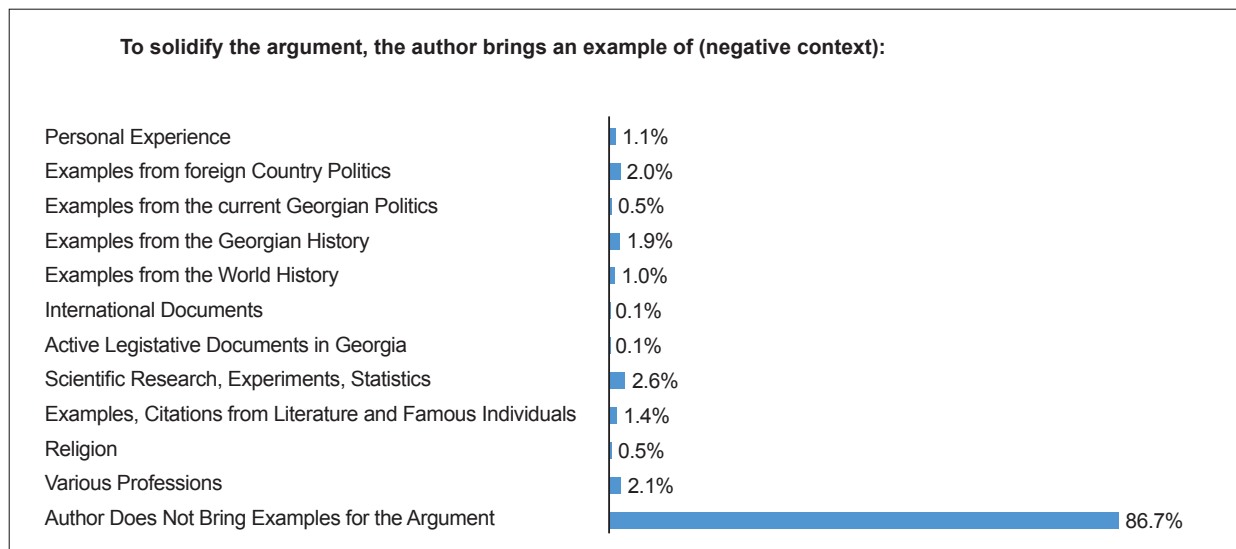
Examples (Positive Context)	Total	Stance		
		Positive	Negative	Not Apparent
Examples from the Georgian history	22.6%	25.2%	13.9%	16.3%
Examples from the World History	15.1%	17.2%	8.4%	7.0%
Examples from the Foreign Country Politics	13.1%	15.3%	6.0%	7.0%
Examples from Literature, Fiction Films, and etc.	7.1%	8.2%	3.3%	7.0%
Examples from the Current Georgian Politics	3.5%	3.9%	2.2%	4.7%
Various Professions	3.5%	4.1%	1.6%	-
Scientific Research, Experiments, Statistics	3.4%	4.0%	1.3%	-
Personal Experience	3.3%	3.9%	0.9%	4.7%
Active Legislative Documents in Georgia	1.1%	1.4%	0.2%	2.3%
Religion	0.6%	0.7%	-	-
Scientific Literature	0.4%	0.5%	0.2%	-
International Documents	0.2%	0.3%	-	-
Other	0.1%	0.1%	-	-
Author Does Not Bring Examples	25.9%	15.2%	62.0%	51.2%

¹¹=100%

5.2. Negative Context Examples

The applicants have not used negative context examples in 86.7% of cases. In other cases, relatively more often, they are solidifying their viewpoint with examples which are connected to scientific research, experiments and statistics. Most of the statistical data, provided by the applicants, does not come from actually existent research. This, once more, points to the fact that applicants with negative viewpoint had a hard time solidifying their viewpoint with arguments and examples (see. Diagram N5.2).

Diagram N5.2¹²

According to the regions, it can be said that negative context examples are used with the least frequency in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (91.5% do not use it), Shida Kartli (90.7% do not use them) and Samegrelo – Zemo Svaneti (90.6% do not use them), while they are used with the most frequency in Tbilisi (76.6% do not use them). Even though Racha-Lechkhumi and lower Svaneti are regions where negative arguments were common, the applicants had a hard time naming negative context examples (See. Table N5.4).

There was a slight difference in case of gender, score, and version. Female applicants use negative context examples less frequently, than male applicants. Also, there are less negative context examples in the first version papers, than in the second version papers. Negative context examples are encountered less in the average score papers, than in high score papers (see. Table N5.4). There is a slight difference in relation to position: it is logical that much fewer applicants with the positive attitude use negative context examples, compared to applicants with negative attitude (see. Table N5.5).

5.3. Comparison of the Negative and Positive Context Examples

Applicants rarely use negative context examples. There are many more positive context examples, than negative context ones. If we encountered positive context examples from the Georgian,

¹²=100%

Because the percentage of examples used in the negative context is so low, it would be unfruitful to discuss them from different angles (according to gender, score, region, version, and position)

or the World, history, foreign country politics, there was no example diversity in case of the negative context examples. Mostly, such papers included various types of statistics (ex. “Scientists have proven that a woman’s brain is much smaller than a man’s and, therefore, men think in a

Table N5.4¹³

Region	Do not use negative context examples	Region	Do not use negative context examples
Samtskhe-Javakheti	81.1%	Kakheti	88.8%
Kvemo Kartli	89.6%	Imereti	84.2%
Shida Kartli	90.7%	Adjara	88.3%
Samegrelo-Zemo Svaneti	90.6%	Guria	84.9%
Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	91.5%	Tbilisi	76.6%
Mtskheta Mtianeti	88.7%		
Total		86.7%	

¹³=100%

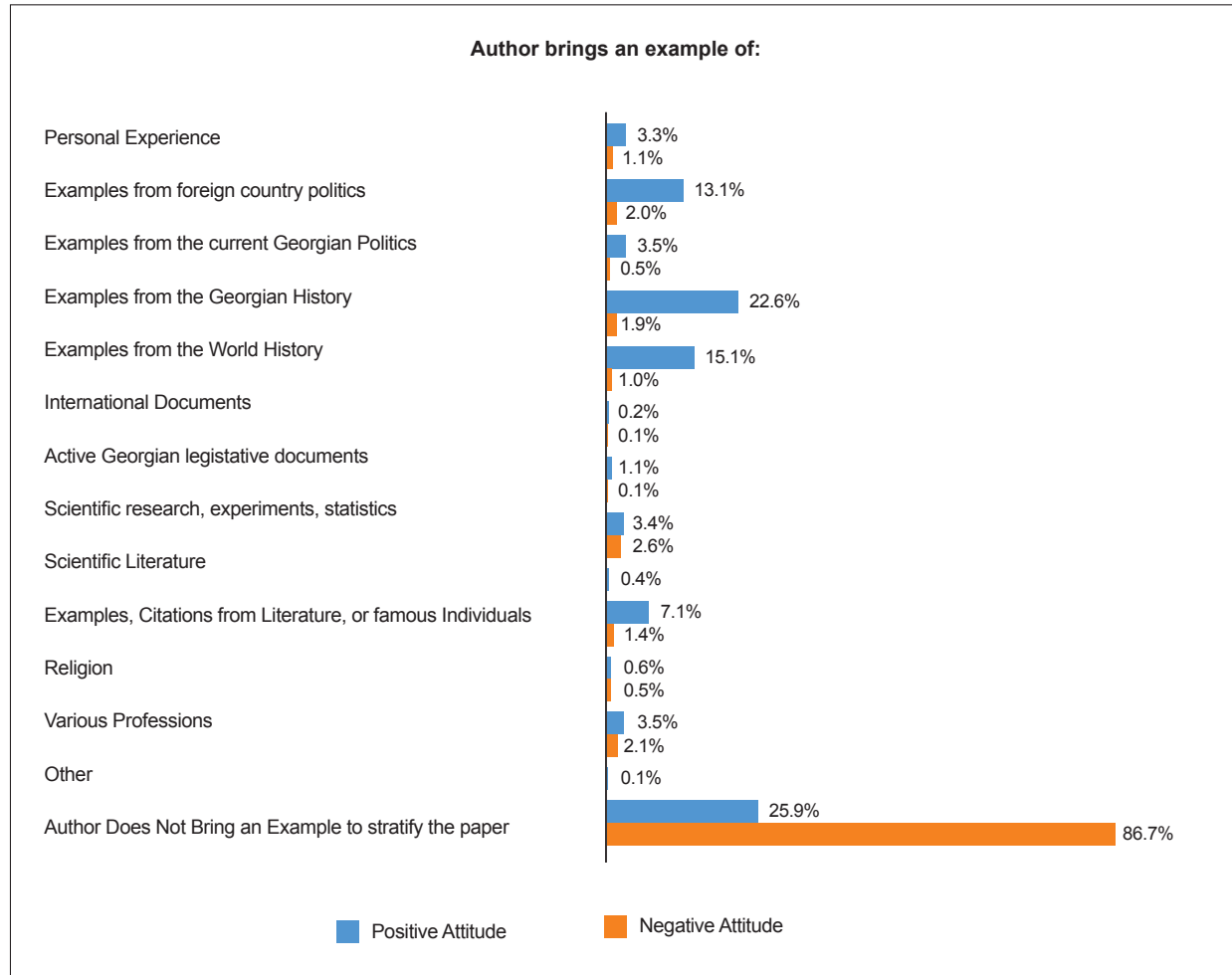
Table N5.5¹⁴

Region	Do not use negative context examples
Gender	
Female	88.9%
Male	84.4%
Score	
Average	90.3%
Hight	83.0%
Version	
I	89.8%
II	83.5%
Position	
Positive Attitude	93.7%
Negative Attitude	69.6%
Does not have a position	89.7%
Total	86.7%

¹⁴=100%

larger scale”), professions (ex. “a woman cannot be a driver, she does not have appropriate qualifications”), and etc. (See. Diagram N5.3).

Diagram N5.3¹⁵

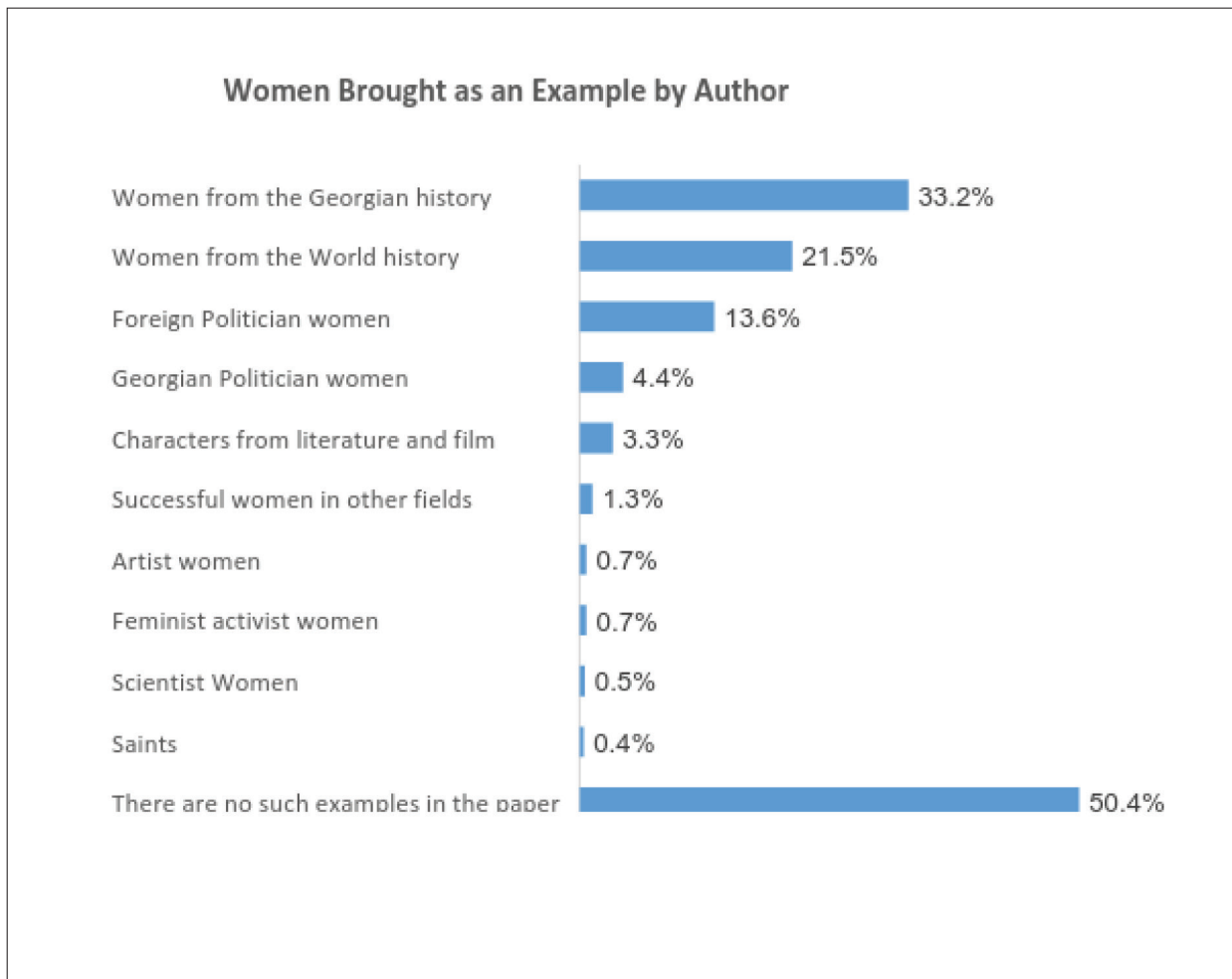

¹⁵=100%

5.4. Women Brought as Examples by Authors (Positive Context)

The applicants often name exemplary women and talk about their accomplishments in their papers. Half of the applicants (50.4%) did not mention women like these. Women from Georgia were named with the most frequency (King Tamar, Maia Tskneteli, and etc.) (33.2%). King Tamar was the most popular in this category of women. Women from the World history were named frequently (21.5%) and foreign politician women (13.6%) (See. Diagram N5.4).

As it turns out, applicants are not aware of artist, feminist, and scientist, women. They were only named by few applicants. It is also notable that applicants are not aware of women in other professions either. This answer has 1.3% only because of Valentina Tereshkova.

Diagram N5.3¹⁶¹⁶>100%

Exemplary women were named with the most frequency in Imereti (41.3% did not name any) and Adjara (42.1% did not name any), while with the least frequency they were named in Tbilisi (60% did not name any), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (58.1% did not name any). In case of exemplary women themselves, they are distributed the following way (see. Table N5.6):

- ✓ Women from the Georgian history are used as examples with the highest frequency in Adjara (43.4%) and Imereti (43.1%), and, with least frequency, in Tbilisi (24.4%);
- ✓ Women from the World history are used as examples with the highest frequency in Imereti (26.3%), and, with the least frequency in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (14.0%);
- ✓ Foreign politician women are named with the highest frequency in Kvemo Kartli (17.5%), and, with the least frequency, in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (8.5%);
- ✓ Other responses (successful women in other professions, characters from literature and film, and etc.) are named with the least frequency in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (7%), and, also, in Shida Kartli (7.5%).

Table N5.6¹⁷

Women Brought as an example by author	Total	Tbilisi	Adjara	Imreți	Samegrelo Zemo Svaneti	Mtskheta- Mtianeti	Samtskhe- Javakheti	Shida Kartli	Kakheti	Racha-lechkhumi and Kvemo Svaneti	Guria	Kvemo Kartli
	%											
From the Georgian history	33.2	24.4	43.4	43.1	29.4	27.9	33.1	33.3	29.6	30.2%	36.3	33.1
From the World history	21.5	19.4	24.5	26.3	24.4	17.9	20.0	18.9	23.3	14.0%	23.1	22.5
Foreign politician women	13.6	13.8	11.3	15.6	13.8	11.4	15.0	14.5	13.2	8.5	13.8	17.5
Georgian politician women	4.4	5.0	4.4	3.1	4.4	6.4	6.9	3.8	4.4	1.6	5.0	3.1
Characters from literature and film	3.3	3.1	4.4	3.1	2.5	5.7	3.8	1.9	3.8	3.9	0.6	4.4
Successful women in other professions	1.3	1.3	1.3	1.3	2.5	0.7	2.5	0.6	1.3	-	1.9	0.6
Women Artists	0.7	-	1.3	1.3	0.6	1.4	-	0.6	1.3	-	0.6	0.6
Activist Feminist women	0.7	0.6	0.6	2.5	-	-	-	0.6	0.6	-	0.6	1.9
Scientist women	0.5	1.9	1.3	1.3	-	-	-	-	1.3	-	-	-
Saints	0.4	0.6	0.6	-	-	-	-	-	0.6	1.6	1.3	-
There is no such example	50.4	60.0	42.1	41.3	51.3	52.1	49.4	52.2	54.1	58.1	47.5	48.1

¹⁷>100%

This means that historical figures (women from the Georgian history and women from the world history) the most often were named in Imereti (69.4% names them in total) and Adjara (69.4% in total), and with the least frequency they were named in Tbilisi (43.8% in total), Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (44.2% in total), and Mtskheta-Mtianeti (45.7% in total).

Women politicians (foreign and Georgian women politicians) are named most frequently in Samtskhe-Javakheti (21.9% in total) and Kvemo Kartli (20.6%) in total, while, the least frequently, they are named in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti (10.1%) in total. This could possibly mean that applicants living in Samtskhe-Javakheti and Kvemo Kartli are the most informed about the modern political events, while applicants living in Racha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti are the least informed.

Women in other professional fields (women artists, characters, scientists, and etc.) are named the most frequently in Imereti (9.4% in total) and Adjara (9.4% in total), while, the least frequently, they are named in Shida Kartli (3.8% in total) (See. Table N5.7).

Table N5.7¹⁸

Women Brought as an Example by Author	Historical Figures	Women Politicians	Other
Tbilisi	43.8%	18.8%	7.5%
Adjara	67.9%	15.7%	9.4%
Imereti	69.4%	18.8%	9.4%
Samegrelo-Zemo Svaneti	53.8%	18.1%	5.6%
Mtskheta-Mtianeti	45.7%	17.9%	7.9%
Samtskhe-Javakheti	53.1%	21.9%	6.3%
Shida Kartli	52.2%	18.2%	3.8%
Kakheti	52.8%	17.6%	8.8%
Ratscha-Lechkhumi and Kvemo Svaneti	44.2%	10.1%	5.4%
Guria	59.4%	18.8%	5.0%
Kvemo Kartli	55.6%	20.6%	7.5%
Total	54.6%	18.0%	7.0%

Rate of naming successful people is connected to gender, score, and version (see. Table N5.8). There is a minor difference between males and females – naming frequency of foreign women politicians is the only noteworthy difference (male applicants name them more frequently, than female applicants).

Difference according to score is quite drastic: high score papers use women as examples two times more frequently, than average score papers. Women from the Georgian history are named, almost, two times more in the high score papers, compared to the average score papers. Foreign women politicians are named three times more often in the high score papers, than in the average score papers. This means that, generally, using examples, especially of women from the Georgian and the World histories and naming foreign politician women, is directly connected to score.

The percentage of women brought as examples, dramatically differs according to the test version as well. Naming women like these occurs two times more often in the first version papers. Wom-

¹⁸>100%

en from the Georgian history are named twice as often in the first version papers, compared to the second version papers. The indicator is similar in case of naming women from the World history. Foreign politician women are named twice as often in the first version statements, compared to the second version papers. Generally, using examples, especially naming famous individuals from the Georgian and the World histories and foreign women politicians, is directly related to the argumentative paper version.

Table N5.8¹⁹

Women Brought as Examples	Total	Version		Score		Gender	
		I	II	Average	Hight	Female	Male
Women from the Georgian History	33.2%	46.0%	20.3%	24.0%	42.6%	34.3%	32.0%
Women from the World History	21.5%	28.6%	14.3%	8.3%	35.0%	22.0%	20.9%
Foreign Politician Women	13.6%	21.8%	5.3%	7.6%	19.8%	10.7%	16.6%
Georgian Female Politicians	4.4%	6.9%	1.9%	4.3%	4.5%	3.9%	4.9%
Characters from Film and Literature	3.3%	2.8%	3.9%	2.5%	4.2%	5.0%	1.7%
Successful Women in other Fields	1.3%	0.2%	2.4%	0.7%	1.9%	1.2%	1.4%
Female Artists	0.7%	0.1%	1.3%	-	1.4%	0.8%	0.6%
Active Feminist Women	0.7%	0.7%	0.7%	0.2%	1.2%	0.6%	0.8%
Female Scientists	0.5%	-	1.1%	-	1.1%	0.8%	0.2%
Saints	0.4%	0.7%	0.1%	0.5%	0.4%	0.3%	0.5%
There Are No Such Examples in the Paper	50.4%	34.4%	66.5%	65.1%	35.2%	49.7%	51.1%

¹⁹> 100%

It was anticipated that applicants with positive viewpoint toward Gender Equality would name specific women (in a positive context) more frequently, than applicants with negative viewpoints (See. Cart N5.9).

Table N5.9²⁰

Women Brought in As Examples	Total	Viewpoint		
		Positive	Negative	Not Apparent
Women from the Georgian History	33.2%	40.9%	15.0%	18.4%
Women from the World History	21.5%	26.7%	9.3%	7.9%
Foreign Female Politicians	4.4%	5.4%	1.9%	2.6%
Georgian Female Politicians	13.6%	17.1%	5.5%	5.3%
Characters from Film and Literature	3.3%	4.4%	0.8%	2.6%
Successful Women in Other Fields	0.5%	0.8%	-	-
Female Artists	0.7%	0.8%	0.4%	-
Active Feminist Women	1.3%	1.8%	0.2%	-
Female Scientists	0.7%	0.9%	0.2%	-
Saints	0.4%	0.5%	0.2%	-
There Are No Such Examples in the Paper	50.4%	39.1%	77.0%	73.7%

²⁰>100%

While calculating the qualitative data, it was found that:

- ✓ King Tamar is the most frequently cited individual from the Georgian history (See. Table N5.9). She is part of one third of all the papers (part of 552 papers). Kravai Jakheli and Khvashaq Tsokali (25 papers) and Maia Tskneteli (20 papers) are also named from the Georgian history.
- ✓ Margaret Thatcher (one fifth of all the papers, 313 papers), Indira Gandhi (54 papers), Joan of Arc (54 papers), and Cleopatra (28 papers), are the most frequently named women from the World history (See. Table N5.10);
- ✓ Out of the Georgian female politicians (see. Table N5.11), Tea Tsulukiani (27 papers) and Nino Burjanadze (22 papers) are named the most often;
- ✓ Out of the foreign female politicians (See. Table N5.12) Angela Merkel (185 papers), Elisabeth II (59 papers), Condoleezza Rice (34 papers), and Hilary Clinton (29 papers), are named the most frequently;

Out of the fictional female characters (see Table N5.13), Otari's Widow (25 papers) and/or Sana (poem "Bakhtrioni) (22 papers) are named the most frequently.

In total, the most frequently named women are: King Tamar (552 papers), Margaret Thatcher (313 papers), Angela Merkel (185 papers), Elisabeth II (59 papers), and Joan of Arc (54 papers) (See. Table N5.15).

Table N5.9

Women from the Georgian History	N
King Tamar	552
Kravai Jakheli and Khvashaq Tsokali	25
Maia Tskneteli	20
Martyr Ketevan	14
Rusudan	10
Other	7

Table N5.10

Women from the World History	N
Margaret Thatcher	313
Indira Gandhi	54
Joan of Arc	54
Cleopatra	28
Catherine II	16
Other	26

Table N5.11

Georgian Female Politicians	N
Tea Tsulukiani	27
Nino Burjanadze	22
Eka Beselia	17
Maia Panjikidze	12
Tina Khidasheli	10
Other	19

Table N5.12

Foreign Female Politicians	N
Angela Merkel	185
Elisabeth II	59
Condoleezza Rice	34
Hilary Clinton	29
Other	12

Table N5.13

Fictional Female Characters	N
Otari's Widow	25
Lela/Sanata („Bakhtioni“)	22
Shushanik	11
Timatin („The Knight in Panther's Skin“)	12
Other	5

Table N5.14

Other	N
Other Professions	22
Female Artists	12
Female Feminists	12
Female Scientists	9
Saints	7

Table N5.15

Total	N
King Tamar	552
Margaret Thatcher	313
Angela Merkel	185
Elisabeth II	59
Indira Gandhi	54
Joan of Arc	54

Summary

Applicants are solidifying their arguments with examples. The examples, in their own way, are divided into positive or negative context examples. Out of the positive context examples, the examples from the Georgian and the World histories and foreign country politics were the most prominent. An important result of the research is that, as it turns out, the applicants have little information on international documents, active legislative documents in Georgia, scientific literature.

We do not encounter examples in 17.5% of the first version test papers and 35.8% of the second version tests. This means that examples are used much more frequently in the first version test papers, than in the second version. Moreover, examples from the Georgian and the world histories, foreign country and Georgian politics, are used far more often in the first version test papers, than in the second version papers. Partly, this could be caused by the fact that the regulations of the first version gave more opportunity of naming arguments and examples.

The applicants have not used negative context examples in 86.7% cases. In other cases, they were strengthening their viewpoint by examples that were connected to scientific research, experiments, and statistics. Majority of the statistics, used as examples by the applicants, were not based on existing research. This, again, points to the fact that the applicants with the negative attitude found it hard to solidify their viewpoint with arguments and examples.

The applicants were often naming exemplary women and talking about their accomplishments. Half of the applicants did not mention women like these (50.4%). Women from the Georgian history (King Tamar, Maia Tskneteli, and etc.) were named the most frequently by one third of the applicants (33.2%), King Tamar being the most popular. Also, women from the World history were named frequently (21.5%) and foreign country female politicians (13.6%). It looks like the applicants do not know female artists, feminists, and scientists. Only several applicants named women like these.

The difference according to the score is important: Women are used in examples of the high score papers twice as often, compared to the average score papers.

Women named as examples also differs in case of test versions – it is almost twice as frequent in the first version papers. Generally, example usage is in direct correlation with the essay version.

The most frequently named exemplary women are King Tamar (552 papers), Margaret Thatcher (313 papers), Angela Merkel (185 papers), Elishabeth II (59 papers), Indira Gandhi (54 papers), and Joan of Arc (54 papers).

VI. Gender and Professions

In some of the papers, the applicants state that a woman should not master certain professions. Some of the most frequently named professions that women should not master are (166 papers mention this), soldier, fire-fighter, and driver professions (See. Table N6.1).

Table N6.1

Which Professions Should Women Not Undertake?	N
worker, handyman and mechanical engineer, construction work	166
Soldier	63
Fire-fighter	48
Taxi, Bus, or Other Transport, Driver ტაქსის,	40
Sailor, Captain	22
Sportsman (Violent Sport)	19
Policeman/Investigator	17
Politician	15
Engineer	11
Sportsman (Non-Violent Sport)	11
Carpenter/Metallurgist/Blacksmith	9
Elesiastic	8
Jurispudent (Prosecutor, Lawyer)	7
Architect	5
Businessman	3
Finansist, Economist	2
Scientist	2
President	2
Other Professions	13
There is No Such Data in the Paper	1,402

The applicants also point out that a man should not master babysitter, stylist, designer, cleaner/washer, professions and should not do household chores, or take care of offsprings. The important thing is that the applicants are creating “restrictions” about professions for women more frequently. It also must be noted, that the applicants often indicate that some professions are unsuitable for a man, while also saying about women that, a woman cannot master certain professions due to physical, or intellectual, characteristics. No such viewpoint has been established in any of the papers – the applicants only state that some professions are not suitable for a man (see Table N6.2).

Table N6.2

Which Professions Should Women Not Undertake?	N
Babysitter	52
Stylist	25
Designer	19
Cleaner/Washer	19
Should Not Be Doing Household Chores, Taking Care of His Offsprings	15
Teacher/Pre-School Teacher	15
Model	11
Cook/Baker	11
Pharmacist/Nurse/Nursing Assistant	9
Tailor	8
Other	19
There is No Such Data in the Paper	1,560

Summary

The applicants state that women should not master worker, handyman, mechanical engineer (mentioned in 166 papers), soldier, fire-fighter, driver, and etc. While, a man should not master professions like babysitter, stylist, designer, cleaner/washer, and should not be doing household chores, taking care of his offsprings.

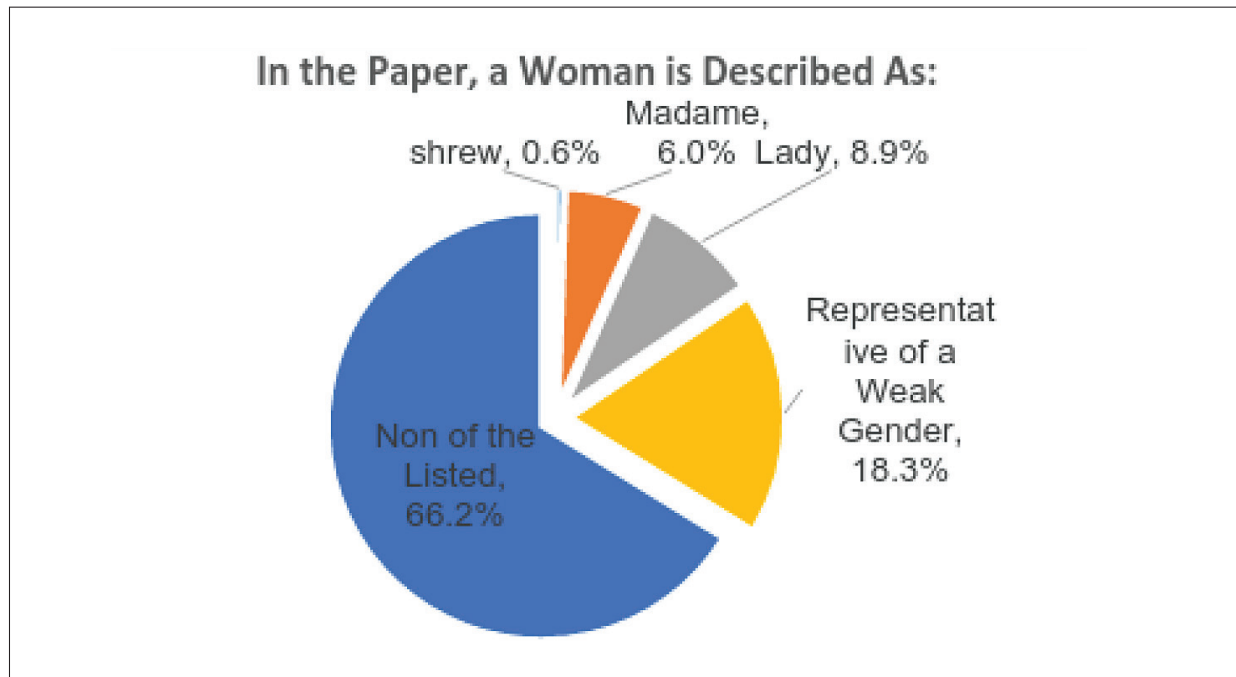
The applicants often point out often that some professions are unsuitable for a man, while, in case of women, they also state that women cannot master certain professions due to the intellectual, or physical, characteristics.

The most important data connected to professions is that masculine professions are “prohibited” for women, while feminine professions are prohibited for men. It is also interesting that professions connected to physical strength, discipline, risk, fast decision-making, are viewed as masculine. Exactly these types of professions are deemed inappropriate for women. Feminine professions are connected to children and beauty industry, professions connected to tidiness, and “not suitable for a man.”

VII. Female Characteristics and Stereotypes

In 18.3% of papers, a woman is discussed as a representative of a weak gender, as a Lady in 8.9% of the papers, and as a Madame in 6% of the papers (See Diagram N7.1).

Diagram N7.1

It is notable that usage of these terms (lady, representative of a weak gender, madame) is not related to test version and gender (See. Table N7.1). However, it is related to score – a woman is described as a representative of a weak gender in 22.6% of the high score papers and in 14% of the average score papers.

The fact that the term “representative of a weak gender” is used with almost the same frequency in the papers of, both, the applicants with positive viewpoint and the applicants with negative viewpoints toward gender equality. The situation is similar in case of “Lady” and “Madame” as well. This means that the usage of such terms is not correlated to viewpoint (See. Table N7.2)

Mostly, the applicants describe a woman as weak (170 papers), soft, delicate, and tender (104 papers), diplomatic (57 papers), calm, peaceful and leasurely (54 papers). Woman’s positive characteristics (ex. Diplomatic, strong, calm, and etc.) and negative characteristics (weak, delicate, overly emotional, and etc.) were analytically merged. Even though women are described with the word “weak,” it turned out that share of positive characteristics during grouping is 68.8%, while the share for negative characteristics is 31.2%. This means that every third applicant describes a woman negatively. Neither positive, nor negative characteristics are used in 956 papers (See. Diagram N7.2).

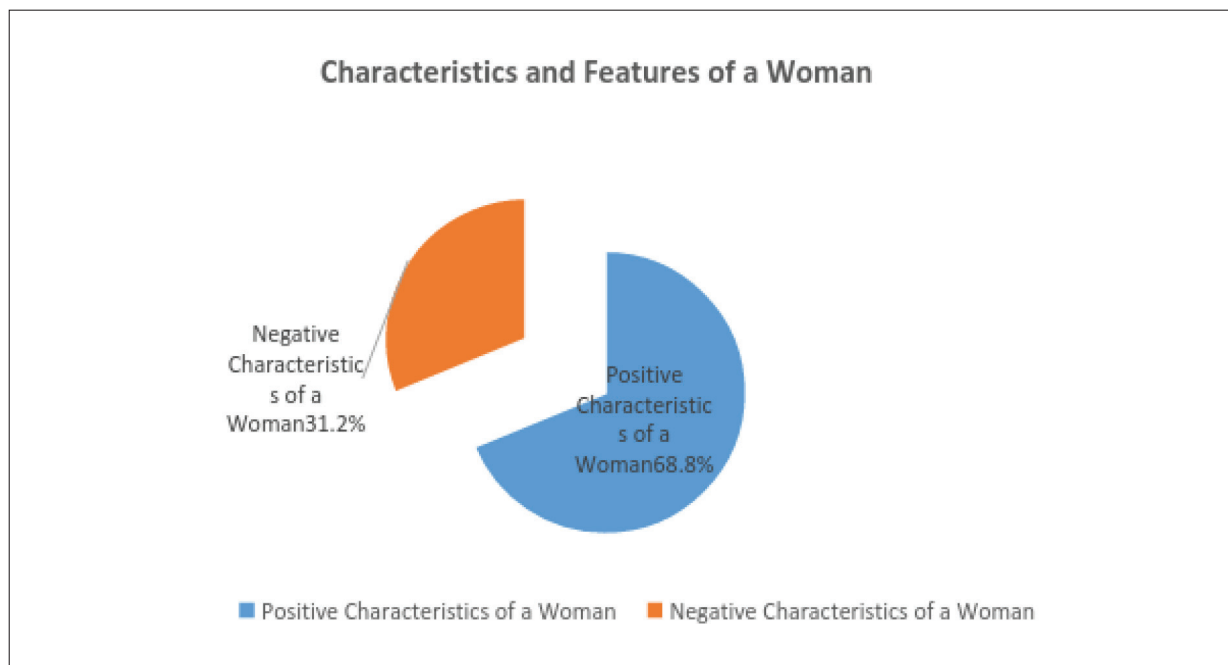
Table N7.1

In the Paper, a Woman is Described As:	Total	Test Version		Score			Gender	
		I	II	Average	High	Female	Male	
Shrew	0.6%	0.3%	0.8%	0.4%	0.7%	0.4%	0.7%	
Madame	6.0%	5.1%	7.0%	5.0%	7.0%	5.9%	6.1%	
Lady	8.9%	9.2%	8.7%	7.3%	10.6%	8.2%	9.7%	
Representative of a Weak Gender	18.3%	19.3%	17.2%	14.0%	22.6%	19.2%	17.3%	
None of the Above	66.2%	66.0%	66.4%	73.2%	59.1%	66.2%	66.2%	

Table N7.2

In the Paper, a Woman is Described As:	Total	Positive Viewpoint	Negative Viewpoint	Gender Does not Matter (I Version)	Viewpoint Not Apparent
Shrew	0.6%	0.6%	0.5%	1.2%	-
Madame	6.0%	6.3%	6.7%	-	2.6%
Lady	8.9%	8.3%	10.9%	7.1%	12.8%
Representative of a Weak Gender	18.3%	18.0%	20.5%	15.3%	10.3%
None of the Above	66.2%	66.8%	61.5%	76.5%	74.4%

Diagram N7.2

Out of the negative characteristics, as it was noted before, the most frequently used are weak, delicate, non-resistant, non-thinker, does not have a sharp mind, overly emotional, incapable of decision making and controlling emotions/impulsive. Out of positive characteristics, the most frequently used are diplomatic, strong, calm, balanced, thinker, goal-oriented, and etc.

Stereotypes were in many papers. One of the main stereotype that was used was that the main role of a woman is to raise children or do household chores. 63 applicants think that gender equality has been achieved in Georgia (See. Table N7.3).

Summary

In 18.3% of papers, women are referred to as representatives of a weak gender, as a lady in 8.9%, as a Madame in 6%. This data, as it turns out, is related to the score – woman is referred to as a representative of weak gender in 22.6% of high score and 14% of average score papers. The fact that “representative of a weak gender” is used with the same frequency in case of the applicants with positive and negative viewpoints on gender equality is important.

Mostly, the applicants describe a woman as weak (170 papers), tender, delicate or soft (104 papers), diplomatic (86 papers), strong (57 papers), calm, peaceful and leisurely (54 papers).

Stereotypes were used in many papers. One of the most commonly used stereotype was that the main responsibility of a woman is to raise a child or do household chores. This means that, despite the changes in perspective, woman remains tied to family anyway and doing activities are “unacceptable,” unless she also “takes care of the family.”

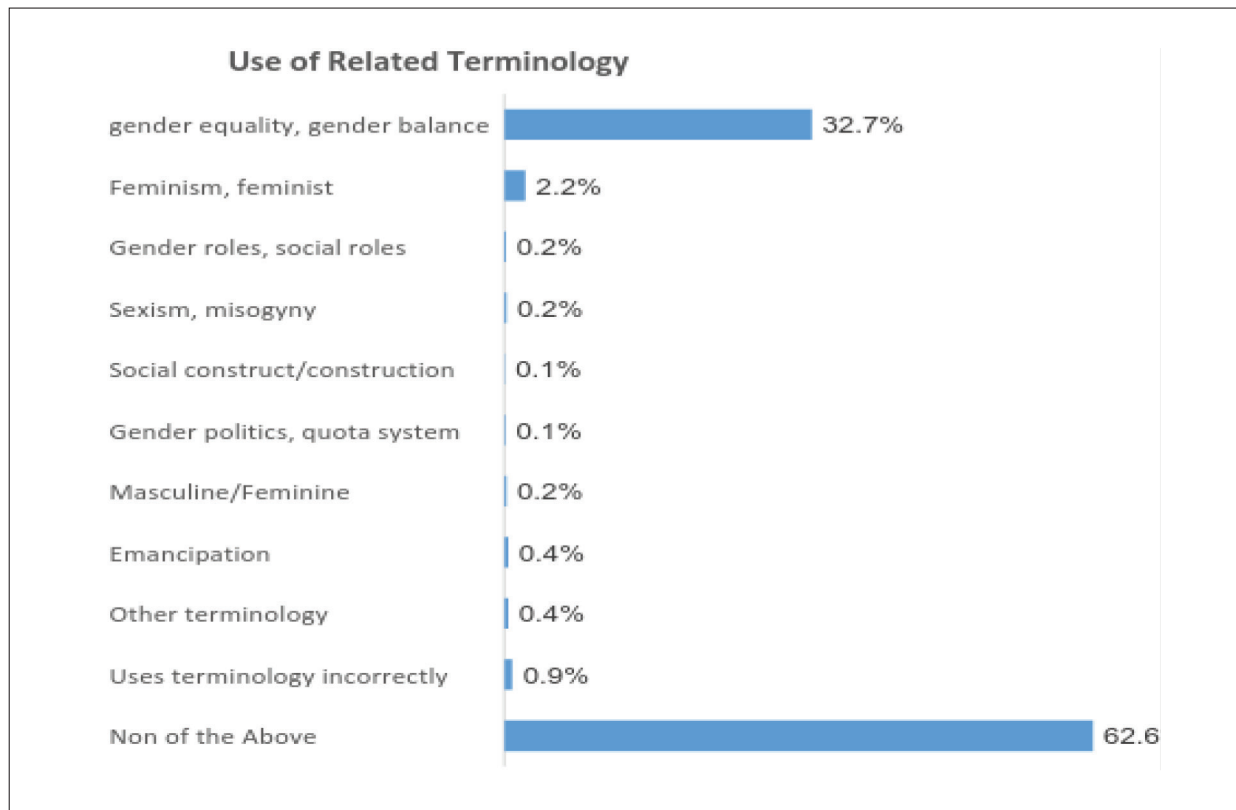
Table N7.3

Stereotypes Used With the Most Frequency	N	Positive Viewpoint	Negative Viewpoint	Viewpoint Not Apparent
The main function of a woman is to raise a child and/or do household chores	78	35	43	-
Gender equality is achieved in Georgia	63	48	13	2
Women are better at public relations	57	51	5	1
Men think better, than women	46	16	30	-
Men are the best cooks	41	34	7	-
Women manage the state better, than men	32	28	3	1
It is possible for a man to think of something that a woman cannot	24	10	14	-
Woman's role should be secondary/woman should do meticulous work	16	2	14	-
Man's function is to provide material security/Man is the head of family	11	3	8	-
On her own, a woman cannot accomplish anything, unless she has a helpful and a similar-minded man next to her	10	1	8	1
Women are bad drivers	8	3	5	-
Woman's function is to be with a man	7	3	4	-
People of the same gender understand each other better	6	4	2	-

VIII. Knowledge of Gender Issues

In case of knowledge of gender issues, it is very small. Even though the majority of applicants have a correct opinion towards some themes, they do not have information and, therefore, find it hard to adequately discuss various issues. For example, out of the terminology related to gender issues, 32.7% of papers use the term “gender equality,” or “gender balance,” and only 2.2% of papers use “feminism,” or “feminist” (See. Diagram N8.1).

Diagram N8.1

Knowledge of gender issues, or research, is visible only in 38 papers, while the knowledge of historic roots of the gender discourse is visible in 135 papers (see Table N8.1).

Table N8.1

Applicant’s Knowledge of Gender Issues	N
Gender Theories, Research	38
Historic Roots of Gender Discourse	135

Summary

The knowledge of gender issues is very miniscule. Even though the majority of applicants have correct viewpoint about some themes, they do not have information and, therefore, find it hard to discuss various topics adequately. For example, out of the terminology related to gender issues, 32.7% of papers use the term “gender equality,” or “gender balance,” and only 2.2% of papers use “feminism,” or “feminist” (See. Diagram N7.2). The applicants rarely mention terms such as sexism, gender politics, masculine/feminine, gender roles, and etc. Knowledge of gender theories, or research, is visible in 38 papers, while knowledge of historic roots of gender is visible in 135 papers. This proves, despite having the correct viewpoint, the applicants do not have adequate knowledge which, often, causes unconstructive discussion, or contradictory statements in the same paper.

Project “Women as actors for change and development” is being implemented by Women’s Information Center, with the support of U.S. Agency for International Development _US-AID, and in partnership with Taso Foundation, Association of Young Economists of Georgia, Institute for War and Peace Reporting (IWPR) and organization based in Gali district. The project is aimed at the support of women’s full participation in political, economical, and peace-building and conflict-prevention processes, promotion of women’s political participation, as well as social and economical empowerment in target regions by mobilizing community, based on research of local needs.

About USAID in Georgia: During the past 23 years, the American people, through USAID, have invested approximately \$1.8 billion in Georgia. USAID projects are designed to support Georgia’s transition to a free and prosperous democracy and include initiatives to accelerate economic growth, develop democratic institutions, and improve health and education. USAID provides economic and humanitarian assistance in more than 100 countries. For more information, please visit <http://georgia.usaid.gov>.